

گزینه دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

داوطلبان آزمون سراسری (تیر ۱۴۰۲)

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

آزمون آزمایشی ۲۶ خرداد ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی ۱

گروه آزمایشی علوم انسانی

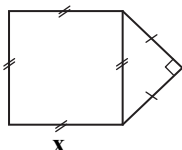
مواد امتحانی	تعداد پرسش	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
ادبیات اختصاصی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۱۳ دقیقه
روانشناسی	۱۵	۶۶	۸۰	۱۲ دقیقه
تعداد کل پرسش‌ها: ۸۰		مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه		

همچنین، شما می‌توانید با اسکن تصویر روبه‌رو به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، پاسخ تشریحی آزمون را مشاهده نمایید.

داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه‌های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، آزمونک‌ها، پیش‌آزمون‌های آنلاین، بانک سؤال گزینه‌دو، رفع اشکال هوشمند، جزوه‌های کمک آموزشی، آرشیو آزمون‌های گزینه‌دو و ...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزینه‌دو به آدرس gozine2.ir شوید. در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده‌اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده‌اید.

۱- در شکل روبه‌رو طول ضلع مربع x و مثلث از نوع قائم‌الزاویه متساوی‌الساقین است. اگر مساحت کل شکل، ۲۰ باشد، x کدام است؟

- (۱) $\frac{16}{5}$
(۲) $\frac{8}{5}$
(۳) ۵
(۴) ۴

۲- در مورد معادله $\frac{x^2 - 2x + 2}{x^2 - 2x} - \frac{1+x}{x} = \frac{x-1}{x-2}$ کدام گزینه درست است؟

- (۱) یک ریشه منفی (۲) دو ریشه قرینه هم (۳) یک ریشه مضاعف (۴) یک ریشه مثبت

۳- اگر رابطه $\{(4, a^2 - 1), (a, 5), (4, 3), (-2, 6), (6, 8), (6, b + 1)\}$ تابع باشد، آنگاه $a + b$ کدام است؟

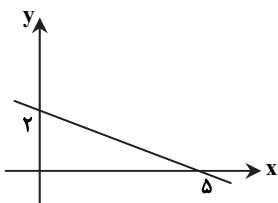
- (۱) ۹ (۲) ۲ (۳) ۷ (۴) ۵

۴- در یک کارگاه تولیدی، هزینه تولید x کالا از رابطه $C(x) = -x^2 + 240x + 2700$ به دست می‌آید و هر کالا به قیمت ۱۸۰ واحد فروخته می‌شود. به ازای چه تعداد از فروش این کالا، کارگاه به نقطه سر به سر می‌رسد؟

- (۱) ۳۰ (۲) ۶۰ (۳) ۹۰ (۴) ۱۲۰

۵- اگر نمودار تابع خطی f به صورت روبه‌رو باشد و $f(k) = 6$ ، مقدار k کدام است؟

- (۱) -۶
(۲) -۸
(۳) -۱۰
(۴) -۱۲

۶- فاصله نقطه $A(-1, 4)$ از محور تقارن سهمی $y = -2x^2 + 8x$ کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۷- بیشترین مساحت از بین مستطیل‌هایی که محیط آن‌ها ۲۸ است، کدام است؟

- (۱) ۴۸ (۲) ۴۹ (۳) ۵۴ (۴) ۵۶

۸- اگر $f(x) = |5[x] + [3x]|$ ، مقدار $f(-\frac{1}{4})$ کدام است؟ $[ ]$ نماد جزء صحیح است.

- (۱) ۷ (۲) ۲ (۳) ۵ (۴) ۴

۹- می‌خواهیم نمودار تابع $g(x) = |x - 1| - 2$ را به کمک نمودار $f(x) = |x - 2| + 2$ رسم کنیم. کدام گزینه درست است؟

- (۱) نمودار تابع $f(x)$ یک واحد به موازات محور x به سمت چپ و چهار واحد به موازات محور y به سمت بالا منتقل می‌شود.
(۲) نمودار تابع $f(x)$ یک واحد به موازات محور x به سمت چپ و چهار واحد به موازات محور y به سمت پایین منتقل می‌شود.
(۳) نمودار تابع $f(x)$ یک واحد به موازات محور x به سمت راست و چهار واحد به موازات محور y به سمت بالا منتقل می‌شود.
(۴) نمودار تابع $f(x)$ یک واحد به موازات محور x به سمت راست و چهار واحد به موازات محور y به سمت پایین منتقل می‌شود.

محل انجام محاسبات

۱۰- تابع $f(x) = [x]$ با دامنه $-2 \leq x \leq 0$ و تابع $g(x) = |x|$ با دامنه $-1 \leq x < 0$ مفروض است. تابع $(f+g)(x)$ کدام است؟
 [ ] نماد جزء صحیح است.

- (۱) $(f+g)(x) = -x-1$, $-1 \leq x < 0$
 (۲) $(f+g)(x) = x-1$, $-1 \leq x \leq 0$
 (۳) $(f+g)(x) = x-1$, $-1 \leq x < 0$
 (۴) $(f+g)(x) = -x-1$, $-1 \leq x \leq 0$

۱۱- مدیر یک شرکت تصمیم می‌گیرد به حقوق ماهانه تمام کارمندان آن شرکت، ۴۰۰,۰۰۰ تومان اضافه کند. در این صورت خط فقر کارمندان آن شرکت چه تغییری می‌کند؟

- (۱) ۲۰۰,۰۰۰ تومان افزایش می‌یابد.
 (۲) ۴۰۰,۰۰۰ تومان افزایش می‌یابد.
 (۳) ۸۰۰,۰۰۰ تومان افزایش می‌یابد.
 (۴) تغییری نمی‌کند.

۱۲- در داده‌های ۳، ۹، ۱۴، ۲۱، ۲۵، می‌دانیم میانه عدد طبیعی x است. میانگین مقادیر مختلفی که به جای x می‌توان قرار داد، کدام است؟

- (۱) ۱۲ (۲) ۱۱/۵ (۳) ۱۱ (۴) ۹

۱۳- اگر ارزش گزاره $(r \Rightarrow p) \Rightarrow q$ نادرست باشد، ارزش گزاره‌های p و q کدام می‌تواند باشد؟

- (۱) p درست - q درست - r نادرست
 (۲) p نادرست - q نادرست - r درست
 (۳) p درست - q نادرست - r درست
 (۴) p نادرست - q درست - r درست

۱۴- از بین ۷ دانش‌آموز تجربی و ۵ دانش‌آموز ریاضی، به چند طریق می‌توان ۳ نفر را برای کار در آزمایشگاه انتخاب کرد؛ به طوری که حداکثر ۲ نفر از آن‌ها رشته ریاضی باشند؟

- (۱) ۲۲۰ (۲) ۲۱۰ (۳) ۲۳۰ (۴) ۱۸۰

۱۵- تمام اعداد دورقمی که با ارقام ۵، ۴، ۲، ۱ می‌توان نوشت را روی کارت‌هایی نوشته‌ایم و آن‌ها را داخل یک کیسه قرار داده‌ایم. یک کارت بیرون می‌آوریم. احتمال آنکه عدد روی کارت مضرب ۳ باشد، ولی زوج نباشد کدام است؟ (تکرار ارقام مجاز است).

- (۱) ۰/۲ (۲) ۰/۲۵ (۳) ۰/۳ (۴) ۰/۳۵

۱۶- فهم مسئله، طرح ایده‌های جدید و سازماندهی داده‌ها، به ترتیب از راست به چپ، در کدام یک از گام‌های چرخه آمار مطرح می‌شوند؟

- (۱) بیان مسئله - طرح و برنامه‌ریزی - گردآوری اطلاعات
 (۲) طرح و برنامه‌ریزی - بحث و نتیجه‌گیری - تحلیل داده‌ها
 (۳) بیان مسئله - بحث و نتیجه‌گیری - گردآوری اطلاعات
 (۴) بحث و نتیجه‌گیری - طرح و برنامه‌ریزی - تحلیل داده‌ها

۱۷- در دنباله بازگشتی $a_n = 3a_{n+1} + 2k$ اگر $a_1 = 2a_2 = 4$ باشد، مقدار k کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) -۱ (۴) -۲

۱۸- در دنباله حسابی افزایشی $a_1, a_2, a_3, \dots$ اگر $\frac{a_4}{a_6} = -1$ و $a_2 \times a_8 = -9$ باشد، مجموع ۵ جمله اول کدام است؟

- (۱) ۱۰ (۲) -۱۰ (۳) ۲۰ (۴) -۲۰

۱۹- جملات اول، سوم و هفتم یک دنباله حسابی غیر ثابت با جمله اول ۵، جملات متوالی یک دنباله هندسی هستند. جمله یازدهم دنباله حسابی کدام است؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۲۰ (۳) ۳۰ (۴) ۴۰

۲۰- در تابع نمایی $f(x) = a^x$ اگر داشته باشیم $f(-1) = \frac{1}{2\sqrt{2}}$ و $f(4) = 2^k$ ، آنگاه مقدار k ، کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

محل انجام محاسبات

۲۱- کدام گزینه درباره شعر و شاعری در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، نادرست است؟

- (۱) شعر پارسی به دست منوچهری بنیاد نهاده شد.
- (۲) حماسه ملی ایران و شعر حماسی با فردوسی به اوج رسید.
- (۳) کسایی قصیده تمام و کمال در موضوع اندرز و موعظه سروده است.
- (۴) شعر غنایی با رودکی و شهید بلخی قوت و استحکام یافت.

۲۲- ویژگی‌های سبکی کدام اثر نادرست است؟

- (۱) چهارمقاله عروضی: استفاده از ترکیبات دشوار، کاربرد اصطلاحات علمی و فنی
- (۲) مقامات حمیدی: کاربرد لغات عربی، تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث در متن
- (۳) کشف‌المحجوب: حذف افعال به قرینه، استشهاد به آیات و احادیث، خودداری از به کار بردن مترادف‌ها و توصیف‌ها
- (۴) قابوسنامه: استفاده از آرایه‌های ادبی، کاربرد فراوان الفاظ پیچیده و استفاده از اشعار در متن

۲۳- نام پدیدآورنده، سردبیر یا مدیر چند اثر درست ذکر شده است؟

- روزنامه مجلس (ادیب‌الممالک) - روزنامه صور اسرافیل (دهخدا) - مجله بهار (ملک‌الشعراى بهار) - مجله نوبهار (ملک‌الشعراى بهار) - داستان باستان (میرزا حسن خان بدیع) - شمس‌الدین و قمر (محمدباقر میرزا خسروی) - تاریخ بیداری ایرانیان (قائم مقام)
- (۱) پنج (۲) شش (۳) سه (۴) چهار

۲۴- در کدام گزینه یکی از ویژگی‌های فکری سبک عراقی دیده می‌شود؟

- (۱) ستایش خرد - شادی‌گرایی - وصال
- (۲) ستایش خرد - باور به اختیار - زمینی بودن معشوق
- (۳) روحیه پهلوانی و حماسی - وصال - بازتاب بیشتر علوم در شعر
- (۴) واقع‌گرایی - شادی‌گرایی - وصال

۲۵- کدام عبارت در ارتباط با «صائب تبریزی» درست است؟

- (۱) از شاعران قرن یازدهم که سبک شعری‌اش حد واسط سبک عراقی و سبک هندی است.
- (۲) وی از شعراى تأثیرگذار قرن دهم است که اشعارش از نظر دقت در معانی مشهور است.
- (۳) او را به سبب سرودن تکبیت‌های غزلش که شاهکاری از ذوق و اندیشه است، می‌شناسیم.
- (۴) وی زبان غزل دوره خود را با بهره‌گیری از ضرب‌المثل‌ها به افق خیال عامه نزدیک کرد.

۲۶- کدام یک از ابیات زیر مطلع شعری است که در اصل ترجمه‌ای از شعری غربی است؟

- (۱) از خون جوانان وطن لاله دمیده
- (۲) من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید
- (۳) جنگ ننگ است در شریعت من
- (۴) داد معشوقه به عاشق پیغام
- (۱) از ماتم سرو قدشان سرو خمیده
- (۲) قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید
- (۳) جز پی پاس دین و حفظ وطن
- (۴) که کند مادر تو با من جنگ

۲۷- کدام یک از ویژگی‌های زیر، مربوط به دوره دوم معاصر است؟

- (۱) در این دوره «شعر نو تغزلی» شروع شد.
- (۲) پس از وقایع کودتای ۲۸ مرداد، نوعی سرخوردگی و یأس در میان روشن‌فکران و شعرا پیدا شد.
- (۳) جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی در این دوره رواج یافت.
- (۴) در این دوره، بار دیگر استبداد حاکم شد.

۲۸- با توجه به سطح فکری شعر بعد از انقلاب، کدام گزینه مربوط به این دوره نیست؟

- (۱) نسل گل این بار هم از خار ضربت می‌خورد
- (۲) پس از برگ‌ریزان و پرپر شدن
- (۳) منم که حاصل من غیر نامرادی نیست
- (۴) این طرفه مردانی که خصم خوف و خواباند
- (۱) صبح ایمان از شب کفار ضربت می‌خورد
- (۲) مبارک شما را گل‌آذین سرخ
- (۳) درخت بخت مرا برگ عشق و شادی نیست
- (۴) بر حلق ظلمت خنجر تیز شهاب‌اند

۲۹- آرایه تشبیه در کدام بیت بیشتر است؟

- (۱) نیست غیر از گوشه عزلت مرا جایی قرار
- (۲) سروی است قامت تو از ناز سرکشیده
- (۳) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی
- (۴) مرغ دل تا دام زلف و دانه خال تو دید
- (۱) در صدف چون گوهر سیراب خوابم می‌برد
- (۲) ماهی است عارض تو از نور آفریده
- (۳) تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی
- (۴) طایر اندیشه‌ام افتاد در دام هوس

۳۰- در کدام بیت فقط یک نوع استعاره دیده می‌شود؟

- (۱) تا تو ای سرو روان از باغ بیرون رفته‌ای
- (۲) زبان کلک تو حافظ چه شکر آن گوید
- (۳) نرگش عربده‌جوی و لبش افسوس‌کنان
- (۴) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست؟

۳۱- کدام گزینه دارای «ایهام» است؟

- (۱) راستی را در سپاهان خوش بود آواز رود
- (۲) نخواهم بست دل در وصلت ای ماه
- (۳) دل و جان گرچه عزیزند مرا
- (۴) سرو بدید آن قد و حیران بماند

۳۲- در کدام ابیات زیر به ترتیب آرایه‌های «ایهام تناسب، اغراق و ایهام» دیده می‌شود؟

- (الف) چنان ضعیف شدم از غمش من درویش
- (ب) گر هزار است بلبل این باغ
- (ج) دیدم و آن چشم دل‌سیه که تو داری
- (۱) ب- ج- الف (۲) ج- الف- ب

۳۳- ترتیب وجود آرایه‌های «تناقض، لف و نشر مرتب، تضاد و لف و نشر مشوش» در ابیات زیر، کدام گزینه است؟

- (الف) دوش چو می‌خوردم و خوابم ربود
- (ب) گرچه خاک و آب سبز و تازه نیست
- (ج) ای همچو آشکار من و هم نهان من
- (د) همان مرغ و ماهی بر ایشان به زار
- (۱) ج- ب- الف- د (۲) د- ج- ب- الف

۳۴- در کدام گزینه «لف و نشر و تضاد» وجود دارد؟

- (۱) این یکی گویا چرا شد نارسیده چون مسیح
- (۲) سنگ اگر در مرگ عاشق خون نمی‌گرید چرا؟
- (۳) دست بارحم و تیغ بی‌رحم
- (۴) خاک درگاه تو چون باد بهاری مشک‌بوی

۳۵- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه کاملاً درست است؟

گل سوری که عروس چمنش می‌خوانند

(۱) تناسب- کنایه- حسن تعلیل

(۳) استعاره- تشبیه- جناس

۳۶- ترتیب قرار گرفتن آرایه‌های «جناس تام، اسلوب معادله، تناقض و تشبیه» در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) دل‌ها همه گردیده خراب از غم و اندوه
- (ب) دل عاشق ز گل‌گشت چمن آزرده‌تر گردد
- (ج) شد سر منصور آخر گوی چوگان فنا
- (د) سپاه غمزه‌ات را در هزیمت فتح می‌باشد
- (۱) الف- ج- د- ب (۲) ج- الف- د- ب

۳۷- کدام بیت دارای دو قافیه پایانی (ذوقافیتین) است؟

- (۱) باز ز ابروی کمان و نوک مژگان زد به تیرم
- (۲) ای دفتر حسن تو را فهرست خط و خال‌ها
- (۳) تنت به نیاز طبیبان نیازمند مباد
- (۴) بگفتا دریغ آیدم نام دوست

می‌تراود ناله از هر غنچه‌ای منقاروار

که گفته سخت می‌برند دست‌به‌دست (کلک: قلم)

نیمه‌شب دوش به بالین من آمد بنشست

منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست؟

در میان باغ‌کاران یا کنار زنده‌رود

که وصل تو متاع هر گدا نیست

نیست درخورد چو جانانم نیست

ماه بدید آن رخ و نقصان گرفت

که سایه را نتوانم کشید از پی خویش

همه را نغمه و ترانه یکی است

جانب هیچ آشنا نگاه ندارد

- (۳) ب- الف- ج
- (۴) ج- ب- الف

یار به صلح آمد و بگذاشت جنگ

سبز از آب و خاک شد تازه گیاه

دانسته‌ای نهان من و آشکار من

بگرید به دریا و بر کوهسار

- (۳) د- ج- الف- ب
- (۴) الف- ج- ب- د

و آن دگر بی‌شوی چون مریم چرا برداشت بار

بیستون از لاله نخل ماتم فرهاد بست

گه زرافشان و گه سرافشان باد

آتش عشق تو همچون آب حیوان جان‌فزای

گو بده باده در این حجله که سور است اینجا

(۲) مجاز- ایهام- لف و نشر

(۴) ایهام تناسب- تشخیص- کنایه

جز بوم در این بوم دل شاد ندارد

که هر شاخه گلی دامی است مرغ رشته بر پا را

میوه چون شد پخته، خود را از شجر می‌افکند

شکست افتاده در دل‌ها، چو برگ‌دیده مژگانست

- (۳) الف- ب- د- ج
- (۴) د- الف- ج- ب

بارالها چاره‌ای کن سخت در چنگش اسیرم

تفصیل‌ها پنهان شده در پرده اجمال‌ها

وجود نازک‌ت آزرده‌گزنند مباد

که هرکس نه درخورد پیغام اوست

ادبیات اختصاصی

داوطلبان آزمون سراسری (تیر ۱۴۰۲)

۳۸- قاعده قافیۀ کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟

- (۱) ما چو نایبیم و نوا در ما ز توست
- (۲) عمری است تا به راه غمت رو نهاده‌ایم
- (۳) درخت زرد شد و آسمان به قیر نشست
- (۴) ای نفیس خرم باد صبا

۳۹- خوشه‌های هجایی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- چون شبروان پوید همی در تیره شب
- (۱) -UU-/-UU-/-UU-
- (۲) -UU-/-UU-/-UU-
- (۳) --U-/--U-/--U-
- (۴) UU--/UU--/UU--

۴۰- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) لطف خدا بیشتر از جرم ماست
- (۲) هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود
- (۳) یار مرا غار مرا عشق جگرخوار مرا
- (۴) راز نگه دار و خمش ور خمشی تلخ بود

۴۱- وزن واژه کدام بیت نادرست است؟

- (۱) هرکسی کو دور ماند از اصل خویش
- (۲) گل خندان که نخندد چه کند؟
- (۳) ای شکوه بی‌کران اندوه من
- (۴) به خطایی که نبودست به چیز

۴۲- در کدام بیت اختیار زبانی تغییر مصوت بلند به کوتاه و مصوت کوتاه به بلند وجود دارد؟

- (۱) گردن اندر خم بازوی رقیب است تو را
- (۲) بی بوی خوشت نیایدم خوش
- (۳) به نظارگان گفت گیسوی من
- (۴) رخس ز دیده معنی به صورتی دیدم

۴۳- در کدام گزینه هم اختیار وزنی و هم اختیار زبانی وجود دارد؟

- (۱) قصۀ یوسف مصری همه در چاه کنید
- (۲) گواهی امین است بر درد من
- (۳) خرابی کنند مرد شمشیرزن
- (۴) گرفتار کمند ماه‌رویان

۴۴- کدام گزینه سه نوع اختیار وزنی دارد؟

- (۱) من نروم ز پیش تو، دست من است و دامن
- (۲) عشق رویت چو مرا حلقه بزد بر دل
- (۳) دید خورشید رخس وز سر انصاف به ماه
- (۴) ای لعبت صافی صفات ای خوشتر از آب حیات

۴۵- در کدام گزینه اختیار وزنی «قلب» وجود دارد؟

- (۱) کیسه عمرم ز غمت شد تهی
- (۲) دل ببری وانگهی بازکشی دل ز من
- (۳) می شش و نان پنج من چهار منی گوشت
- (۴) گنبد برشده فرود تو باد

۴۶- نام وزن کدام گزینه درست است؟

- (۱) به عقل این راه مسپر کاندل این راه
- (۲) سزد گر نهی مرهمی از وصالش
- (۳) حلاج همچون رستمی خوش با وطن آمد همی
- (۴) ای خم اندر خم شکسته زلف جان‌آمیز را

ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست
روی و ربای خلق به یک سو نهاده‌ایم
هوا دژم شد و دی ماه جای تیر نشست
از بر یار آمده‌ای مرحبا

تا کس مباد از رفتنش گردد خبر

(۲) -U--/-U--/-U--

(۴) UU--/UU--/UU--

نکتۀ سر بسته چه دانی خموش
وارهد از حدّ جهان بی‌حد و اندازه شود
یار تویی غار تویی خواجه نگه دار مرا
آن‌که جگر سوزه بود باز جگر سازه شود

بازجوید روزگار وصل خویش (فاعلاتن فاعلن)
علم از مشک نبندد چه کند؟ (فاعلاتن فاعلاتن)
آسمان دریای جنگل کوه من (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
نکشم دست ز فرزند عزیز (فاعلاتن فاعلاتن فعلن)

چند بر خسته‌دلان زور به بازوی رقیب
بوی خوش هیچ نوبه‌اری
بینید در طاق اب‌روی من
که صورت دگران بازی و بهانه بود

ترک خندان لب من آمده هین راه کنید
سرشک روان بر رخ زرد من
نه چندان که دود دل طفل و زن
نه از مدحش خبر باشد نه از دم

نوش من است نیش تو، دست من است و دامن
شوق از خانه به در کرد شکیبایی را
گفت من سایه او بودم و خورشید این است
هستی در این آخر زمان این منکران را معجزات

بی رمه مرسوم شبان خوش‌تر است
من نه در این پرده‌ام گر تو در این پرده‌ای
زین سه دو دارم یکی فرست نهفته
همچو بهشت از زیر گنبدی

جهانی عقل چون خر در خلاب است (هزج مثنی محذوف)
که زین بیش تیمار می‌برتابد (مقارب مثنی محذوف)
کاندر گلوی وی دمی بند از رسن افتاده شد (رجز مثنی سالم)
برشکن برهم چو زلفت توبه و پرهیز را (رمل مثنی سالم)

۴۷- کدام بیت از لحاظ مفهومی متفاوت است؟

- (۱) دارم ز زمان شکوه نه از اهل زمانه
- (۲) گناه زشتی خود را بر آگینه منه
- (۳) بدان که بی تو عاشقی شکسته‌الم
- (۴) گریه را به مستی بهانه کردم

۴۸- عبارت زیر با کدام گزینه قرابت مفهومی بیشتری دارد؟

- «از زندگی فقط به قدر ضرورت تمتع می‌برد. بیش از قدر ضرورت را موجب دور افتادن از خط سیر روحانی خویش می‌یافت.»
- (۱) بی‌نصیبان را هدایت مایه گمراهی است
  - (۲) آسودگی مجو ز گرفتار زندگی
  - (۳) بی‌شک اندر طلب بیشتر از قدر کفاف
  - (۴) می‌کشد عزت‌طلب خواری ز دوران بیشتر

۴۹- مفهوم بیت زیر با کدام گزینه قرابت دارد؟

- داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو
- (۱) درمان ما که سوخته‌ایم از فراق می
  - (۲) گر لاله راست داغ جگرسوز بر جگر
  - (۳) کدام لاله رخ امروز از چمن رفته است
  - (۴) به آب و رنگ جهان هر که چشم کرد سیاه

۵۰- دیدگاه کدام بیت با دیدگاه شاعر در بیت زیر مخالف است؟

- دست رغبت کس نمی‌سازد به‌سوی من دراز
- (۱) قبول عام از این بیشتر نمی‌باشد
  - (۲) می‌شود دل ز قبول نظر خلق سیاه
  - (۳) نبود پناه ما را جز خاک آستانت
  - (۴) گر بخوانی و بر برانی بر منت فرمان رواست
- چون گل پژمرده بر روی مزار افتاده‌ام
- که استخوان مرا هم همان نمی‌خواهد
  - دست رد صیقل آینه درویشان است
  - رو بر در کله آرم گور از درت برانی
  - گر بخوانی بنده باشم و بر برانی چون کنم

علوم اجتماعی

۱۳'

زمان پیشنهادی

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۲

۵۱- «بوق نژدن نزدیک محوطه بیمارستان‌ها- احسان به والدین- احترام به حقوق ارباب رجوع در ادارات- مهمانی رفتن به منزل یک دوست»

به ترتیب مربوط به کدام یک از پدیده‌های اجتماعی هستند؟

- (۱) کنش اجتماعی- کنش اجتماعی- هنجار اجتماعی- کنترل اجتماعی
- (۲) هنجار اجتماعی- ارزش اجتماعی- ارزش اجتماعی- کنش اجتماعی
- (۳) جامعه‌پذیری- کنش اجتماعی- هنجار اجتماعی- جامعه‌پذیری
- (۴) کنترل اجتماعی- هنجار اجتماعی- کنش اجتماعی- ارزش اجتماعی

۵۲- با توجه به ویژگی‌های جهان متجدد از نظر ماکس وبر، به ترتیب عامل مؤثر در پدید آمدن این آسیب‌ها چیست؟

- تنگ شدن عرصه بر کنش‌های عاطفی و اخلاقی
- از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها
- از دست رفتن امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری

- (۱) افول علوم عقلانی و وحیانی- عدم قداست جهان- عدم استفاده از روش‌های فراتجربی
- (۲) قفس آهنین- رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا- طرد عناصر معنوی و مقدس
- (۳) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا- قفس آهنین- افول علوم عقلانی و وحیانی
- (۴) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا- طرد عناصر معنوی و مقدس- افول علوم فراتجربی

۵۳- به ترتیب «راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی»، «عامل تبدیل ارزش‌ها به واقعیت»، «مجموعه اهداف و ارزش‌های افراد در یک جهان اجتماعی»،

«آرمان جهان اسلام» و «وسیله ورود فرهنگ آرمانی به قلمرو فرهنگ واقعی توسط برنامه‌ریزان فرهنگی» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) عقاید- عمل کردن مردم مطابق ارزش‌ها- آرمان اجتماعی- توحید- متناسب کردن فرهنگ واقعی با شرایط آرمانی
- (۲) ارزش‌ها- عمل کردن مردم مطابق آرمان‌ها- آرمان اجتماعی- عدالت- تعلیم و تربیت
- (۳) ارزش‌ها- عمل کردن مردم مطابق ارزش‌ها- قلمروی آرمانی- توحید- تشویق و تنبیه
- (۴) عقاید- عمل کردن مردم مطابق ارزش‌ها- قلمروی آرمانی- توحید- امر به معروف و نهی از منکر

۵۴- «برخورداری نظام جهانی از انسجام بیشتر» و «مواجه شدن نظام جهانی با چالش‌ها و تضادهای درونی»، به ترتیب تحت تأثیر چه عواملی صورت می‌گیرد؟

- (۱) برخورداری فرهنگ غالب در نظام جهانی از ویژگی‌های مطلوب فرهنگ جهانی - عدم برخورداری فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب در سطح جهانی از ویژگی‌های جهان‌شمول فرهنگی
  - (۲) حضور تأثیرگذار فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب در نظام جهانی - عدم اتحاد بین فرهنگ‌های فعال و تأثیرگذار در نظام جهانی
  - (۳) برخورداری فرهنگ‌های غالب در نظام جهانی از ویژگی‌های عام و جهان‌شمول فرهنگی - عدم حضور فعال و تأثیرگذار فرهنگ‌های مختلف در نظام جهانی
  - (۴) اتحاد بین فرهنگ‌های تأثیرگذار در سطح جهانی - وجود اختلاف‌های فرهنگی میان فرهنگ‌های تأثیرگذار و فعال در نظام جهانی
- ۵۵- «شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر بودن»، «تصرف بازار کشوری دیگر»، «استفاده از مجریان داخلی کشورها»، «سازش با قدرتهای غربی» و «تعلق به ملت و عناصر تشکیل‌دهنده آن»، به ترتیب با چه مفاهیمی در ارتباط هستند؟

- (۱) تغلب - امپریالیسم - استعمار نو - استبداد استعماری - مارکسیسم
  - (۲) امپریالیسم - استعمار نو - استعمار فرانکو - استبداد غربی - مارکسیسم
  - (۳) تغلب - امپریالیسم اقتصادی - استعمار نو - استبداد استعماری - ناسیونالیسم
  - (۴) استعمار - امپریالیسم سیاسی - استعمار فرانکو - استبداد ایلی و قومی - فرهنگ برتر
- ۵۶- به ترتیب پاسخ هریک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

(الف) راه گسترش هر فرهنگ چیست؟

(ب) هدف دین مبین اسلام چیست؟

(ج) افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله چیست؟

- (۱) عقاید، ارزش‌ها و هنجارها - افزایش پیروان معتقد به حق - شکل‌گیری جمعیتی برای رفع نیازهای مردم جامعه
  - (۲) شناختن، پذیرفتن و عمل کردن به آن - تحقق و گسترش جهان اجتماعی توحیدی - گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی
  - (۳) شناختن، پذیرفتن و عمل کردن به آن - افزایش پیروان معتقد به حق - گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی
  - (۴) عقاید، ارزش‌ها و هنجارها - تحقق جهان اجتماعی توحیدی - شکل‌گیری جمعیتی برای رفع نیازهای مردم جامعه
- ۵۷- «فرهنگی که توان عبور و گذر از گذشته خود را ندارد»، «دور ماندن انسان از حقیقت خود و حقیقت هستی» و «از دست رفتن ثبات و استقرار مبادی هویت‌ساز فرهنگ»، به ترتیب در رابطه با کدام موضوع هستند؟

- (۱) ازخودبیگانگی تاریخی - خودباختگی فرهنگی - تعارض فرهنگی
  - (۲) بحران هویت - ازخودبیگانگی تاریخی - مرگ طبیعی فرهنگ
  - (۳) خودباختگی فرهنگی - بحران هویت - تعارض فرهنگی
  - (۴) خودباختگی فرهنگی - ازخودبیگانگی فطری - تزلزل فرهنگی
- ۵۸- موارد زیر به ترتیب عملکرد چه کسانی و چه جریانانی بود؟

- سرکوب مقاومت‌های مردمی‌ای که برای حفظ هویت اسلامی بود.
- موفق شدن در مقابله با استعمار قدیم
- باز شدن راه استثمار برای صاحبان ثروت

- (۱) روشنفکران چپ - بیدارگران اسلامی - نظام سلطه
- (۲) منوالفکران غرب‌گرا - انقلاب‌های آزادی‌بخش - لیبرالیسم
- (۳) دولتمردان قاجار - کشورهای زین‌فوذ بلوک شرق - امپریالیسم
- (۴) نظام شاهنشاهی - انقلاب اسلامی ایران - بازارهای مشترک منطقه‌ای

۵۹- کدام گزینه در مورد دیدگاهی که به معنای کنش اهمیت می‌دهد، به سؤالات زیر پاسخ می‌دهد؟

(الف) نام این دیدگاه چیست؟

(ب) هدف این دیدگاه چیست؟

(ج) دیدگاه آن نسبت به پدیده‌های اجتماعی چیست؟

(د) عامل پیدایش فرهنگ و جوامع مختلف در این دیدگاه چیست؟

- (۱) جامعه‌شناسی تفسیری - فهم معانی کنش‌های اجتماعی - پیچیده و متنوع بودن پدیده‌ها - خلاق و فعال بودن انسان در تولید معانی
- (۲) جامعه‌شناسی تبیینی - شناخت نظم اجتماعی - دشواری فهم پدیده‌ها - خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی
- (۳) جامعه‌شناسی تبیینی - نقد وضع موجود برای رسیدن به وضعیت مطلوب - دشواری فهم پدیده‌ها - پیچیدگی و تنوع کنش‌های انسانی
- (۴) جامعه‌شناسی تفسیری - فهم معانی کنش‌های اجتماعی - پیچیده و متنوع بودن پدیده‌ها - تفاوت‌های فردی و اجتماعی

۶۰- به ترتیب هریک از عبارت‌های زیر با چه مفاهیمی ارتباط دارند؟

- ضروری دانستن رقابت در زندگی اجتماعی
- برپایی عدالت اقتصادی در زندگی اجتماعی
- عدم لغو مالکیت خصوصی

- (۱) نقطه اشتراک موافقان قشربندی اجتماعی و طرفداران عدالت اجتماعی - دیدگاه مخالفان قشربندی اجتماعی - نقطه اشتراک موافقان قشربندی اجتماعی و طرفداران عدالت اجتماعی
- (۲) تفاوت موافقان و مخالفان قشربندی اجتماعی - نقطه اشتراک مخالفان قشربندی و طرفداران عدالت اجتماعی - ویژگی مخالفان قشربندی اجتماعی
- (۳) نقطه اشتراک موافقان قشربندی اجتماعی و مخالفان قشربندی اجتماعی - دیدگاه موافقان قشربندی اجتماعی - دیدگاه طرفداران عدالت اجتماعی
- (۴) تفاوت موافقان قشربندی اجتماعی و طرفداران عدالت اجتماعی - نقطه اشتراک موافقان قشربندی و طرفداران عدالت اجتماعی - دیدگاه مخالفان قشربندی اجتماعی

۶۱- «پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی»، «کمک به افزایش همدلی و همراهی انسان» و «داشتن ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها» از فواید علوم اجتماعی است. هر کدام از این موارد به ترتیب با کدام رویکرد در جامعه‌شناسی مطابقت دارند؟

- (۱) رویکرد ابزاری - رویکرد انتقادی - رویکرد تفسیری
- (۲) رویکرد تبیینی - رویکرد تفسیری - رویکرد انتقادی
- (۳) رویکرد تبیینی - رویکرد انتقادی - رویکرد انتقادی
- (۴) رویکرد ابزاری - رویکرد تفسیری - رویکرد تفسیری

۶۲- کدام گزینه پاسخ درستی برای موارد زیر است؟

- زمان پیدایش دولت - ملت‌ها
- اولین چالش جوامع صنعتی و علت پیدایش آن
- قالب توجیهی دو طرف جنگ‌های جهانی
- مهم‌ترین منبع قدرت در جوامع امروزی

- (۱) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - فقر و غنا و علت آن باز شدن راه استثمار برای سرمایه‌داران و نادیده گرفتن عدالت از طریق حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی - اندیشه‌های لیبرالیستی، ناسیونالیستی و سوسیالیستی - سازمان
- (۲) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - فقر و غنا و علت آن حل مسائل اجتماعی بر اساس اصول خارج از مرزهای هویتی و فرهنگی در حاکمیت لیبرالیستی غرب - اندیشه‌های ناسیونالیستی، اومانیستی، سوسیالیستی - مالکیت
- (۳) پیوند قدرت با تجارت سرمایه و صنعت - دنیوی و معنوی و علت آن حل مسائل اجتماعی بر اساس شعارهای آزادی و خصوصاً آزادی اقتصادی در حاکمیت لیبرالیستی غرب - اندیشه‌های سوسیالیستی، مارکسیستی، اومانیستی - سازمان
- (۴) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - دنیوی و معنوی و علت آن درهم ریختن نظام ارباب و رعیتی و ارزش‌های اجتماعی مربوط به آن از طریق حاکمیت لیبرالیسم اولیه - اندیشه‌های مارکسیستی، سوسیالیستی، لیبرالیستی - مالکیت

۶۳- به ترتیب هریک از عبارت‌های زیر را کدام مفهوم ارتباط دارد؟

(الف) ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی

(ب) پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کند.

(ج) درباره ابعاد اجتماعی و فرهنگی هویت انسان‌ها بحث می‌کنند.

(د) نحوه ظهور فرصت‌ها و محدودیت‌ها در جهان اجتماعی

- (۱) ساختار اجتماعی - علوم اجتماعی - جامعه‌شناسان و انسان‌شناسان - حقوق و تکالیف
- (۲) نظام اجتماعی - جامعه‌شناسی - انسان‌شناسان و فیلسوفان - قوانین و هنجارهای اجتماعی
- (۳) نظم اجتماعی - ساختار اجتماعی - جامعه‌شناسان و فیلسوفان - حقوق و قوانین
- (۴) ساختار اجتماعی - جامعه‌شناسی - روان‌شناسان و انسان‌شناسان - حقوق و تکالیف

۶۴- گزینه درست را در ارتباط با گزاره‌های زیر انتخاب کنید.

«معیارهای تقسیم جوامع از دیدگاه فارابی» - «تقسیم کار در جوامع مقطع اول دورکیم» - «استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی»

- (۱) علم، اندیشه، فرهنگ و رفتار - یا شکل نگرفته و یا خیلی ساده و ابتدایی است - عملکرد استعمار نو
- (۲) ثروت، رشد علمی، دین و رفتار - تقسیم کار گسترده وجود دارد - سیاست استعمار فرانو
- (۳) ثروت، اندیشه، فرهنگ و دین - در حد تقسیم کار سنی، جنسی و ابتدایی است - روش استعمار فرانو
- (۴) علم، اندیشه، دین و ثروت - تقسیم کار شکل نگرفته - شیوه استعمار نو

۶۵- به ترتیب هریک از موارد زیر به چه علت پدید آمده‌اند؟

- حاکمیت کنت‌ها و لردها
  - جهان‌های مختلف
  - آشنایی غربیان با ابن‌خلدون نسبت به سایر متفکران جهان اسلام
- (۱) افول حاکمیت فئودال‌ها- تنوع آموزش و تربیت انسان‌ها- هدف ابن‌خلدون در علوم اجتماعی متفاوت از فارابی بود.
- (۲) نادیده گرفتن خصوصیات نژادی و قومی- تغییر نسل‌ها- موضوعات او به موضوعات جامعه‌شناسان غربی بسیار نزدیک بود.
- (۳) زوال تدریجی قدرت کلیسا- تنوع معرفت، اراده و اختیار انسان‌ها- روش وی با روش بنیان‌گذار جامعه‌شناسی پوزیتیویستی یکسان بود.
- (۴) شکل‌گیری انقلاب فرانسه- تغییر سبک و شیوه زندگی انسان‌ها- هدف جامعه‌شناسی غربی با علم عمران ابن‌خلدون سنخیت و نزدیکی داشت.

روان‌شناسی

زمان پیشنهادی ۱۳'

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۲

۶۶- به ترتیب برای بررسی موضوعات زیر کدام روش جمع‌آوری اطلاعات مناسب‌تر است؟

- علت مبتلا شدن نوجوان به مواد مخدر از دیدگاه خودش
  - تشخیص شدت بیش‌فعالی در کودک از طریق تعداد دفعاتی که در کلاس از سرجایش بلند می‌شود.
  - بررسی میزان سالم بودن سبک زندگی فرد و احتمال آسیب‌پذیر بودن او
- (۱) پرسش‌نامه- مصاحبه- آزمون
- (۲) پرسش‌نامه- مصاحبه- مشاهده
- (۳) مصاحبه- مشاهده- پرسش‌نامه
- (۴) مصاحبه- مشاهده- آزمون

۶۷- مادری می‌گوید «فرزند اول و دوم من هر دو در یک‌سالگی توانستند اولین کلمات را بیان کنند، ولی فرزند سومم در ۱۰ ماهگی شروع به

گفتن اولین کلمات کرد.» کدام عبارت در مورد علت این تفاوت می‌تواند درست باشد؟

- (۱) وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در رشد یا آمادگی زیستی کودک سوم داشته است.
- (۲) در هر سه فرزند وراثت یکسان است، ولی محیط‌های متفاوت، تفاوت‌های رشدی ایجاد کرده‌اند.
- (۳) تاثیر عوامل محیطی روی رشد، باعث بروز تفاوت شده است.
- (۴) محیط هر سه فرزند یکسان، ولی وراثت فرزند سوم متفاوت بوده است.

۶۸- درستی یا نادرستی عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- بی‌قوارگی و عدم تناسب در اندام‌های بدن، شروع نوجوانی را برای همه نوجوانان به یک بحران تبدیل می‌کند.
- رشد مغز و سیستم عصبی و رشد استخوانی- عضلانی از حوزه‌های اساسی رشد جسمانی در دوره نوجوانی محسوب می‌شود.
- به‌کارگیری مراحل مختلف حافظه مختص دوره نوجوانی نیست، ولی ظرفیت‌سازی حافظه مخصوص این دوران است.
- رؤیاپردازی به منظور کم کردن فاصله بین خود آرمانی و خود واقعی، برای نوجوانان لذت‌بخش و طبیعی است.

- (۱) نادرست- درست- درست- درست
- (۲) نادرست- نادرست- نادرست- درست
- (۳) درست- نادرست- درست- نادرست
- (۴) درست- درست- نادرست- نادرست

۶۹- در یک سالن تیراندازی تعدادی تصاویر متحرک وجود دارد که اول به‌صورت افقی هستند و هرگاه به‌صورت عمودی قرار گیرند، باید به آن‌ها

شلیک شود. در هر اسلحه ۲۰ گلوله قرار داده شده و برای هر تصویر فقط یک‌بار حق شلیک وجود دارد. افسری در این موقعیت قرار می‌گیرد. تصاویر در ۹ مورد به‌صورت عمودی درآمده‌اند، و در ۵ تای آن‌ها جای گلوله دیده شد. این در حالی است که ۶ عدد از گلوله‌ها از اسلحه خارج نشده بود (مورد استفاده قرار نگرفته بود). کدام عبارت در مورد این موقعیت قطعاً درست است؟

- (۱) در این موقعیت ۱۴ بار اصابت اتفاق افتاده است.
- (۲) این افسر ۶ بار دچار هشدار کاذب شده است.
- (۳) افسر در ۴ مورد محرک هدف را از دست داده است.
- (۴) این افسر در ۵ مورد محرک انحرافی را درست رد کرده است.

۷۰- کدام عبارت با دیدگاه روان‌شناسان گشتالت منطبق نیست؟

- (۱) کل از روابط بین اجزاء و جمع اجزاء به‌دست می‌آید.
- (۲) ادراک تحت‌تأثیر ویژگی‌های حسی می‌تواند تغییر کند.
- (۳) روابط بین اجزاء چیزی فراتر از مجموع اجزاء است.
- (۴) ادراک به‌شدت از نوع پردازش افراد اثر می‌پذیرد.

۷۱- در کدام گزینه نوع حافظه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) خانم امیری تمام حرکاتی را که مربی ورزش در پارک آموزش می‌دهد، در طول هفته تکرار می‌کند.
- (۲) خانم جهانبخش دچار نوعی آلزایمر شده و نام فصل‌ها و ماه‌های سال را که قبلاً بلد بود فراموش کرده است.
- (۳) آقای محبی به اختلال اکولالیا مبتلاست و هرچه را دیگران بگویند عیناً تکرار می‌کند.
- (۴) پژمان به مادرش توضیح می‌دهد که دیشب کجا بوده و چرا دیر آمده است.

۷۲- فرض کنید جفت‌واژه‌های زیر به فردی ارائه می‌شود تا بعداً آن‌ها را به یاد آورد. کلمات کدام گزینه هیچ‌یک از نشانه‌های درونی و بیرونی را ندارند؟

«هویج - بستنی / زندان - اسیر / کفش - اضطراب / آبی - بوته»

- (۱) آبی - بوته
- (۲) کفش - اضطراب
- (۳) هویج - بوته
- (۴) اسیر - آبی

۷۳- موقعیت‌های زیر به ترتیب با کدام‌یک از ویژگی‌های حل مسئله بیشتر ارتباط دارند؟

■ حسام سعی می‌کند پاسخ‌های اشتباهی که به سؤالات درس روان‌شناسی داده را تحلیل کند تا موانع احتمالی را برای آزمون بعدی بهتر بشناسد.

■ پرهام برای اینکه به بودجه‌بندی آزمون بعدی برسد، یک برنامه درسی می‌نویسد و تلاش می‌کند تا کاملاً طبق برنامه عمل کند.

■ حلما برای کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون آزمایشی بعدی به دنبال خریدن سؤالات آزمون است.

(۱) در مسئله موقعیت مبدأ باید مشخص باشد- مسئله یک فرایند تحت کنترل است- در مسئله توانمندی‌های ما محدود است

(۲) در مسئله توانمندی‌های ما محدود است- مسئله یک فرایند تحت کنترل است- مسئله هدفمند است

(۳) مسئله هدفمند است- در مسئله موقعیت مبدأ باید مشخص باشد- در مسئله توانمندی‌های ما محدود است

(۴) مسئله یک فرایند تحت کنترل است- در مسئله موقعیت مبدأ باید مشخص باشد- مسئله هدفمند است

۷۴- در عبارات زیر به ترتیب کدام راهکار به حل مسئله‌ای که افراد با آن مواجه هستند، کمک می‌کند؟

■ بهمن نمی‌تواند ۸ سکه را کنار هم به گونه‌ای بچیند که هر سکه با سه سکه دیگر در تماس باشد.

■ مینا نمی‌تواند به این سؤال پاسخ دهد که چگونه ممکن است «الف» پدر شخص «ب» باشد، ولی شخص «ب» پسر شخص «الف» نباشد؟

■ اشکان هرچه فکر می‌کند نمی‌تواند یک موضوع خوب برای پایان‌نامه‌اش پیدا کند.

(۱) بازنمایی مسئله- استفاده از اثر انتقال- بازبینی تجارب گذشته

(۲) بازبینی تجارب گذشته- تغییر بازنمایی مسئله- بهره بردن از اثر نهفتگی

(۳) اثر انتقال- تغییر بازنمایی مسئله- نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمان خاص

(۴) تغییر نگاه فرد- بازبینی تجارب گذشته- اثر انتقال

۷۵- تصمیم‌گیری کدام فرد دشوارتر است؟

(۱) سامان با تصمیم بسیار مهم و پیچیده‌ای روبه‌رو شده که قبلاً مشابه آن تصمیم را گرفته است.

(۲) ستاره باید یک تصمیم معمولی و ساده بگیرد، در حالی که مهارت تصمیم‌گیری را نیاموخته است.

(۳) سمانه بعد از سنجیدن مزایا و هزینه‌های گزینه‌های موجود، بر اساس ملاک «خطر» تصمیم می‌گیرد.

(۴) سجاد باید برای آینده‌ای از کارمندان شرکت تصمیم بگیرد، ولی آن تصمیم با نگرش‌هایش مغایرت دارد.

۷۶- در کدام سبک‌های تصمیم‌گیری فرد منفعلانه عمل می‌کند و این دو سبک تصمیم‌گیری از چه نظر با سبک تصمیم‌گیری منطقی متفاوت هستند؟

(۱) تکانشی و اجتنابی- در روش

(۲) وابسته و اجتنابی- در روش و زیرپنا

(۳) اجتنابی و احساسی- در روش و زیرپنا

(۴) احساسی و وابسته- در زیرپنا

۷۷- سمیرا به کتاب‌های ادبی بسیار علاقه‌مند است، ولی پدرش با مطالعه کتاب‌های غیردرسی در سال تحصیلی مخالف است و اگر ببیند سمیرا وقتش را به این کار می‌گذراند او را تنبیه می‌کند و پول توجیبی‌اش را قطع می‌کند. علی‌رغم مخالفت‌های پدر، سمیرا هرگاه فرصت مناسبی پیدا کند به مطالعه کتاب‌های ادبی می‌پردازد. کدام عبارت با این موضوع ارتباط بیش‌تری دارد؟

(۱) انتخاب هدف باعث می‌شود فرد تحت تأثیر موانع زودگذر و خستگی قرار نگیرد.

(۲) انگیزه هم درونی است و هم توسط عوامل بیرونی برای انسان ایجاد می‌شود.

(۳) ناهماهنگی شناختی ناخوشایند و تنش‌زا است و افراد سعی می‌کنند هماهنگی شناختی را حفظ کنند.

(۴) انگیزه‌ها می‌توانند از نظر جهت و شدت در افراد متفاوت باشند.

۷۸- در هریک از موارد زیر، افراد برای ایجاد هماهنگی شناختی، کدام راهکار را به کار گرفته‌اند؟

- سعید بعد از خرید کمربندی که خیلی گران‌تر از کالاهای مشابهش بود، به همه می‌گوید این کمربند حتماً از چرم طبیعی اعلا تهیه شده است.
- احسان پس از شنیدن نقطه نظرات اقتصادی یکی از نامزدهای ریاست جمهوری، تصمیم می‌گیرد به جای نامزد حزب مخالف، به او رأی دهد.
- مهتاب می‌داند که اگر سر مسائل کوچک با رئیسش بحث کند، ممکن است موقعیتش به خطر افتد و منشی دیگری به جای او استخدام شود، بنابراین رفتار اشتباه او را نادیده گرفته و می‌گوید «او باید منافع شرکت و دیگر کارمندان را هم در نظر بگیرد.»

(۱) تغییر رفتار - تغییر رفتار - تغییر نگرش (۲) تغییر نگرش - تغییر نگرش - تغییر رفتار

(۳) تغییر رفتار - تغییر نگرش - تغییر رفتار (۴) تغییر نگرش - تغییر رفتار - تغییر نگرش

۷۹- در صورت بیان کدام عبارت، روش‌های مقابله‌ای فراخوانی می‌شود؟

- (۱) ما امسال رقیب سرسختی در مسابقات جام جهانی داریم و هرگز نمی‌توانیم در این مسابقات مدال بگیریم.
- (۲) من فرصت خیلی کمی برای آماده کردن پول جهیزیه دخترم دارم و باید به فکر چاره باشم.
- (۳) تا مزایده بعدی زمان زیادی باقی مانده و هیچ‌کدام از رقبای منی توانمند بر من پیروز شوند.
- (۴) من آن قدر در شرایط بارندگی در این جاده رانندگی کرده‌ام که با چشمان بسته هم می‌توانم ماشین را برانم، چه برسد به شب تاریک.

۸۰- هریک از رفتارهای زیر بیانگر کدام نقش مذهب بر سلامت است؟

- آقای شیروانی روزهایی که در شرکت تنش زیادی را تجربه کرده، بعد از پایان کار به مسجد می‌رود و در نماز جماعت شرکت می‌کند.
- خانواده ثنایی قبل از خوردن غذا همگی با هم دعای سفره را می‌خوانند و از خداوند طلب رزق و روزی حلال می‌کنند.
- خاندان سیادتی رسم دارند که در روز عید غدیر به منزل بزرگ‌ترین فرد خاندان بروند و ضمن بزرگداشت این روز از ایشان عیدی بگیرند.

(۱) مستقیم - مستقیم - مستقیم (۲) مستقیم - غیرمستقیم - غیرمستقیم

(۳) غیرمستقیم - مستقیم - غیرمستقیم (۴) مستقیم - غیرمستقیم - مستقیم

گزینه دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

داوطلبان آزمون سراسری (تیر ۱۴۰۲)

سال تحصیلی ۱۴۰۱ - ۱۴۰۲

آزمون آزمایشی ۲۶ خرداد ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی ۲

گروه آزمایشی علوم انسانی

مواد امتحانی	تعداد پرسش	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
عربی اختصاصی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۱۰ دقیقه
جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵	۱۰ دقیقه
فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه
تعداد کل پرسش ها: ۸۰		مدت پاسخ گویی: ۷۵ دقیقه		

همچنین، شما می توانید با اسکن تصویر روبه رو به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، پاسخ تشریحی آزمون را مشاهده نمایید.

داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، آزمونک ها، پیش آزمون های آنلاین، بانک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند، جزوه های کمک آموزشی، آرشیو آزمون های گزینه دو و ...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزینه دو به آدرس gozine2.ir شوید. در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده اید.

■ عَيْنِ الْأَصَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۸-۸۱):

۸۱- «قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ»: بگو .....

- (۱) در زمین بگردید و بنگرید چگونه آفرینش را آغاز کرد، سپس خداوند جهان آخرت را ایجاد می‌کند.
  - (۲) سفر کنید در سرزمین‌ها و ببینید که چگونه این آفرینش را شروع کرده و سپس خداوند جهان آخرت را ایجاد خواهد کرد.
  - (۳) در زمین گردش کنید و بنگرید که چگونه آفرینش آغاز شده است، پس از آن نیز جهان آخرت ایجاد می‌گردد.
  - (۴) در زمین بچرخید و ببینید که خداوند چه زمان آفرینش را آغاز می‌کند و پس از آن جهان آخرت را می‌آفریند.
- ۸۲- «لَا تَسْتَشِرِ الْكُذَّابَ فَإِنَّهُ كَالسَّرَابِ يُقَرَّبُ عَلَيْكَ الْبَعِيدَ وَيُبْعَدُ عَلَيْكَ الْقَرِيبَ!»:

- (۱) از انسان دروغ‌زن مشورت نخواه، زیرا او مانند سراب است که دور را به تو نزدیک نشان می‌دهد و نزدیک را به تو دور می‌نمایاند!
  - (۲) نباید از دروغ‌گو مشورت بگیری، همانا او همچون سرابی است که نزدیک را از تو دور می‌کند و دور را به تو نزدیک می‌کند!
  - (۳) از فرد دروغ‌گو مشورت نگیر چه اینکه او سرابی است که دور را به تو نزدیک می‌کند و نزدیک را به تو دور نشان می‌دهد!
  - (۴) با شخص دروغ‌گو مشورت نکن، چه او مانند سراب دور را به تو نزدیک می‌کند و نزدیک را از تو دور می‌سازد!
- ۸۳- «كَانَ لِهَؤُلَاءِ النَّاسِ قَائِدٌ يَقِفُ فِي وَجْهِ الْمُسْتَعْمِرِينَ وَقُوفٌ مُجَاهِدِي صَدْرِ الْإِسْلَامِ وَ لَا يَخَافُ!»:

- (۱) رهبر این مردم مانند رزمندگان صدر اسلام در برابر استعمار ایستادگی می‌کرد و از چیزی نمی‌ترسید!
  - (۲) این مردم رهبری داشتند که همچون مجاهدان صدر اسلام در برابر استعمارگران می‌ایستاد و نمی‌ترسید!
  - (۳) برای این مردم رهبری است که از ایستادگی در برابر استعمارگران مانند مجاهدان صدر اسلام ترسی ندارد!
  - (۴) این مردمان رهبری داشتند که از مقاومت در برابر استعمار، ترسی نداشت و همچون مجاهدان در صدر اسلام، ایستادگی می‌کرد!
- ۸۴- «لَيْتَ أَوْلَادِي يُدْرِكُونَ أَنَّ إِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرِكُ فَهُمْ لِيَكْتَسِبُوا رِضَا اللَّهِ!»:

- (۱) کاش فرزندان من بفهمند که راضی نمودن همه مردم هدفی است که به‌دست آورده نمی‌شود و آن‌ها باید رضایت خداوند را به‌دست آورند!
- (۲) امید است که فرزندانم درک کنند که راضی کردن همه مردم هدفی نیست، پس باید به‌دنبال کسب رضایت خداوند باشند!
- (۳) ای کاش فرزندان من درک می‌کردند که راضی شدن تمامی انسان‌ها خواسته‌ای است که درک نمی‌شود، لذا باید رضایت پروردگارشان را به‌دست آورند!

- (۴) کاش فرزندانم بفهمند که باید رضایت خداوند را به‌دست آورند زیرا راضی کردن همه مردم هدفی است که به‌دست نمی‌آورند!
- ۸۵- «هَلْ تَصْدُقِينَ أَنَّ الْمَغُولَ اسْتَطَاعُوا أَنْ يَهْجُمُوا عَلَى الصِّينِ هَجُومًا قَاسِيًا رَغْمَ وَجُودِ سُوْرٍ عَظِيمٍ حَوْلِهَا!»:

- (۱) آیا باور می‌کنی که قوم مغول توانسته بود که علیرغم وجود دیوار بلندی اطراف چین به آن حمله شدیدی کند؟
  - (۲) آیا راست می‌گویی که مغول‌ها می‌توانند به چین به شدت حمله کنند علیرغم وجود دیواری بزرگ اطراف آن؟
  - (۳) آیا باور می‌کنی که مغول‌ها توانستند به‌طور شدیدی به چین حمله کنند با وجود دیواری بزرگ پیرامون آن؟
  - (۴) آیا باور می‌کنید که مغول بر انجام حمله‌ای شدید به چین با وجود دیوار بزرگی پیرامون آن، قادر بوده است؟
- ۸۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) المؤمن يعذر على أعمالي المكروهة! فرد مؤمن به‌خاطر کارهای ناپسندش، عذرخواهی می‌کند!
  - (۲) انطلاقه و توقُّفه السَّريعان يُثيران التَّعَجُّبَ! حرکت کردن و باز ایستادن او سریع است و تعجب را بر می‌انگیزد!
  - (۳) له غِشاء خاص يفتحُه حين يَقْفُز! او پوشش ویژه‌ای دارد که هنگامی که می‌پرد، باز می‌شود!
  - (۴) مَنْ فَكَّرَ قَبْلَ الْكَلَامِ قَلَّ خَطُؤُهُ! هرکسی پیش از حرف زدن اندیشید، اشتباهش کم شد!
- ۸۷- عَيْنِ الْخَطَأِ:

- (۱) أ تَزْعُمُ أَنَّكَ جَرْمٌ صَغِيرٌ: آیا گمان می‌کنی که تو یک جسم کوچک هستی؟
  - (۲) وَ فَيَكُ انْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ: در حالی که درون تو، جهان بزرگ‌تر در هم پیچیده شده است!
  - (۳) وَ قَدَرُ كُلِّ امْرِئٍ مَا كَانَ يُحْسِنُهُ: و ارزش انسان‌ها به آن چیزی است که آن را درست انجام داده‌اند،
  - (۴) وَ لِلرِّجَالِ عَلَى الْأَفْعَالِ أَسْمَاءُ! و مردان به‌خاطر کارها (یشان)، اسم‌هایی دارند!
- ۸۸- «فَقَطَّ انْصَانٌ مِي تَوَانْدَ از نِيروِي تَعَقَّلَ وَ تَفَكَّرَ اسْتَفَادَه كُنْد!» عَيْنِ الْخَطَأِ:

- (۱) لَا يَقْدَرُ أَنْ يَتَمَتَّعَ بِقُوَّةِ التَّعَقُّلِ وَ التَّفَكُّرِ إِلَّا الْإِنْسَانُ!
- (۲) إِنَّمَا يَقْدَرُ أَنْ يَتَمَتَّعَ بِقُدْرَةِ التَّعَقُّلِ وَ التَّفَكُّرِ الْإِنْسَانُ!
- (۳) الْإِنْسَانُ فَقَطَّ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَسْتَفِيدَ مِنْ قُدْرَةِ الْعَقْلِ وَ الْفِكْرِ!
- (۴) هَذَا هُوَ إِنْسَانٌ الَّذِي يَنْتَفِعُ فَقَطَّ مِنَ الْقُوَّةِ الْعَقْلِ وَ الْفِكْرِ!

■ ■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۹۳-۸۹):

«إِنَّ الْمُسْتَشْرِقِينَ هُمُ الَّذِينَ يُطَالَعُونَ الثَّقَافَاتِ وَ الْحَضَارَاتِ الشَّرْقِيَّةَ وَ كُلُّ مَا يَتَعَلَّقُ بِهَا وَ هُمُ أَهْلُ الْكِتَابِ! فَلَا بُدَّ لَهُمْ أَنْ يَتَفَقَّهُوا اللُّغَاتِ الشَّرْقِيَّةَ وَ يَتَخَرَّجُوا مِنَ الْجَامِعَاتِ فِي هَذِهِ الْمَجَالَاتِ! وَ كَثِيرٌ مِنْهُمْ لَيْسُوا إِلَّا نَوَافِذَ لِلِاسْتِعْمَارِ يَرِيدُونَ السُّلْطَةَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ وَ بِلَادَهُمْ خَاصَّةً وَ نَهَبُ ثُرَاتِهِمْ وَ زِيَادَةَ نَفُوذِهِمْ! وَ لَكِنْ هَذَا لَا يَعْنِي أَنَّ بَيْنَهُمْ لَمْ يَكُنْ أَحَدٌ مُنْصَفًا؛ بَلْ لَعَدَدٌ مِنْهُمْ دَوْرٌ مَهْمٌ فِي تَعْرِيفِ الْمُسْلِمِينَ وَ إِعَادَةِ نَشْرِ آثَارِهِمُ الَّتِي لَمْ يَهْتَمُّوا بِهَا! فَمِنْهُمْ «أَنَّهُ مَارِي شَيْمِل» الَّتِي تَدْعُو الْعَالَمَ الْغَرْبِيَّ الْمَسِيحِيَّ لِفَهْمِ حَقَائِقِ الدِّينِ الْإِسْلَامِيِّ وَ الْإِطْلَاعِ عَلَيْهِ وَ هِيَ أَوْصَتْ أَنْ يَتَشَكَّلَ فَرِيقٌ لِلْحَوَارِ الدِّينِيِّ وَ الثَّقَافِيِّ يَكُونُ هَدَفُهُ الْأَعْلَى مَدَّ جُسُورِ الصَّدَاقَةِ وَ التَّفَاهُمِ بَيْنَ أَرْوَبَا وَ الْعَالَمِ الْإِسْلَامِيِّ! وَ هِيَ أَوْصَتْ أَيْضًا أَنْ يُكْتَبَ عَلَى قَبْرِهَا الْحَدِيثُ: النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهَوْا!»

۸۹- عَيْنِ الْخَطَأِ:

- (۱) الاستشراق هو مطالعة كل ما يتعلق بالشرقيين بيد المسلمين!
- (۲) تعلم اللغات الشرقية ضروري للمستشرقين!
- (۳) من طرق نفوذ المستعمرين بين الدول الإسلامية المستشرقون!
- (۴) كان كثير من المستشرقين يريدون أن يساعدوا بنهب ثروات المسلمين!

۹۰- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) أنه ماري شيمل شككت فريقاً للحوار الديني في جامعات أوروبا!
- (۲) هدف هذا الفريق كان قبول الإسلام بين الأوروبيين!
- (۳) ماري شيمل من أشهر المستشرقين لها دور أساسي في تعريف المسلمين!
- (۴) لم يفهم العالم الغربي المسيحي حقائق الإسلام إلا بعد دعوة شيمل!

۹۱- مَا هُوَ الْأَقْرَبُ مِنَ «النَّاسِ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهَوْا»؟

- (۱) عمرى به جهل غافل از مرگ
- (۲) دیگر سخن از غفلت ایام چه سود
- (۳) تا چنین زنده‌ای تو در خوابی
- (۴) آدمی تا کی تو را در خواب غفلت بودن

■ عَيْنِ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۹۲ وَ ۹۳):

۹۲- «يَتَفَقَّهُوا- استعمار- ثروات- يَهْتَمُّوا»:

- (۱) يَتَفَقَّهُوا: فعل مضارع- الجمع المذكر للغائب- مصدره بزيادة حرفين/ فعل و مع فاعله جملة فعلية
- (۲) الاستعمار: مصدر من ثلاثي مزيد بزيادة حرفين- معرّف بال- معرب/ جارّ و مجرور
- (۳) ثروات: اسم- الجمع السالم للمؤنث- معرب/ المضاف إليه و مجرور بالكسرة
- (۴) يَهْتَمُّوا: مضارع- من باب «إِفْتَعَلَ» (مَادَتْه: ه م م)- معلوم/ فعل يعادل الماضي المنفي بالفارسية

۹۳- «مُنْصَفًا- تدعو- يتشكّل- الحديث»:

- (۱) مُنْصَفًا: مفرد مذكر- اسم الفاعل من مصدر «إِنْصَافٌ»- نكرة- معرب/ خبر للفعل الناقص و منصوب
- (۲) تَدْعُو: فعل مضارع- للمخاطب- ليس له حرف زائد- معلوم- متعدّ/ فعل و مع فاعله جملة فعلية
- (۳) يَتَشَكَّلُ: مضارع- للغائب- مزيد ثلاثي من مصدر «تَشَكَّلَ»- لازم- معلوم/ فعل و فاعله «فريق» و الجملة فعلية
- (۴) الحديث: اسم- مفرد مذكر- معرب- معرفة/ نائب الفاعل و مرفوع بالضمة

■ ■ ■ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۱۰۰-۹۴):

۹۴- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) الْخَائِبُ هُوَ الَّذِي لَا رَجَاءَ لَهُ لِلنَّجَاحِ فِي هَدَفِهِ!
- (۲) حَاوَلَ أَيُّهَا التَّلْمِيذُ مُحَاوَلَةً أَكْثَرَ حَتَّى تَكْتَسِبَ دَرَجَاتٍ عَالِيَةً!
- (۳) يُوجَدُ نَوْعٌ مِنَ الْأَسْمَاكِ فِي إِفْرِيقِيَا يَسْتُرُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْجَفَافِ!
- (۴) إِنَّ هَذِهِ الْأَعَاصِيرَ رِيَّاحٌ شَدِيدَةٌ خَرَّبَتِ الْبُيُوتَ جَنَبَ شَاطِئِ الْبَحْرِ!

۹۵- عَيْنِ مَا لَا يُبَيِّنُ نَوْعَ الْفِعْلِ:

- (۱) إِنَّكَ تُحَسِّنُ إِلَى الْمَسَاكِينِ إِحْسَانًا لَا تُضِيعُهُ بِالْمَنْ!
- (۲) رَجُلٌ كَرِيمٌ رَأَى خِصَالًا مِنْ حَاتِمِ الطَّائِفِ تُعْجِبُهُ إِعْجَابًا!
- (۳) رَبَّنَا إِنَّا نَضِجُ إِلَيْكَ ضَجِيجٌ مُؤْمِلٌ لِرَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةِ!
- (۴) يَسَاعِدُ اللَّهُ الْمُتَّقِينَ مَسَاعِدَةً دَائِمِيَّةً حَتَّى يَنْجُوهُوا فَائِزِينَ!

۹۶- عَيْنُ الْخَبَرِ يَخْتَلِفُ نَوْعُهُ:

- (۱) اِعلموا أَن لا خَيْرَ فِي وُدِّ امْرِئٍ مِثْلُونٍ!
 (۲) إِنَّ كُلَّ شَيْءٍ تُرِيدُنِيهِ لِلضَّيْفَةِ جَاهِرٌ!
 (۳) سَامِحْنِي أَنْتَ عَلَى الْحَقِّ؛ سَأُبَدِّلُ لَكَ الْبِطَاقَةَ!
 (۴) تَنْظُرُتِ الْأُمُّ عَلَى طِفْلِيهَا وَ السَّرُورَ عَلَى وَجْهِهِمَا!
 ۹۷- عَيْنُ الْمُنَاسَبِ لِلْفَرَاغِ: «أَخْتِي الصَّغْرَى أَرَادَتْ أَنْ تَحْفَظَ ..... خُطْبٍ مِنْ نَهْجِ الْبَلَاغَةِ»
 (۱) ثلاث و عشرين (۲) رابع (۳) عشر (۴) اثنتا عشرة

۹۸- عَيْنُ الْمُسْتَثْنَى مِنْهُ اسْمُ الْمُبَالَغَةِ:

- (۱) رَجَعَ الْحِجَاجُ مِنْ مَكَّةِ الْمَكْرَمَةِ هَذَا الْيَوْمَ إِلَّا الْعَبَّاسُ!
 (۲) لَا يُصْلِحُ سَيَّارِقِي هَذِهِ إِلَّا ذَلِكَ الْمُصْلِحُ الْخَبِيرُ!
 (۳) لَا يَسْتَعْمِدُ الْبَقَالُونَ فِي مُتَاجِرِهِمْ إِلَّا الْمَوَازِينَ الْإِلِكْتَرُونِيَّةُ!
 (۴) لَمْ أَشَاهِدْ عَلَامةً قَدْ طَرَحَ هَذَا الْمَوْضُوعَ إِلَّا مَلَّاصِدْرًا!

۹۹- أَيُّ اسْمٍ مَعْرَبٍ مَنْصُوبٌ بِغَيْرِ فَتْحَةٍ؟

- (۱) كَانَتْ هَذِهِ مَفَاهِيمٌ جَدِيدَةٌ لَمْ يَكُنْ يَعْرِفُهَا الْآخَرُونَ!
 (۲) هُنَاكَ كَلِمَاتٌ تَجْرِي عَلَى أَقْلَامِ بَعْضِ الشُّعْرَاءِ!
 (۳) يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ ارْحَمْ وَالِدَيْنَا وَ اغْفِرْ لِهَمَا ذُنُوبَهُمَا!
 (۴) مَا رَأَيْتُ قَوَانِينَ بَيْنَ الْأَدْيَانِ أَفْضَلَ مِنْ قَوَانِينِ الْمُسْلِمِينَ!

۱۰۰- عَيْنُ فِعْلِ الشَّرْطِ يَخْتَلِفُ بِأَبِهِ عَنِ الْآخَرَى:

- (۱) مَنْ يُبْعِدْ نَفْسَهُ عَنِ الْمَعَاصِي يَتَخَلَّصْ مِنْ عَوَاقِبِ شَرِّهَا!
 (۲) إِذَا تَتَّبَعَ الْأَشْرَارَ وَ الْقُسَاقَ فَأَنْتَ تُتَّهَمُ بِهَذِهِ الْأَعْمَالِ!
 (۳) إِنْ خُيِّرْتُ بَيْنَ الْعُودَةِ وَ الْإِقَامَةِ فَأَنَا أُخْتَارُ الثَّانِيَةَ!
 (۴) مَا أَنْفَقْتُ أَمْوَالِي لِأَنِّي أُحْتَاجُ إِلَيْهَا أَكْثَرَ مِنَ الْآخَرِينَ!

تاریخ

۱۰

زمان پیشنهادی

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۲

۱۰۱- کدام گزینه به ترتیب درباره دوران نوسنگی و پارینه سنگی قدیم درست است؟

- (۱) گروه‌هایی از مردم روستانشین چینی در اطراف رودهای بزرگ هوانگ‌هو و یانگ‌تسه مشغول کشاورزی بوده‌اند- گروه‌هایی از مردمان گردآورنده خوراک با استفاده از تجربیات گذشته، شروع به کشت برخی گیاهان و اهلی ساختن حیوانات کردند.
 (۲) انسان علاوه بر اینکه فن ساخت ابزارها و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری اقدام به تولید ظروف گلی کرد- گروه‌هایی از جمعیت‌های انسانی از آفریقا، آسیای مرکزی، قفقاز و شبه‌قاره هند به‌سوی سرزمین ما مهاجرت کردند.
 (۳) کهن‌ترین نشانه و آثاری که از حضور انسان در ایران تاکنون کشف شده، مربوط به بستر کشف‌رود در نزدیکی مشهد در خراسان رضوی است- افروختن آتش و به‌کارگیری آن، تأثیر بسزایی بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط گذاشت.
 (۴) از آنجا که زنان مسئولیت گردآوری دانه‌های گیاهان را برعهده داشتند، به احتمال زیاد، کشت دانه توسط آنان شروع شده باشد- ساکنان سکونتگاه‌های کهن مانند شهداد، تل ابلیس و تپه یحیی در کرمان به فنون ذوب و قالب‌گیری مس دست یافته‌اند.

۱۰۲- کدام گزینه مربوط به وضعیت بین‌النهرین در ۲۴۰۰ تا ۲۲۰۰ ق.م است؟

- (۱) شهر بابل به‌واسطه داشتن موقعیت مناسب سیاسی و جغرافیایی به یکی از مراکز بزرگ تجارت بین‌المللی در جهان باستان تبدیل شد.
 (۲) با تضعیف حکومت بابل قدیم و زوال آن، آشوریان که از جنگجویان شمال بین‌النهرین بودند به قدرت رسیدند.
 (۳) حمورابی حکومتی را بنیان نهاد که مبتنی بر قدرت و اختیارات فراوان پادشاه و اطاعت کامل حاکمان ولایات از او بود.
 (۴) سارگن امپراتوری بزرگی را تشکیل داد که از سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه‌های زاگرس امتداد داشت.

۱۰۳- کدام گزینه وجه اشتراک حکومت ساسانیان را با هخامنشیان نشان می‌دهد؟

- (۱) فرمانروایان ساسانی به سیاست آزادی و مدارای دینی پادشاهان هخامنشی ادامه دادند.
 (۲) ساسانیان بخش عمده‌ای از تشکیلات دیوانی هخامنشیان را به خدمت گرفته و تقسیمات کشوری آن‌ها همانند روزگار هخامنشی بود.
 (۳) پادشاهان ساسانی همانند پادشاهان هخامنشی ادعا کردند که بنا به خواسته آهوره‌مژدا به مقام شاهی رسیده و حکومت آنان مورد تأیید او است.
 (۴) در دوره ساسانی همانند دوره هخامنشی ترکیبی از قوانین و شیوه‌های دادرسی اقوام ایرانی و نیز اقوام و ملت‌های غیرایرانی تابع امپراتوری، مبنای قضاوت بوده است.

۱۰۴- عبارت‌های کدام گزینه درست نیست؟

- (الف) معماری ساسانی با بنای کاخ تیسفون به اوج رسید.
(ب) قالی بهارستان را اعراب مسلمان در جنگ نهاوند به غنیمت گرفتند.
(ج) یکی از آرایه‌هایی که در معماری اشکانی رواج داشته، نقاشی دیواری است.
(د) در دوره ساسانی سفال‌ها نقش و طرح متنوع و گوناگون نداشتند، اما دارای لعابی اغلب سبزرنگ بودند.
- (۱) ب- د (۲) ب- ج (۳) الف- ج (۴) الف- د

۱۰۵- کدام گزینه با عبارت داده‌شده مطابقت دارد؟

«این شیوه تاریخ‌نگاری از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.»

- (۱) مورخ در این روش ناچار به گزینش و انتخاب است و امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند.
(۲) مورخ با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، علل، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر می‌کند.
(۳) مهم‌ترین ویژگی این نوع تاریخ‌نگاری، این بود که تاریخ‌نگاران، بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها، عیناً آن‌ها را ذکر می‌کنند.
(۴) مورخ در این روش به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت همه روایت‌ها، یک گزارش از آن‌ها تنظیم می‌کند.

۱۰۶- کدام گزینه با دوره امامت امام صادق (علیه السلام) مغایرت دارد؟

- (۱) با مرگ هشام بن عبدالملک و تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه، فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت.
(۲) ابومسلم با شکست فرمانروایان اموی و فتح شهرهای مختلف خراسان و برخی نواحی دیگر وارد کوفه شد و ابوالعباس سفاح، از خاندان عباسی را به خلافت نشانید.

(۳) عبدالرحمان بن معاویه موفق شد شهر قرطبه در اندلس را تصرف و حکومت امویان را در آنجا پایه‌ریزی کند.

(۴) بزرگان عرب در بغداد نسبت به تسلط خاندان سهل بر امور خلافت به حسادت و دشمنی پرداختند.

۱۰۷- بهانه محمود غزنوی برای انجام هریک از اقدامات زیر به ترتیب چه بود؟

«کشتار بسیاری از علما و مردم ری - لشکرکشی‌های پی‌درپی به هند - آتش زدن کتابخانه ری - انجام بسیاری از اقدامات سیاسی مذهبی»

- (۱) اسماعیلی بودن - جهاد در راه خدا - وجود کتاب‌های فلسفی - مبارزه با مخالفان خلافت عباسی
(۲) حاکمیت آل‌بویه شیعه‌مذهب - کسب ثروت فراوان هند - وجود کتاب‌های شیعی - جهاد در راه خدا
(۳) اسماعیلی بودن - کسب ثروت فراوان هند - وجود کتاب‌های فلسفی - جهاد در راه خدا
(۴) حاکمیت آل‌بویه شیعه‌مذهب - جهاد در راه خدا - وجود کتاب‌های شیعی - مبارزه با مخالفان خلافت عباسی

۱۰۸- کدام عبارت درباره نویسنده کتاب جامع‌التواریخ درست است؟

- (۱) در دوره ایلخانان با کوشش‌های علمی و فرهنگی او، تشیع در ایران گسترش یافت.
(۲) در پرتو تلاش‌های او، اصلاحات گسترده‌ای در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حقوقی در دوره ایلخانان صورت گرفت.
(۳) یکی از اقدامات او توسعه نظام اقطاع با هدف نظارت و آباد کردن زمین‌های بایر و بلااستفاده بود.
(۴) او به همراه برادرش تلاش فراوانی انجام داد تا مغول‌ها را با فرهنگ ایرانی و آداب کشورداری آشنا کنند.

۱۰۹- اومانیت‌ها در چه مواردی به کلیسای کاتولیک انتقاد داشتند؟

(الف) شیوه تعلیم و تربیت و محتوای آموزشی تحت نظارت کلیسا در مدارس و دانشگاه‌ها

(ب) مسئله آموزش گناهان توسط کلیسا در برابر پرداخت پول و انجام برخی خدمات

(ج) وجود برخی ناهنجاری‌های اخلاقی کشیشان

(د) دخالت کلیسای کاتولیک در امور سیاسی

- (۱) الف- د (۲) ب- ج (۳) الف- ج (۴) ب- د

۱۱۰- کدام گزینه به ویژگی شاه تهماسب دوم اشاره دارد؟

- (۱) به بهانه بی‌کفایتی از سلطنت خلع شد.
(۲) از تعادل روحی و سلامت عقل بهره کافی نداشت.
(۳) در زمان او اعضای حرم‌سرا نفوذ زیادی داشتند و در اداره امور حکومت دخالت می‌کردند.
(۴) به دستور او سردار باکفایتی چون امامقلی‌خان، حاکم فارس به قتل رسید.

۱۱۱- به ترتیب هدف آلمان و فرانسه از تشکیل اتحاد و اتفاق سه‌گانه چه بود و این پیمان‌ها چه نتیجه‌ای را به همراه داشت؟

- (۱) خروج از انزوای سیاسی - پیشبرد سیاست‌های توسعه‌طلبانه خود در اروپا و فراسوی دریاها - تشدید اختلافات مرزی و دشمنی میان آلمان و فرانسه
(۲) خروج از انزوای سیاسی - مقابله با تهدیدهای خارجی - ایجاد توازن قدرت جدید در اروپا
(۳) مقابله با تهدیدهای خارجی - پیشبرد سیاست‌های توسعه‌طلبانه خود در اروپا و فراسوی دریاها - تشدید اختلافات مرزی و دشمنی میان آلمان و فرانسه
(۴) مقابله با تهدیدهای خارجی - خروج از انزوای سیاسی - ایجاد توازن قدرت جدید در اروپا

۱۱۲- کدام وقایع در زمان جنگ جهانی دوم به طور هم زمان در یک سال رخ داد؟

- (۱) تهاجم ناگهانی آلمان به شوروی - هجوم نیروهای شوروی و انگلستان به ایران
- (۲) شکست سخت نیروهای ژاپنی - به زانو درآمدن ایتالیا
- (۳) خودکشی هیتلر در برلین - پیاده شدن نیروهای متفقین در خاک فرانسه
- (۴) شکست سخت نیروهای ژاپنی - بمباران اتمی دو شهر هیروشیما و ناگاساکی ژاپن

۱۱۳- امام خمینی^(ره) در حکم نخست‌وزیری مهندس مهدی بازرگان چه شرطی را برای ایشان تعیین کرد و مجلس شورای اسلامی با چه هدفی آیت‌الله مهدوی کنی را به نخست‌وزیری برگزید؟

- (۱) فراهم کردن شرایط برگزاری همه‌پرسی تعیین نظام سیاسی جدید - فراهم آوردن زمینه برگزاری انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری
- (۲) در نظر نگرفتن روابط حزبی و گروهی - عدم وقفه در اداره امور کشور و جنگ
- (۳) فراهم کردن شرایط برگزاری همه‌پرسی تعیین نظام سیاسی جدید - عدم وقفه در اداره امور کشور و جنگ
- (۴) در نظر نگرفتن روابط حزبی و گروهی - فراهم آوردن زمینه برگزاری انتخابات سومین ریاست جمهوری

جغرافیا

۱۰

زمان پیشنهادی

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۲

۱۱۴- چه تعداد از عبارات زیر درباره منطقه کوهستانی شمال کشور نادرست است؟

- (الف) دو رشته کوه قره‌داغ در شمال و رشته کوه مرزی ایران و ترکیه، شمال و غرب منطقه کوهستانی آذربایجان را دربر گرفته است.
- (ب) کوهستان‌های تالش با جهت شرقی - غربی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.
- (ج) بخش اعظم چین‌خوردگی‌های منطقه کوهستانی البرز، حاصل فعایت‌های آتش‌فشانی طی میلیون‌ها سال است.
- (د) آلا‌داغ، علم‌کوه و هزار مسجد از رشته کوه‌های مهم کوه‌های شمال خراسان می‌باشند.

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۱۱۵- هریک از عبارات زیر، به کدام ارتباط اشاره دارند؟

- (الف) با افت قیمت غله به‌ویژه ذرت و سویا در بازارهای جهانی، ارزش زمین‌های کشاورزی در ناحیه میدوست ایالات متحده آمریکا کاهش یافت.
- (ب) دولت امارات متحده عربی با ساختن جزیره‌های مصنوعی در آب‌های خلیج فارس، نواحی جدیدی در این منطقه ایجاد کرده است.

- (۱) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
- (۲) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
- (۳) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
- (۴) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند - نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

۱۱۶- منظور از هسته اولیه شهر .....

- (۱) امکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن روی زمین است.
- (۲) مکانی است که مردم برحسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده‌اند.
- (۳) وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود است.
- (۴) جایگاه آن سکونتگاه در سطح ناحیه و عوامل انسانی و طبیعی مؤثر بر آن است.

۱۱۷- هریک از ویژگی‌های زیر، مربوط به کدام یک از انواع آب‌وهوای کشور است؟

«پوشش گیاهی غنی - بارندگی اندک - اختلاف شدید دما»

- (۱) معتدل خزری - گرم و خشک - کوهستانی
- (۲) کوهستانی - گرم و شرجی - گرم و خشک
- (۳) معتدل خزری - گرم و شرجی - گرم و خشک
- (۴) کوهستانی - گرم و خشک - کوهستانی

۱۱۸- در کدام گزینه به ترتیب دلیل «مشکلات ایجاد خطوط ارتباطی در شیلی» و «تبدیل شدن ژاپن به قدرت بزرگ دریایی» به درستی ذکر شده است؟

- (۱) شکل سرزمین - موقعیت دریایی کشور
- (۲) وسعت و ناهمواری‌های کشور - بنیادهای زیستی کشور
- (۳) شکل سرزمین - بنیادهای زیستی کشور
- (۴) وسعت و ناهمواری‌های کشور - موقعیت دریایی کشور

۱۱۹- چه تعداد از موارد زیر، درباره قابلیت‌های GPS درست است؟

(الف) امکان علامت‌گذاری مسیر راهپیمایی

(ب) اعلام خطا در مسیر و دادن هشدار ترافیکی

(ج) نمایش وضعیت آب‌وهوایی مکان‌ها

(د) نمایش طول و عرض جغرافیایی مکان‌ها

(ه) نمایش زمان محلی و رسمی مکان‌ها

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۱۲۰- «مطالعه نظام‌های اقتصادی و عرضه و تقاضا» و «بررسی تأثیر رابطه معکوس ارتفاع و دما بر زندگی انسان» به ترتیب با کدام یک از علوم

مرتبط است؟

(۲) علم اقتصاد- هواشناسی

(۱) جغرافیای اقتصادی- آب‌وهواشناسی

(۴) علم اقتصاد- آب‌وهواشناسی

(۳) جغرافیای اقتصادی- هواشناسی

۱۲۱- در خصوص تعیین مرزهای دریایی کدام گزینه نادرست است؟

(۱) خط مبنا پایین‌ترین حد جزر در دریا است که برای تعیین مرز دریایی آن را معین می‌کنند.

(۲) به آب‌های پشت خط مبنا به طرف ساحل، آب‌های داخلی می‌گویند که کشور مجاور دریا مالک آن‌ها است.

(۳) از خط مبنا به سمت ساحل تا حدود ۱۲ مایل دریایی، دریای سرزمینی نامیده می‌شود.

(۴) دریای سرزمینی متعلق به کشور مجاور دریا است اما سایر کشورها در آن منطقه حق عبور و مرور بی‌ضرر را دارند.

۱۲۲- هریک از تعاریف زیر، بیانگر کدام مفهوم است؟

(الف) ناحیه‌ای از سطح زمین که روی کانون زلزله قرار دارد.

(ب) مقیاس مورد استفاده برای اندازه‌گیری میزان تخریب ناشی از یک زمین‌لرزه

(ج) جایی که پوسته تشکیل‌دهنده قاره آسیا-اروپا به پوسته تشکیل‌دهنده قاره آفریقا و هند برخورد می‌کند.

(۱) مرکز سطحی زمین‌لرزه- ریشتر- کمربند اطراف اقیانوس آرام

(۲) کانون زمین‌لرزه- مرکالی- کمربند کوهستانی آلپ، هیمالیا

(۳) مرکز سطحی زمین‌لرزه- مرکالی- کمربند کوهستانی آلپ، هیمالیا

(۴) کانون زمین‌لرزه- ریشتر- کمربند اطراف اقیانوس آرام

۱۲۳- همه گزینه‌های زیر، مفهوم نادرستی را از «نقش شهرها» بیان می‌کنند، به جز:

(۱) نقش هر سکونتگاه بر اساس وضع جغرافیایی آن (اعم از طبیعی یا انسانی) مشخص می‌شود.

(۲) سیمای شهرهای اراک و اصفهان، به دلیل داشتن نقش سیاسی-اداری، مشابه یکدیگر است.

(۳) امروزه اغلب سکونتگاه‌ها یک نقش دارند و به ایفای آن می‌پردازند، مانند مشهد که نقش زیارتگاهی دارد.

(۴) نقش سکونتگاه‌ها با گذر زمان تغییرات زیادی ندارد و معمولاً ثابت است.

۱۲۴- کدام گزینه بیانگر ارتباط نادرستی میان دو عبارت است؟

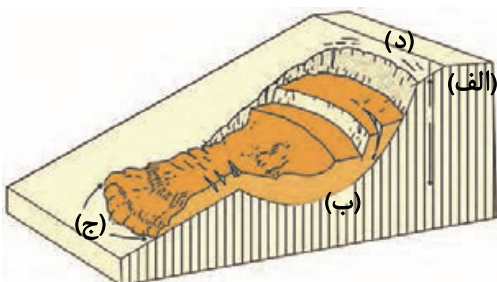
(۱) هرچه ارتفاع افزایش یابد ← درجه رشد گیاهان کمتر می‌شود.

(۲) هرچه دامنه‌ها پرتیب‌تر باشد ← ضخامت خاک کمتر خواهد بود.

(۳) هرچه سرعت رشد پوشش گیاهی بیشتر باشد ← میزان تولید ماده آلی بیشتر است.

(۴) هرچه ارتفاع بیشتر شود ← قد یا بلندی گیاهان افزایش می‌یابد.

۱۲۵- کدام گزینه، «سطح گسیختگی» از قسمت‌های اصلی یک زمین‌لغزش را نشان می‌دهد و کدام عبارت درباره آن صحیح است؟

(۱) الف- فاصله عمودی بین تاج لغزش تا پیشانی لغزش

(۲) د- بالاترین قسمت لغزش است.

(۳) ج- پایین‌ترین قسمت لغزش را شامل می‌شود.

(۴) ب- سطح زیرینا که توده لغزش روی آن جابه‌جا می‌شود.

۱۲۶- در کدام عبارت، احتمال وقوع مغالطه حیطة لفظ و معنا وجود دارد؟

- (۱) طلاها و جواهرات آن زن توسط همسایه‌اش پیدا شد و سپس مجدد مفقود گردید.
- (۲) سارا برای اساتیدش احترام زیادی قائل است. او فرد متدین و فرهیخته‌ای است.
- (۳) اگر شیر را باز بگذاری خطرناک است زیرا با یک جرعه انفجار رخ خواهد داد.
- (۴) با وجود امثال این تصمیمات اقتصادی، اقتصاد کشور اصلاح نمی‌شود.

۱۲۷- هرگاه A، B و C سه مفهوم کلی باشند به طوری که A و B به ترتیب اجزای عام و خاص تعریف مفهومی صحیح C باشند، تعریف مفهومی

حاصل از ترکیب A و غیر B برای مفهوم مجهول غیر C در حالت کلی چگونه خواهد بود؟

- (۱) جامع و مانع است.
- (۲) نه جامع است و نه مانع.
- (۳) مانع نیست ولی جامع است.
- (۴) جامع نیست ولی مانع است.

۱۲۸- کدام عبارت درباره انواع استدلال‌ها درست است؟

- (۱) از طریق استنتاج بهترین تبیین می‌توان با تحلیل حدس‌های مختلف علمی، یک فرضیه علمی را تأیید کرد و قبول نمود.
- (۲) برای نقد تمثیل ناروا یا باید وجوه اختلاف را ذکر کرد یا از استدلال تمثیلی معتبری که نتیجه مخالف دارد، استفاده نمود.
- (۳) اگر تعمیمی فقط با بررسی یک چهارم از اعضای جامعه آماری به نتیجه کلی موردنظر خود برسد، تعمیمی شتاب‌زده است.
- (۴) یک استدلال قیاسی، استدلالی با نتیجه ضروری و قطعی و یک استدلال استقرایی، استدلالی با نتیجه نسبی و احتمالی است.

۱۲۹- در کدام بیت دو قضیه به کار رفته است؟

(۱) دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت	(۱) دائماً یکسان نباشد حال دوران غم مخور
(۲) کمال سِرّ محبت ببین نه نقص گناه	(۲) که هر که بی‌هنر افتد نظر به عیب کند
(۳) هر کس بد ما به خلق گوید ما چهره از او نمی‌خرائیم	(۳) ما خوبی او به خلق گوئیم تا هر دو دروغ گفته باشیم
(۴) تیغ تیزی گر به دست داد چرخ روزگار	(۴) هرچه می‌خواهی بُر اما مَبُر نان کسی

۱۳۰- در کدام عبارت، مغالطه ایهام انعکاس رخ داده است؟

- (۱) بعضی کارها شغل محسوب می‌شوند پس هر کاری شغل است.
- (۲) هیچ عسلی فاسد نمی‌شود پس بعضی فاسدشدنی‌ها عسل نیستند.
- (۳) از آنجا که بعضی سبزی‌ها خوراکی نیستند، بعضی خوراکی‌ها هم سبزی نیستند.
- (۴) هر کتابی یک پیام اصلی دارد پس هیچ کتابی را نباید بدون توجه به پیام اصلی‌اش خواند.

۱۳۱- اگر مقدمه اول و دوم یک قیاس اقترانی معتبر، به ترتیب موجبه جزئی و موجبه کلیه باشند، آن قیاس از کدام شکل است؟

(۱) اول یا دوم	(۲) اول یا سوم	(۳) دوم یا چهارم	(۴) سوم یا چهارم

۱۳۲- کدام سؤال در مرتبه دوم تفکر، از بقیه مقدماتی تر است؟

- (۱) دانش فلسفه با کدام پرسش اساسی آغاز می‌شود؟
- (۲) قوانین و احکام مربوط به خود هستی و وجود کدام‌اند؟
- (۳) بشر چگونه و با چه ابزاری می‌تواند به شناخت هستی بپردازد؟
- (۴) مجهولات و ندانسته‌های ما کدام‌اند و چه سؤالاتی ایجاد می‌کنند؟

۱۳۳- در کدام گزینه، مورد اول تابع مورد دوم است؟

(۱) فلسفه زندگی هر کس - اهداف زندگی	(۲) معنای زندگی - اهداف هر کس در زندگی
(۳) فلسفه زندگی - باورهای مربوط به زندگی	(۴) معنای زندگی - باورهای مربوط به زندگی

۱۳۴- کدام عبارت درباره نظریه معرفت درست است؟

- (۱) هنگامی که درباره موضوعاتی مانند هستی، جهان و انسان می‌اندیشیم، ناچاریم یک نظریه معرفت برای خود داشته باشیم.
- (۲) در گذشته در ضمن مباحث فلسفی مطرح می‌شده است ولی امروزه مستقل از فلسفه شده و دانشی مجزا را پدید آورده است.
- (۳) هرگونه رفتاری که از هر کس سر بزند، نشان‌دهنده آن است که امکان شناخت را پذیرفته است و در توانایی دانستن شک ندارد.
- (۴) وقتی یک کودک می‌داند توپش کجاست و با آن بازی می‌کند یعنی چستی شناخت برایش روشن است و نیازی به تعریف ندارد.

۱۳۵- کدام مورد از تفاوت‌های دیدگاه‌های معرفت‌شناختی یونان باستان با دوره جدید اروپا و آمریکا است؟

- (۱) در یونان باستان اعتبار هر یک از حس یا عقل، گاهی قبول و گاهی انکار می‌شدند ولی در دوره جدید اروپا هیچ‌گاه اعتبار این دو ابزار به کلی رد نشدند.
- (۲) در یونان باستان گاهی به ابزار قلب هم در کنار حس و عقل توجه می‌شد ولی در دوره جدید تنها دو ابزار حس و عقل مورد توجه فیلسوفان غربی بودند.
- (۳) در یونان باستان یک دیدگاه فلسفی وجود داشت که اعتبار حس را به کلی انکار می‌کرد ولی در اروپای جدید همین رویکرد در مورد عقل یافت می‌شد.
- (۴) در یونان باستان ممکن بود واقع‌نمایی شناخت حسی و تجربی پذیرفته نشود ولی در دوره جدید اروپا هیچ کس به چنین معضلی برای تجربه قائل نبود.

۱۳۶- کدام مورد با دیدگاه یک داروینیسټ در انسان‌شناسی سازگار است؟

- (۱) در بین حیوانات، انسان امور مختص به خود، مانند امور نفسانی و روحانی ندارد.
- (۲) انسان تنها موجودی است که نمی‌تواند بدون اخلاق به حیات خود ادامه دهد.
- (۳) پیچیدگی بیشتر بدن، تنها تفاوت حقیقی انسان با سایر انواع جانداران است.
- (۴) اخلاق انسانی از تحول تدریجی اخلاق سایر انواع جانداران پدید آمده است.

۱۳۷- کدام مورد، عبارت زیر را هماهنگ با نظر فیلسوفان مسلمان تکمیل می‌کند؟

«مسعود فردی بسیار فقیر است. یک روز که سوار اتوبوس شده و بسیار گرسنه بود و پولی برای تهیه غذا نداشت، متوجه شد مقداری پول از جیب یکی از مسافران روی زمین افتاد. او بدون اینکه کسی متوجه شود، پول را برداشت. اگر مسعود به خداوند وعده و وعیدهای او باور...»

- (۱) داشته باشد، تمایلات ذاتی‌اش تقویت شده است.
- (۲) نداشته باشد، زشتی برداشتن آن پول را درک نخواهد کرد.
- (۳) داشته باشد، انگیزه کافی برای برگرداندن قطعی پول را خواهد داشت.
- (۴) نداشته باشد، انگیزه لازم برای اینکه بتواند پول را برگرداند، نخواهد داشت.

۱۳۸- در کدام مورد، حمل محمول بر موضوع با بقیه متفاوت است؟

- (۱) مکعب بی‌رنگ است.
- (۲) دانشمند دارای علم است.
- (۳) ۲ عدد اول است.
- (۴) گوسفند دارای تنفس است.

۱۳۹- انسان با سؤال «چرا» می‌کوشد چه کاری انجام دهد؟

- (۱) دانش خود نسبت به علت امور مختلف را نشان دهد.
- (۲) بین پدیده‌های جهان رابطه علی و معلولی برقرار کند.
- (۳) منشأ درک خود از رابطه علیت را بازتاب دهد.
- (۴) از طریق استدلال، رابطه علی میان پدیده‌ها را بشناسد.

۱۴۰- معنای قابل قبول «اتفاق» ریشه در کدام مورد دارد؟

- (۱) از پیش معین نبودن رخدادها و پدیده‌ها
- (۲) احتمالی بودن و ضروری نبودن رخدادها
- (۳) جهل انسان نسبت به علل برخی حوادث
- (۴) اشتباه گرفتن علت ناقصه به جای علت تامه

۱۴۱- کدام مورد بیانگر برخی مقدمات برهان کانت در زمینه اثبات خدا نیست؟

- (۱) موجود متناهی فناپذیر نیاز به جهان مجردات دارد تا بتواند سعادت خود را برای همیشه تضمین کند.
- (۲) با پذیرش خداوند است که زندگی انسان می‌تواند معنای حقیقی و متعالی پیدا کند و از پوچی و بی‌هدفی خارج شود.
- (۳) برای موجودات بدون اختیار، وظیفه اخلاقی معنا ندارد و لذا انسان نمی‌تواند مساوی با بدن که مجبور است، باشد و با مرگ از بین برود.
- (۴) انسان دارای یک وجدان اخلاقی است که او را دعوت به فضیلت و رعایت اصول اخلاقی در زندگی می‌کند و مربوط به بُعد غیرمادی وجود انسان است.

۱۴۲- کدام عبارت، وجه تمایز دیدگاه هیوم با دیدگاه کنت را درباره عقل، به نحو دقیق‌تری توضیح می‌دهد؟

- (۱) هیوم برخلاف کنت می‌پذیرد گزاره‌هایی که فلسفه به عقل محض نسبت می‌دهد، دربردارنده خبری درباره واقعیات خارجی‌اند، هرچند هر دو مدعی‌اند که عقل واقعاً چنین قضاوت‌هایی ندارد.
- (۲) هیوم هم به عقل فلسفی اعتماد نداشت ولی کنت به طور کامل از فیلسوفان عقل‌گرا جدا شد زیرا معتقد بود عقل فلسفی کاملاً ذهنی است و نگاه فیلسوفان به جهان و هستی، ساخته ذهن آنان است.
- (۳) هیوم ردّ و اثبات منطقی و عقلی را در مقابل استدلال تجربی، به حوزه ریاضیات محدود می‌کرد ولی کنت معتقد بود گزاره‌های منطقی و عقلی در هیچ علمی کاربرد ندارند و علم اساساً مبتنی بر تجربه شکل می‌گیرد.
- (۴) هیوم تجربه را تنها راه رسیدن انسان به دانش و معرفت می‌دانست ولی کنت معتقد بود که عقل نیز آنگاه که با روش حسی وارد عمل شود، به واقعیت دست می‌یابد و به علم می‌رسد و به شناخت واقعیت ناائل می‌گردد.

۱۴۳- از نگاه فارابی و ابن‌سینا تفاوت عقل بالمستفاد با عقل بالفعل در چیست؟

- (۱) رسیدن به دانش‌ها در مقابل توانایی رسیدن به آن‌ها
- (۲) تبحر و تسلط در به‌کارگیری دانش‌ها در هر زمانی
- (۳) مورد استفاده قرار گرفتن در مقابل شکوفا شدن
- (۴) آمادگی دریافت علم در هر موقعیت و شرایطی

۱۴۴- ابن‌سینا در داستان عرفانی - فلسفی «حی‌بن یقظان» چه چیز را سبب پنهان شدن خداوند می‌داند؟

- (۱) پشت پرده محسوسات بودن خداوند
- (۲) شباهت خداوند به خورشید پشت ابر
- (۳) ناتوانی استدلال در درک کنه خداوند
- (۴) شدت روشنی و آشکار شدن خداوند

۱۴۵- کدام مورد با فرض اینکه «وجود» جزء «ماهیت» باشد، درست است؟

- (۱) برای پذیرش وحدت وجود، نیازی به برهان ملاصدرا نیست.
- (۲) برهان وجوب و امکان ابن‌سینا همچنان نتیجه‌بخش است.
- (۳) برهان علیت فارابی نادرست و دارای مغالطه است.
- (۴) ماهیت، اصل و وجود، اعتباری است.

۱۴۶- با توجه به سؤالات، گزینه درست را مشخص کنید.

(الف) برای یک کارآفرین به ترتیب «آگاهی و دانش» و «توانایی مالی» لازمه چیست؟

(ب) «موفقیت من به عنوان کارآفرین در گرو رضایت همه همکاران و نیروهای من است؛ پس تلاشم را می کنم تا جایی که ممکن است به سرمایه گذاران، همکاران و هیئت مدیره اطمینان خاطر ببخشم و به آنها اثبات کنم که برایم مهم هستند.» این عبارت اشاره به کدام ویژگی مشترک کارآفرینان دارد؟

(ج) «یک کشاورز تا قبل از رسیدن به عایدی و خرمن، هزینه هایی را متقبل می شود»، منظور از این هزینه ها چیست؟

- (۱) الف) جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم - قیمت گذاری و تبلیغات (ب) یادگیرنده (ج) استخدام نیروی انسانی
(۲) الف) اتخاذ تصمیمات مناسب - راه اندازی کسب و کار (ب) سازمان دهنده (ج) خرید یا اجاره عوامل تولید
(۳) الف) جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم - قیمت گذاری و تبلیغات (ب) سازمان دهنده (ج) خرید یا اجاره عوامل تولید
(۴) الف) اتخاذ تصمیمات مناسب - راه اندازی کسب و کار (ب) یادگیرنده (ج) استخدام نیروی انسانی

۱۴۷- با توجه به سؤالات، کامل ترین پاسخ در کدام گزینه آمده است؟

(الف) در کدام شرایط، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد بود؟

(ب) در چه حالتی این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود، بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود؟

- (۱) الف) کارا (ب) ناکارا (۲) الف) ناکارا (ب) ناکارا
(۳) الف) ناکارا (ب) کارا (۴) الف) کارا (ب) کارا

۱۴۸- خانم صیادی به تازگی یک سالن آرایشی خریداری کرده است که می تواند آن را اجاره دهد؛ ولی تصمیم می گیرد خودش در آن فعالیت کند. جزئیات هزینه ها و درآمد وی با ۶ نفر کارمند، به ترتیب زیر می باشد. نتیجه عملکرد سالیانه خانم صیادی (بدون در نظر گرفتن هزینه های پنهان) چگونه خواهد بود؟

دستمزد ماهیانه هر کارمند	۳ میلیون تومان
مواد اولیه ماهانه	۲/۵ میلیون تومان
استهلاک سالانه وسایل	۳ میلیون تومان
اجاره ماهانه سالن	۳/۵ میلیون تومان
درآمد ماهانه	۱۶۰ میلیون تومان

- (۱) ۱۶۹۲ میلیون تومان سود
(۲) ۱۶۲۹ میلیون تومان سود
(۳) ۱۷۶۱ میلیون تومان سود
(۴) ۱۶۷۱ میلیون تومان سود

۱۴۹- با توجه به عبارات زیر گزینه درست را مشخص کنید.

(الف) اگر یک کشور کالاهایی را از دیگر کشورها بخرد، دیگر با کمایی مواجه نیست.

(ب) هزینه هایی که نباید تأثیر در انتخاب و تصمیم داشته باشند، هزینه فرصت نام دارند.

(ج) از مهم ترین مراحل راه اندازی یا استمرار یک کسب و کار، مقایسه میان منافع و هزینه های آن است.

(د) تشخیص هزینه و منافع و اینکه چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیاوریم، وابسته به موقعیت ها و ارزش های فرهنگی و اجتماعی است.

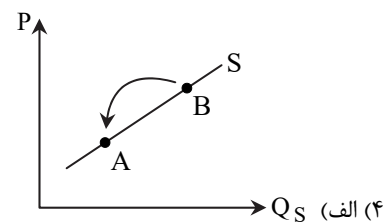
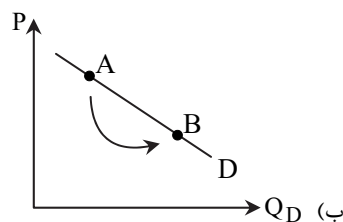
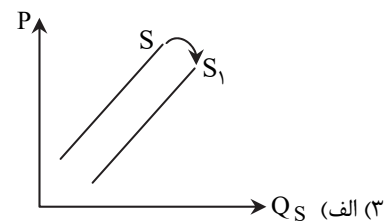
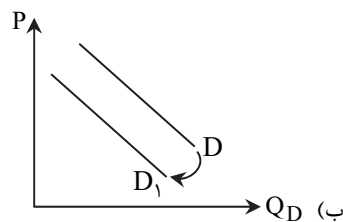
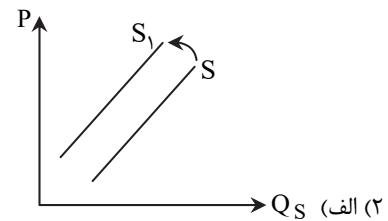
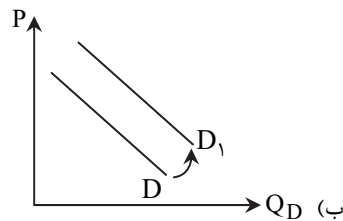
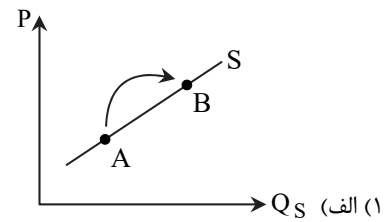
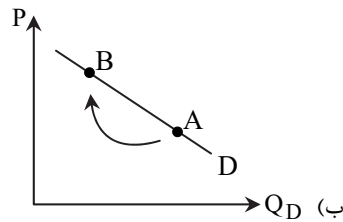
(ه) گاهی افراد به دلیل اعتماد به نفس بیش از حد، برای تأمین هزینه های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی می روند.

- (۱) درست - نادرست - درست - نادرست (۲) نادرست - نادرست - درست - نادرست
(۳) درست - درست - نادرست - درست (۴) نادرست - نادرست - درست - نادرست

محل انجام محاسبات

۱۵۰- نمودارهای کدام گزینه می‌تواند موقعیت‌های زیر را به درستی نشان دهد؟

الف) در سال جدید، واحد تولید آقای محمدی، با نوسازی تجهیزات و خطوط تولید، تغییری در مقدار عرضه خود می‌دهند.
ب) با افزایش درآمد، تغییری در میزان تقاضای برنج خارجی و نامرغوب ایجاد می‌شود.

۱۵۱- کدام گزینه به سؤالات زیر پاسخ مناسب می‌دهد؟

الف) کدام مورد در رابطه با هزینه فرصت اجتماع نادرست است؟

ب) اگر دو کالا از نوع کالاهای مکمل باشند، کدام مورد درباره آن‌ها صحیح است؟

(۱) الف) برخی از اجناس مانند ناهار مجانی در مدارس، اگرچه به ظاهر رایگان هستند، ولی برای آن‌ها هزینه فرصت صرف شده است.

ب) در صورت افزایش قیمت یکی از آن دو کالا، مقدار تقاضا برای کالای دیگر کاهش می‌یابد.

(۲) الف) اگرچه برای تولید همه کالاهای زمان صرف می‌شود، می‌توان بر این باور بود که تولید برخی از آن‌ها بدون هیچ‌گونه هزینه‌ای بوده است.

ب) از مثال‌های آن، قند و چای است که با هم مصرف می‌شوند و تغییر قیمت در قند، بر میزان تقاضای چای اثرگذار است.

(۳) الف) اگرچه برای تولید همه کالاهای زمان صرف می‌شود، می‌توان بر این باور بود که تولید برخی از آن‌ها بدون هیچ‌گونه هزینه‌ای بوده است.

ب) در صورت افزایش قیمت یکی از آن دو کالا، مقدار تقاضا برای کالای دیگر افزایش می‌یابد.

(۴) الف) برخی از اجناس مانند ناهار مجانی در مدارس، اگرچه به ظاهر رایگان هستند، ولی برای آن‌ها هزینه فرصت صرف شده است.

ب) از مثال‌های آن، گوشت قرمز و گوشت سفید است که با هم مصرف می‌شوند و تغییر قیمت در گوشت سفید، بر میزان تقاضای گوشت قرمز

اثرگذار است.

محل انجام محاسبات

۱۵۲- چه تعداد از عبارات زیر نادرست است؟

- (الف) اولین و مهم‌ترین هدف مالیات، کاهش نابرابری‌ها و فاصله‌های اقتصادی و اجتماعی است.
 (ب) در مالیات بر درآمد، فروشنده مالیات را به صورت بخشی از قیمت کالا از مشتری دریافت می‌کند.
 (ج) حقوق و عوارض گمرکی، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها است.
 (د) فروش دارایی‌های تجدیدنپذیر و ایجاد بدهی، از درآمدهای ناپایدار دولت است.
- (۱) ۴ مورد (۲) ۳ مورد (۳) ۲ مورد (۴) ۱ مورد

۱۵۳- پاسخ صحیح پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) کدام عبارت در رابطه با «نقش تجارت بین‌الملل در اقتصاد کشورها» درست است؟
 (ب) کدام عبارت در رابطه با واقعیت صحیح است؟
 (ج) دلیل برخورداری گوناگون و گاه متعارض دولت‌ها در طول تاریخ با مسئله «تجارت بین‌الملل»، کدام است؟
 (۱) الف) یکی از آثار مثبت «تجارت بین‌الملل» این است که کشورها، کالای موردنیاز مردم را با قیمت «ارزان‌تر و کیفیت بهتر» از خارج وارد می‌کنند.
 (ب) هرگاه کلمه هزینه فرصت در جایی مطرح می‌شود، صحبت از مزیت نسبی است.
 (ج) به دلیل وجود تحریم‌های مختلفی که بین کشورها وجود دارد، گاه روابط تجاری، اقتصادی و منطقه‌ای به تیرگی می‌گراید و شرایط تجارت را با دشواری روبه‌رو می‌سازد.
 (۲) الف) در مجموع «تجارت بین‌الملل» موجب ادغام هرچه بیشتر اقتصاد کشورهای جهان سوم در «اقتصاد و تجارت جهانی» می‌شود.
 (ب) پایه بده- بستان دو کشور اختلاف در منابع و عوامل تولید، فناوری و اقلیم کشورها است.
 (ج) یک کشور ممکن است با مشکلات خاص خود مواجه باشد و کشور همسایه‌اش مشکلات و مسائل متفاوتی داشته باشد. همچنین آرمان‌ها و چشم‌اندازهای سیاسی و فرهنگی و اجتماعی کشور ممکن است متفاوت باشد.
 (۳) الف) «تجارت بین‌الملل» تولیدکنندگان را تشویق می‌کند که با صدور کالاهای خود به خارج از کشور، سود مناسبی دریافت کنند.
 (ب) پایه بده- بستان دو کشور اختلاف در منابع و عوامل تولید، فناوری و اقلیم کشورها است.
 (ج) یک کشور ممکن است با مشکلات خاص خود مواجه باشد و کشور همسایه‌اش مشکلات و مسائل متفاوتی داشته باشد. همچنین آرمان‌ها و چشم‌اندازهای سیاسی و فرهنگی و اجتماعی کشور ممکن است متفاوت باشد.
 (۴) الف) منافع حاصل از تجارت بین‌الملل به کشورها کمک می‌کند که از تولیدات کشورهای دیگر بهره ببرند.
 (ب) در مزیت نسبی بهتر است هر کشوری در محصولی که مزیت دارد تخصص و تمرکز یابد و محصولات خود را با دیگر کشورها مبادله کنند.
 (ج) به دلیل وجود تحریم‌های مختلفی که بین کشورها وجود دارد، گاه روابط تجاری، اقتصادی و منطقه‌ای به تیرگی می‌گراید و شرایط تجارت را با دشواری روبه‌رو می‌سازد.

۱۵۴- اطلاعات داده شده مربوط به جمعیت یک کشور فرضی است. با توجه به آن؛ تعداد افراد شاغل چقدر است؟

نام هر گروه	تعداد
جمعیت افراد ۱۵ سال به بالا	۱۰ میلیون نفر
جمعیت غیرفعال	۳ / ۵ میلیون نفر
افراد زیر ۱۵ سال	۱ / ۵ میلیون نفر
نرخ بیکاری	۴۵ درصد

(۱) ۳ / ۵۷۵ میلیون نفر (۲) ۳ / ۵۸۵ میلیون نفر (۳) ۴ / ۵۷۵ میلیون نفر (۴) ۴ / ۵۸۵ میلیون نفر

محل انجام محاسبات

۱۵۵- پاسخ صحیح پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

(الف) در کدام یک از شیوه‌های مبادله، تعیین ارزش کالاها از مشکلات اصلی محسوب می‌شد؟

(ب) کدام یک از موارد زیر از پیامدهای «تورم» است؟

(ج) کدام مورد در سال‌های اخیر موجب بروز تورم در ایران شده است؟

(د) در کدام گزینه عوامل ایجاد تورم به‌درستی آمده است؟

(۱) الف) تهاتر

(ب) کاهش قدرت خرید و تأثیر منفی بر رفاه عمومی کل جامعه

(ج) افزایش درآمدهای نفتی

(د) افزایش نقدینگی به‌صورت ناهماهنگ با حجم تولید- نوسانات نرخ ارز و مازاد تقاضا و کمبود عرضه

(۲) الف) مبادله پایاپای

(ب) کاهش سطح تولید و افزایش نرخ بیکاری

(ج) افزایش فروش اوراق مشارکت

(د) افزایش درآمدهای نفتی- کاهش حجم نقدینگی کشور و فروش اوراق مشارکت

(۳) الف) مبادله کالا با کالا

(ب) بی‌ثباتی فضای کسب‌وکار و عدم وجود تصویر صحیح از آینده قیمت‌ها

(ج) افزایش درآمدهای نفتی

(د) افزایش نقدینگی به‌صورت ناهماهنگ با حجم تولید- نوسانات نرخ ارز و مازاد عرضه و کمبود تقاضا

(۴) الف) استفاده از رسید صرافی‌ها

(ب) کاهش امنیت اقتصادی و تهدید موقعیت تولیدکنندگان و بازرگانان

(ج) افزایش حجم تولید

(د) ناهماهنگی حجم نقدینگی و حجم تولید- افزایش صادرات و نوسانات نرخ ارز

۱۵۶- سطح قیمت‌ها در سال ۱۴۰۰ در کشور «الف»، ۱۹۶۰ واحد پولی و سطح قیمت‌ها در سال ۱۴۰۱، ۲۴۵۰ واحد پولی بوده است. اگر عدد مربوط

به نرخ تورم این کشور، نصف عدد مربوط به نرخ تورم کشور «ب» باشد؛ و سطح قیمت‌های سال ۱۴۰۱ در کشور «ب»، ۱۸۰۰ واحد پولی بوده

باشد؛ سطح قیمت‌ها در کشور «ب» در سال ۱۴۰۰ چقدر بوده است؟

(۱) ۱۴۰۰ واحد پولی (۲) ۱۵۰۰ واحد پولی (۳) ۱۲۰۰ واحد پولی (۴) ۱۳۰۰ واحد پولی

۱۵۷- کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌های زیر را به‌درستی مشخص کرده است؟

(الف) کدام عبارت از دلایل تضعیف اقتصاد ایران در دوران پایانی حکومت صفوی نبود؟

(ب) کدام گزینه از ویژگی‌های اقتصاد ایران در دوران قاجار نمی‌باشد؟

(۱) الف) تصور نادرست حاکمان وقت از موقعیت جهان و عقب ماندن از جریان پیشرفت و نوسازی

(ب) ویژگی عمده این دوره، جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.

(۲) الف) واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان و اجرای برنامه‌هایی موسوم به انقلاب سفید

(ب) تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی و سیل ورود کالاهای خارجی، آسیب‌های توان‌فرسایی بر اقتصاد ایران وارد کرد.

(۳) الف) تجهیز ناوگان دولت‌های اروپایی برای رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر

(ب) تلاش حاکمان صرف تحکیم پایه‌های حکومت خود و افزودن بر خزانه از طریق غارت دسترنج مردم شد.

(۴) الف) جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود

(ب) در این دوران، لشکرکشی‌ها و جنگ‌های زیادی شکل گرفت و زیرساخت و تجهیزات تجهیز شد.

محل انجام محاسبات

۱۵۸- در یک جامعه فرضی، تولید به قیمت ثابت برای سه سال ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ به ترتیب ۲۰۰۰، ۲۵۰۰ و ۲۷۵۰ می‌باشد. اگر تولید به قیمت

جاری نیز به ترتیب ۲۰۰۰، ۲۶۰۰ و ۳۰۰۰ باشد؛ به ترتیب:

(الف) میزان افزایش قیمت در سال سوم چقدر است؟

(ب) میزان رشد واقعی در سال دوم چقدر است؟

(ج) تورم در سال سوم چه میزان است؟

(د) رشد اسمی سال دوم چقدر است؟

(الف) ۲۵۰	(ب) ۵۰۰	(ج) ۱۵۰	(د) ۱۰۰
(الف) ۲۵۰	(ب) ۵۰۰	(ج) ۲۵۰	(د) ۶۰۰
(الف) ۵۰۰	(ب) ۲۵۰	(ج) ۲۵۰	(د) ۶۰۰
(الف) ۵۰۰	(ب) ۲۵۰	(ج) ۱۵۰	(د) ۱۰۰

۱۵۹- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) کدام گزینه در مورد «شاخصه‌های رشد اقتصادی کشورها» درست است؟

(ب) کدام مورد از راه‌حل‌های اقتصاددانان برای از میان بردن تأثیر تغییرات قیمت در اندازه‌گیری تولید کل جامعه نمی‌باشد؟

(ج) کدام الگو از نظر اندیشمندان ایرانی می‌تواند موجب رسیدن به «پیشرفت اقتصادی» شود؟

(الف) زیاد شدن عرضه نیروی کار به وسیله زیاد شدن جمعیت، زیاد شدن سرمایه فیزیکی به وسیله سرمایه‌گذاری در کارخانه‌ها و ساختمان‌های اداری

و زیاد شدن سرمایه انسانی به دلیل آموزش وسیع‌تر، قادر خواهد بود منبعی برای رشد اقتصادی باشد.

(ب) مقدار حقوق و دستمزدها و سودهای سهام در بازار سرمایه را به قیمت جاری (تورم دررفته) مورد استفاده قرار خواهند داد.

(ج) استفاده از الگویی که با شرایط فرهنگی، اقلیمی و تاریخی کشور سازگار باشد.

(الف) با در نظر گرفتن این موضوع که هر تولید داخلی، درآمدی را برای عرضه‌کنندگان آن ایجاد کرده است، قادر خواهیم بود درآمد سرانه را شاخصی

برای محاسبه رشد اقتصادی محسوب کنیم، با این بیان که این شاخص از مؤلفه‌های شاخص HDI است.

(ب) مقدار حقوق و سودهای سهام در بازار سرمایه را به قیمت جاری مورد استفاده قرار خواهند داد.

(ج) استفاده از الگوهای پیشرفته کشورهای غربی و الگوبرداری از سبک زندگی آن‌ها

(الف) زیاد شدن مقدار واقعی تولید در مقطعی مشخص نسبت به دوره قبل، نقطه معینی روی منحنی PPF را به نقطه‌ای بالاتر بر روی آن منحنی

تغییر خواهد داد؛ زیرا این مسئله بیانگر فضای بیشتر تولید کالا و خدمات در آن جامعه است.

(ب) سال معینی را به عنوان سال پایه انتخاب می‌کنند و ارزش تولیدات هر سال را بر حسب قیمت کالاها و خدمات در سال جاری اندازه‌گیری می‌کنند.

(ج) الگوبرداری از سبک استقرار نظام اقتصادی اسلام با توجه به شرایط بومی کشور

(الف) با در نظر گرفتن اصل هزینه فرصت، کشورهای مختلف برای اینکه به موهبت‌های رشد اقتصادی در آینده برسند، از منابع قابل استفاده برای

ساختن کالاهای مصرفی در زمان حال صرف‌نظر می‌کنند.

(ب) سال معینی را به عنوان سال پایه انتخاب می‌کنند و ارزش تولیدات هر سال را بر حسب قیمت کالاها و خدمات در سال پایه اندازه‌گیری می‌کنند.

(ج) استفاده از سبک ترکیبی موجود در الگوهای اقتصادی کشورهای پیشرفته غربی و نظام اقتصادی اسلام

۱۶۰- با توجه به اطلاعات جدول، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

(الف) «تولید ناخالص داخلی سرانه» چقدر است؟

(ب) «تولید ناخالص ملی» چه میزان است؟

(الف) ۵۴۰

(ب) ۱۵,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰

(الف) ۵۴۰

(ب) ۱۰,۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰

(الف) ۴۵۰

(ب) ۱۵,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰

(الف) ۴۵۰

(ب) ۱۰,۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰

هر کیلو ۱۲ میلیون ریال	مواد غذایی ۱۵۰ کیلوگرم
هر عدد ۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال	پوشاک ۳۰۰۰ عدد
$\frac{1}{3}$ ارزش کل مواد غذایی	ارزش خدمات ارائه شده
هر تن ۴/۵ میلیون ریال	گندم تولید شده جهت تهیه نان ۳۵۰ تن
۹۰۰ میلیون ریال	ارزش تولید خارجیان مقیم کشور
۲۵۰ میلیون ریال	ارزش تولید افراد کشور که مقیم خارج اند
۲۰ میلیون نفر	جمعیت کشور

محل انجام محاسبات

کلاس مشاوره

گزینه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی
www.gozine2.ir

بعد از آزمون سریع بیا سر کلاس

با حضور مشاوران با تجربه

بعد از آزمون قراره کلی نکته مشاوره ای یاد بگیری

- تاروند تحصیلت صعودی باشه
- تا به مرحله بعدی بهتر فکر کنی
- تا روز به روز برای رسیدن به هدف با انگیزه بیشتر تلاش کنی
- تا با نکات فنی که توسط مشاوره ارائه می شود دقیق تر در مسیر خودت حرکت کنی

ما در مؤسسه گزینه دو در کنار سنجش و ارزشیابی با کلاس مشاوره کنار شما هستیم.

- تحلیل نتایج آزمون
- ارائه نکات مشاوره ای برای آزمون مرحله بعد تا روز کنکور سراسری
- حضور دبیران متناسب با مباحث مهم و پرچالش هر درس
- حضور نفرات برتر آزمون های سراسری و انتقال تجربه ها
- بررسی تمام مسائل مشاوره ای مربوط به شما داوطلبان

گزینه دو، راهی نو

تا آخرین باهائیم

آپارات

aparat.com/gozine2/live

پس بعد از اعلام نتایج هر آزمون
(حدوداً ساعت ۱۹) سریع بیا سر کلاس

ورایگان

انتخاب رشته دقیق با گزینه دو

همزمان با اعلام نتایج اولیه کنکور ۱۴۰۲

- انتخاب رشته بر اساس علاقه مندی های شما
- امکان اولویت بندی رشته ها و شهرهای مورد نظر
- دریافت لیست اولویت بندی شده رشته محل بر اساس نتایج پذیرش کنکور ۱۴۰۱
- ارائه حدود رتبه آخرین قبولی های کنکور ۱۴۰۱
- ارائه کارنامه های کنکور ۱۴۰۱ با امکان جستجو بر اساس رتبه و رشته
- معرفی کامل رشته ها و دانشگاه ها
- دسترسی به مقالات و فیلم های مشاوره انتخاب رشته

gozine2.ir

انتخاب رشته، آخرین گام موفقیت در
آزمون سراسری است.

در این مسیر همراه شما خواهیم بود

جهت کسب اطلاعات بیشتر کد بالا را اسکن نمایید

دفترچه پاسخ‌های تشریحی

آزمون آزمایشی ۲۶ خرداد ۱۴۰۲ (مرحله ۱۶)

ویژه داوطلبان آزمون سراسری (تیر ۱۴۰۲)

گروه آزمایشی علوم انسانی

تذکرات مهم ↓

➤ آزمون آزمایشی مرحله ۱۷ گزینه دو، در روز سه شنبه ۳۰ خرداد ۱۴۰۲ برگزار می گردد.

➤ داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه های هوشمند بعد از آزمون، آزمونک ها، پیش آزمون های آنلاین، بانک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند، جزوه های کمک آموزشی، آرشیو آزمون های گزینه دو و...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وب سایت گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.

➤➤ در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده اید.

➤ کارنامه های آزمون آزمایشی مرحله ۱۶ به صورت کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

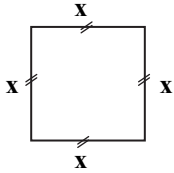
داوطلب گرامی، شما می توانید با اسکن تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به صفحه اینستاگرام مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

[gozine2.ir](https://www.instagram.com/gozine2.ir)

ریاضی

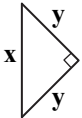
۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فصل ۱، درس ۱ ریاضی و آمار ۱

با توجه به فرض سؤال، طول ضلع مربع x است، پس:

$$x^2 = \text{مساحت مربع}$$

اگر طول اضلاع قائم مثلث را y در نظر بگیریم، داریم:

$$\frac{y \times y}{2} = \frac{y^2}{2} = \text{مساحت مثلث}$$

طبق رابطه فیثاغورس در مثلث داریم:

$$y^2 + y^2 = x^2 \Rightarrow 2y^2 = x^2 \Rightarrow y^2 = \frac{x^2}{2}$$

پس مساحت مثلث برحسب x برابر $\frac{x^2}{4}$ است. از طرفی داریم:

$$x^2 + \frac{x^2}{4} = 20 \Rightarrow \frac{5x^2}{4} = 20 \Rightarrow x^2 = 16 \Rightarrow x = \pm 4$$

فقط $x = 4$ قابل قبول است؛ زیرا طول ضلع نمی‌تواند منفی باشد.

۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فصل ۱، درس ۳ ریاضی و آمار ۱

نکته: برای حل معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، ابتدا با توجه به خاصیت‌های معادله و مخرج مشترک‌گیری، معادله‌ای نظیر $\frac{P(x)}{Q(x)} = 0$ به دست می‌آید. به شرط اینکه $Q(x) \neq 0$ وقتی معادله جواب دارد که $P(x) = 0$ است، سپس ریشه‌های این معادله را به دست می‌آوریم. از بین ریشه‌های به دست آمده، آن‌هایی را قبول می‌کنیم که مخرج کسر $\frac{P(x)}{Q(x)}$ را صفر نکنند.

با توجه به نکته داریم:

$$\frac{x^2 - 2x + 2}{x^2 - 2x} - \frac{1+x}{x} = \frac{x-1}{x-2} \Rightarrow \frac{x^2 - 2x + 2}{x(x-2)} - \frac{1+x}{x} - \frac{x-1}{x-2} = 0 \Rightarrow \frac{x^2 - 2x + 2 - (1+x)(x-2) - (x-1)(x)}{x(x-2)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{x^2 - 2x + 2 - x^2 + 2x - x + 2 + 2x - x^2 + x}{x(x-2)} = 0 \Rightarrow \frac{-x^2 + 4}{x(x-2)} = 0 \Rightarrow -x^2 + 4 = 0 \Rightarrow x^2 - 4 = 0$$

$$\Rightarrow (x-2)(x+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x-2=0 \Rightarrow x=2 \\ x+2=0 \Rightarrow x=-2 \end{cases}$$

$x = 2$ قابل قبول نیست، زیرا مخرج کسر صفر می‌شود، پس گزینه ۱ پاسخ است.

۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فصل ۲، درس ۱ ریاضی و آمار ۱

نکته: در هر تابع که به صورت زوج مرتب نوشته شده باشد، در صورتی که مؤلفه اول دو زوج مرتب با هم برابر باشد، باید مؤلفه‌های دوم نیز برابر باشد.

چون f تابع است، بنابراین $(4, a^2 - 1)$ باید همان زوج مرتب $(4, 3)$ باشد. بنابراین:

$$a^2 - 1 = 3 \Rightarrow a^2 = 4 \Rightarrow \begin{cases} a = 2 \\ \text{یا} \\ a = -2 \end{cases}$$

اگر $a = -2$ باشد، دو زوج مرتب $(-2, 5)$ و $(-2, 6)$ در f ایجاد می‌شود که با تابع بودن f در تناقض است. پس $a = -2$ غیر قابل قبول است. همچنین چون f باید تابع باشد، پس:

$$(6, b+1) = (6, 8) \Rightarrow b+1 = 8 \Rightarrow b = 7$$

بنابراین:

$$a + b = 2 + 7 = 9$$

نکته: نقطه سربه سر، میزانی از تولید یک بنگاه اقتصادی را نشان می دهد که در آن میزان هزینه ها با میزان درآمدها برابر می شود و بنگاه در این سطح از تولید، نه سود می کند و نه ضرر. برای به دست آوردن نقطه سربه سر کافی است، معادله زیر را حل کنیم:

$$\begin{array}{ccc} C(x) & = & R(x) \\ \downarrow & & \downarrow \\ \text{هزینه} & & \text{درآمد} \end{array}$$

در اینجا چون هر کالا به قیمت ۱۸۰ واحد فروخته شده، پس درآمد حاصل از فروش x کالا از رابطه زیر به دست می آید:

$$R(x) = x \times 180 \Rightarrow R(x) = 180x \Rightarrow \text{قیمت هر کالا} \times \text{تعداد} = \text{درآمد}$$

حال مطابق نکته دو معادله هزینه و درآمد را برابر قرار می دهیم:

$$C(x) = R(x) \Rightarrow -x^2 + 240x + 2700 = 180x \Rightarrow -x^2 + 60x + 2700 = 0 \Rightarrow x^2 - 60x - 2700 = 0$$

$$\Rightarrow (x - 90)(x + 30) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 90 \checkmark \\ \text{یا} \\ x = -30 \times \end{cases}$$

چون تعداد کالا نمی تواند منفی باشد، نقطه سربه سر این کارگاه به ازای فروش ۹۰ کالا است.

نکته: هر تابع به صورت $y = mx + h$ را تابع خطی می نامیم.

تابع خطی f از دو نقطه $A(0, 2)$ و $B(5, 0)$ می گذرد.

ابتدا شیب خط را به دست می آوریم:

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{0 - 2}{5 - 0} = -\frac{2}{5}$$

$$y = -\frac{2}{5}x + h \xrightarrow[\text{روی خط است.}]{\text{نقطه } (0, 2)} 2 = h \Rightarrow y = -\frac{2}{5}x + 2$$

حال معادله خط را می نویسیم:

پس ضابطه f به صورت $f(x) = -\frac{2}{5}x + 2$ است. چون $f(k) = 6$ ، پس:

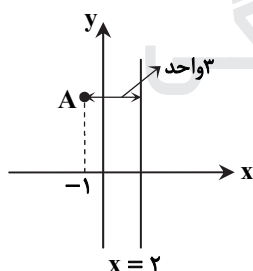
$$f(k) = 6 \Rightarrow -\frac{2}{5}k + 2 = 6 \Rightarrow -\frac{2}{5}k = 4 \xrightarrow{\times 5} -2k = 20 \Rightarrow k = -10$$

نکته: در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ نقطه ای به طول $x = -\frac{b}{2a}$ رأس سهمی است. خطی که از رأس سهمی به موازات محور y ها رسم می شود، محور تقارن سهمی است.

$$x = -\frac{b}{2a} = -\frac{8}{2 \times (-2)} = \frac{-8}{-4} = 2$$

با توجه به نکته بالا، محور تقارن سهمی $y = -2x^2 + 8x$ برابر است با:

نمودار خط $x = 2$ و نقطه $A(-1, 4)$ روی دستگاه مختصات به صورت زیر هستند، که فاصله آن ها ۳ واحد می باشد.

نکته: در سهمی $y = ax^2 + bx + c$ طول رأس سهمی به صورت $x = -\frac{b}{2a}$ می باشد.

$$2(x + y) = 28 \Rightarrow x + y = 14$$

طول و عرض مستطیل را به ترتیب x و y می گیریم. محیط این مستطیل ۲۸ است، پس:

$$y = 14 - x$$

از تساوی بالا y را بر حسب x می نویسیم:

$$\text{مساحت این مستطیل} = xy = x(14 - x) = -x^2 + 14x$$

مساحت این مستطیل را بر حسب x می نویسیم:

باید ماکسیمم تابع $f(x) = -x^2 + 14x$ را حساب کنیم. برای این منظور ابتدا طول رأس سهمی را به دست می آوریم:

$$\text{طول رأس سهمی} = -\frac{b}{2a} = -\frac{14}{-2} = 7$$

$$\text{عرض رأس سهمی} = f(7) = -(7)^2 + 14(7) = -49 + 98 = 49$$

عرض رأس سهمی همان ماکسیمم مساحت است:

$$|x| = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -x & x < 0 \end{cases} \quad \text{نکته:}$$

نکته: تابعی که به هر عدد صحیح k ، خود آن عدد و به تمام اعداد میان دو عدد صحیح متوالی k و $k+1$ ، عدد صحیح k را نسبت می‌دهد، تابع جزء صحیح می‌نامند و آن را با $[x]$ نمایش می‌دهند.

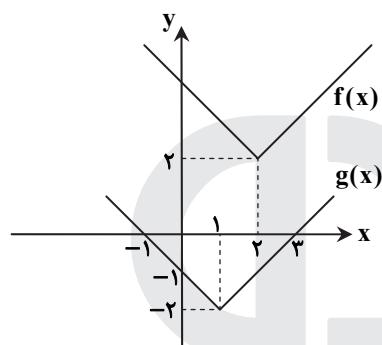
$$f(x) = |5[x] + [3x]| \Rightarrow f(-\frac{1}{4}) = |5[-\frac{1}{4}] + [3(-\frac{1}{4})]| = |5(-1) + [-\frac{3}{4}]| = |-5-2| = |-7| = 7 \quad \text{با توجه به نکات بالا داریم:}$$

نکته: برای رسم نمودار $y = f(x+a)$ ، نمودار $y = f(x)$ را a واحد در راستای محور x ها منتقل می‌کنیم. اگر $a > 0$ ، انتقال در جهت منفی و اگر $a < 0$ ، انتقال در جهت مثبت است.

نکته: برای رسم نمودار تابع $y = f(x) + k$ ، نمودار تابع $y = f(x)$ را k واحد روی محور y ها انتقال می‌دهیم، اگر $k > 0$ ، انتقال به سمت بالا و اگر $k < 0$ ، انتقال به سمت پایین است.

$$y = |x-2| + 2 \xrightarrow[\text{انتقال به چپ}]{\text{واحد ۱}} y = |(x+1)-2| + 2 \xrightarrow[\text{انتقال به پایین}]{\text{واحد ۴}} y = |x-1| - 2$$

بنابراین برای رسم نمودار $y = g(x)$ ، کافی است نمودار $y = f(x)$ را ۱ واحد به سمت چپ و ۴ واحد به سمت پایین منتقل کنیم.

بنابراین گزینه ۲ پاسخ است.

نکته: تابعی که به هر عدد صحیح k ، خود آن عدد و به تمام اعداد میان دو عدد صحیح متوالی k و $k+1$ ، عدد صحیح k را نسبت می‌دهد، تابع جزء صحیح می‌نامند و آن را با $[x]$ نمایش می‌دهند.

$$(f+g)(x) = f(x) + g(x) \quad ; \quad D_{f+g} = D_f \cap D_g$$

نکته: مجموع دو تابع $f(x)$ و $g(x)$ به صورت زیر تعریف می‌شود:

ابتدا دامنه تابع $(f+g)(x)$ را محاسبه کنیم:

$$D_{f+g} = D_f \cap D_g = (-2 \leq x \leq 0) \cap (-1 \leq x < 0) = -1 \leq x < 0$$

به ازای $-1 \leq x < 0$ داریم:

$$\begin{cases} f(x) = [x] = -1 \\ g(x) = |x| = -x \end{cases} \Rightarrow (f+g)(x) = f(x) + g(x) = -x - 1, \quad (-1 \leq x < 0)$$

بنابراین گزینه ۱ پاسخ است.

نکته: اگر به تمام داده‌ها، b واحد اضافه شود، به میانگین و میانه نیز، b واحد اضافه می‌شود.

نکته: خط فقر کمینه درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، مورد نیاز است. خط فقر برابر است با نصف میانگین یا نصف میانه درآمد ماهیانه افراد جامعه.

پس در اینجا میانگین و میانه داده‌ها، ۴۰۰,۰۰۰ تومان افزایش می‌یابد و خط فقر که نصف میانگین یا نصف میانه است ۲۰۰,۰۰۰ تومان افزایش می‌یابد.

نکته: پس از مرتب کردن داده‌ها، داده‌ای که تعداد داده‌های بعد از آن با تعداد داده‌های قبل از آن برابر است، میانه است. اگر تعداد داده‌ها زوج باشد، میانه برابر میانگین دو داده وسطی مرتب شده است.

نکته: اگر n داده به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، میانگین آن‌ها را با نماد $\bar{x}$ نشان می‌دهیم، که به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

$$3, 4, 9, x, 14, 21, 25$$

ابتدا داده‌ها را به صورت مرتب شده می‌نویسیم، می‌دانیم x میانه است:

x عدد طبیعی است و می‌تواند در محدوده $9 \leq x \leq 14$ مقدار بپذیرد، میانگین این مقادیر برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{9 + 10 + 11 + 12 + 13 + 14}{6} = \frac{69}{6} = 11/5$$

۱۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فصل ۱، درس ۱ ریاضی و آمار ۲

نکته: با توجه به جدول ارزشی، ترکیب شرطی دو گزاره تنها زمانی نادرست است که مقدم درست و تالی نادرست باشد.

p	q	$p \Rightarrow q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	د
ن	ن	د

هر یک از گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینه ۱: چون r نادرست است، پس بنا به انتفای مقدم گزاره شرطی $r \Rightarrow p$ درست است و چون q درست است، $(r \Rightarrow p) \Rightarrow q$ هم درست است.

گزینه ۲: چون r درست و p نادرست است، گزاره $r \Rightarrow p$ نادرست است، پس به انتفای مقدم $(r \Rightarrow p) \Rightarrow q$ درست است.

گزینه ۳: چون r و p درست‌اند، گزاره $r \Rightarrow p$ درست است و چون q نادرست است، گزاره $(r \Rightarrow p) \Rightarrow q$ نادرست است.

گزینه ۴: چون r درست و p نادرست است، $r \Rightarrow p$ نادرست است. پس بنا به انتفای مقدم گزاره $(r \Rightarrow p) \Rightarrow q$ درست است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فصل ۱، درس ۱ ریاضی و آمار ۳

۱۴- پاسخ: گزینه ۲

$$\binom{n}{r} = \frac{n!}{r!(n-r)!}$$

نکته: تعداد حالت‌های انتخاب r شیء از میان n شیء برابر است با:

راه حل اول: برای اینکه حداکثر ۲ نفر از رشته ریاضی باشند، باید صفر، ۱ یا ۲ نفر از رشته ریاضی باشند، که تعداد حالت‌های آن برابر است با:

$$\binom{5}{2} \times \binom{7}{1} + \binom{5}{1} \times \binom{7}{2} + \binom{5}{0} \times \binom{7}{3} = 70 + 105 + 35 = 210$$

راه حل دوم (روش متمم): کافی است تعداد حالت‌هایی را که هر ۳ نفر ریاضی هستند، از تعداد کل حالت‌ها کم کنیم:

$$\binom{12}{3} - \binom{5}{3} = 220 - 10 = 210$$

▲ مشخصات سؤال: ساده * فصل ۱، درس ۲ ریاضی و آمار ۳

۱۵- پاسخ: گزینه ۲

نکته ۱: برای محاسبه تعداد اعضای فضای نمونه یا تعداد اعضای پیشامد می‌توان از اصل جمع و ضرب و ترکیب استفاده نمود. گاهی نیز با نوشتن حالت‌ها، تعداد اعضا را به دست می‌آوریم.

نکته ۲: فرض کنید $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی و A پیشامدی در S باشد، احتمال وقوع پیشامد A را با $P(A)$ نمایش می‌دهیم و مقدار آن از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\text{تعداد اعضای پیشامد } A}{\text{تعداد اعضای فضای نمونه}} = \frac{\text{تعداد حالات مطلوب}}{\text{تعداد کل حالات}}$$

تمام اعداد دورقمی که با ارقام ۱، ۲، ۴، ۵ می‌توان نوشت برابر است با:

$$n(S) = 4 \times 4 = 16$$

مجموعه اعدادی که بر سه بخش پذیر باشند و زوج نباشند برابر است با:

$$A = \{15, 21, 45, 51\}$$

بنابراین احتمال مطلوب برابر است با:

$$P(A) = \frac{4}{16} = \frac{1}{4} = 0.25$$

▲ مشخصات سؤال: ساده * فصل ۱، درس ۳ ریاضی و آمار ۳

۱۶- پاسخ: گزینه ۳

نکته (گام‌های چرخه آمار در حل مسائل):

گام‌ها	توضیح گام
گام اول: بیان مسئله	فهم مسئله، تعریف دقیق مسئله
گام دوم: طرح و برنامه‌ریزی	روش اندازه‌گیری - روش نمونه‌گیری - روش کار
گام سوم: داده‌ها	گردآوری - سازماندهی - پاکسازی
گام چهارم: تحلیل داده‌ها	مرتب کردن داده‌ها - معیارهای مرکزی و پراکندگی - نمودارها و جدول‌ها
گام پنجم: بحث و نتیجه‌گیری	تفسیر نتایج - نتیجه‌گیری - نقد و بررسی - ایده‌های جدید

با توجه به نکته، فهم مسئله در گام بیان مسئله، طرح ایده‌های جدید در گام بحث و نتیجه‌گیری و سازماندهی داده‌ها در گام گردآوری اطلاعات انجام می‌شود.

نکته: رابطه بازگشتی یک دنباله، ارتباط هر جمله با جملات قبل را نشان می‌دهد. در رابطه‌های بازگشتی بایستی جمله اول یا جملات اول و دوم و در برخی موارد سه جمله اول مشخص شود.
با توجه به نکته، داریم:

$$a_n = 3a_{n+1} + 2k, \quad a_1 = 2a_2 = 4 \Rightarrow a_1 = 4, \quad a_2 = 2$$

$$n = 1 \Rightarrow a_1 = 3a_2 + 2k \xrightarrow{a_1=4, a_2=2} 4 = 3(2) + 2k \Rightarrow 4 = 6 + 2k \Rightarrow 2k = -2 \Rightarrow k = -1$$

نکته ۱: یک دنباله حسابی، دنباله‌ای به صورت:

$$a, a+d, a+2d, a+3d, \dots$$

است که در آن a جمله اول و عدد ثابت d «اختلاف مشترک» جملات دنباله است. جمله n ام این دنباله با رابطه $a_n = a_1 + (n-1)d$ معرفی می‌شود.

نکته ۲: مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی $a_n = a_1 + (n-1)d$ از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) \quad \text{یا} \quad S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d)$$

با توجه به نکات فوق داریم:

$$\frac{a_4}{a_6} = -1 \Rightarrow \frac{a_1 + 3d}{a_1 + 5d} = -1 \Rightarrow a_1 + 3d = -a_1 - 5d \Rightarrow 2a_1 = -8d \Rightarrow a_1 = -4d$$

از طرفی:

$$\left. \begin{aligned} a_7 \times a_8 = -9 &\Rightarrow (a_1 + 6d)(a_1 + 7d) = -9 \\ a_1 = -4d \end{aligned} \right\} \Rightarrow (-4d + 6d)(-4d + 7d) = -9 \Rightarrow -2d \times 3d = -9 \Rightarrow d^2 = 1$$

$$d = 1 \Rightarrow \text{چون دنباله افزایشی است.}$$

بنابراین $a_1 = -4$ و مجموع ۵ جمله اول برابر است با:

$$S_5 = \frac{5}{2}[2 \times (-4) + 4 \times 1] = \frac{5}{2} \times (-4) = -10$$

نکته ۱: جمله n ام یک دنباله حسابی (جمله عمومی دنباله حسابی یا فرم تابعی دنباله حسابی) با رابطه $a_n = a_1 + (n-1)d$ معرفی می‌شود که در آن a_1 جمله اول و d اختلاف مشترک جملات دنباله می‌باشند.

نکته ۲: اگر سه جمله a, b و c تشکیل دنباله هندسی دهند، آنگاه رابطه زیر بین آن‌ها برقرار خواهد بود:

$$a \times c = b^2$$

اگر اختلاف مشترک دنباله حسابی را d بنامیم، آنگاه جملات اول و سوم و هفتم به صورت زیر می‌باشند:

$$a_1 = 5$$

$$a_3 = 5 + 2d$$

$$a_7 = 5 + 6d$$

این سه جمله، جملات متوالی دنباله هندسی هستند، لذا:

$$a_1 \times a_7 = a_3^2 \Rightarrow 5 \times (5 + 6d) = (5 + 2d)^2 \Rightarrow 25 + 30d = 25 + 4d^2 + 20d \Rightarrow 4d^2 - 10d = 0 \Rightarrow \begin{cases} d = 0 & \times \\ d = \frac{5}{2} & \checkmark \end{cases}$$

بنابراین در دنباله حسابی جمله اول برابر ۵ و اختلاف مشترک برابر $\frac{5}{2}$ است، لذا:

$$a_{11} = a_1 + 10d = 5 + 10 \times \frac{5}{2} = 30$$

با جای گذاری مختصات نقطه $(-1, \frac{1}{2\sqrt{2}})$ در تابع $f(x) = a^x$ ، داریم:

$$a^{-1} = \frac{1}{2\sqrt{2}} \Rightarrow \frac{1}{a} = \frac{1}{2\sqrt{2}} \Rightarrow a = 2\sqrt{2} = \sqrt{8} \Rightarrow f(x) = (\sqrt{8})^x$$

و اینک مقدار $f(4)$ ، برابر است با:

$$f(4) = (\sqrt{8})^4 = \sqrt{8} \times \sqrt{8} \times \sqrt{8} \times \sqrt{8} = 8 \times 8 = 64 = 2^6 = 2^k \Rightarrow k = 6$$

ادبیات اختصاصی

- ۲۱- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۴ علوم و فنون ادبی ۱
 شعر پارسی را رودکی در عهد سامانی بنیاد نهاد، به همین سبب او را «پدر شعر فارسی» نام نهاده‌اند.
- ۲۲- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۱۰ علوم و فنون ادبی ۱
 در گزینه‌های یک، دو و چهار که مربوط به نثر قرن پنجم و ششم است، هیچ اشتباهی وجود ندارد، اما در گزینه ۳، اطناب وجود دارد و از ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی است. به همین دلیل متضاد آن که خودداری کردن از مترادف‌ها است، غلط است.
- ۲۳- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۳
 روزنامه صور اسرافیل به سردبیری میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل بود، مجله بهار به وسیله میرزا یوسف خان اعتصامی آشتیانی منتشر می‌شد، شمس‌الدین و قمر از میرزا حسن خان بدیع و تاریخ بیداری ایرانیان اثر ناظم‌الاسلام کرمانی است.
- ۲۴- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۴ علوم و فنون ادبی ۲
 همه موارد از ویژگی‌های سبک خراسانی است، به جز «بازتاب بیشتر علوم در شعر» در گزینه ۳ که از ویژگی‌های سبک عراقی است.
- ۲۵- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * درس ۷ علوم و فنون ادبی ۲
 توصیف گزینه ۱ به وحشی بافقی، گزینه ۲ به باباغانی شیرازی و گزینه ۴ به کلیم کاشانی تعلق دارد.
- ۲۶- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۳
 ایرج میرزا از شعرهای غربی نیز ترجمه‌های منظوم پدید آورده است که قطعه «قلب مادر» یکی از آن نمونه‌هاست و با بیت زیر آغاز می‌شود:
 داد معشوقه به عاشق پیغام   که کند مادر تو با من جنگ
- ۲۷- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۷ علوم و فنون ادبی ۳
 «شعر نو تغزلی» در دوره دوم آغاز شد و در دوره سوم به تدریج راه خود را ادامه داد.
- ۲۸- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۱۰ علوم و فنون ادبی ۳
 فرهنگ دفاع مقدس و روح حماسه عرفانی در این دوره رواج دارد که این ویژگی‌ها در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ مشاهده می‌شود.
- ۲۹- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۳ علوم و فنون ادبی ۲
 گزینه ۱: من به گوهر سیراب ← ۱ تشبیه
 گزینه ۲: قامت به سرو و عارض به ماه ← ۲ تشبیه
 گزینه ۳: مس وجود، چو مردان ره، کیمیای عشق، همانند زر شدن ← ۴ تشبیه
 گزینه ۴: مرغ دل، دام زلف، دانه خال، طایر اندیشه، دام هوس ← ۵ تشبیه
- ۳۰- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۹ علوم و فنون ادبی ۲
 گزینه ۱: «سرو» استعاره آشکار از معشوق و «نالدین غنچه‌ها» نیز استعاره پنهان و تشخیص است.
 گزینه ۲: «زبان قلم» استعاره پنهان و تشخیص است.
 گزینه ۳: «نرگس» استعاره آشکار از چشم یار و «عربده زدن چشم» استعاره پنهان است.
 گزینه ۴: صحبت با «نسیم سحر» استعاره پنهان و تشخیص و «مه» استعاره مصرحه از یار است.
- ۳۱- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۹ علوم و فنون ادبی ۳
 کلمه «رود» در این بیت به سه معنی (۱) رودخانه (۲) ساز موسیقی (۳) فرزند به کار رفته است.
- ۳۲- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۹ علوم و فنون ادبی ۳
 در بیت «ب»، واژه «هزار» به معنی عدد هزار است ولی معنای دیگر آن که پرنده است، با بلبل و نغمه تناسب دارد.
 در بیت «الف»، شاعر در ضعف و ناتوانی خود در دوری از معشوق بزرگنمایی کرده است.
 در بیت «ج»، واژه «دل‌سیه» به دو معنی «ظالم» و «دارای مردمک سیاه» است که در دو معنی صدق می‌کند.
- ۳۳- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۶ علوم و فنون ادبی ۳
 الف) تضاد: صلح و جنگ
 ب) لف و نشر مرتب: خاک و آب (لف ۱ و ۲) و سبز و تازه (نشر ۱ و ۲)
 ج) تناقض: هم‌زمان مانند آشکار و نهان کسی بودن تناقض دارد.
 د) لف و نشر مشوش: مرغ و ماهی (لف ۱ و ۲) و کوهسار و دریا (نشر ۱ و ۲)
- ۳۴- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۶ علوم و فنون ادبی ۳
 بارحم و بی‌رحم تضاد دارد.
 دست و تیغ (لف)
 ↓ ↓
 زرافشان   سرافشان (نشر)

۴۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۸ علوم و فنون ادبی ۳

دی	د	خُر	شی	دِ رُ	خُش	وَز	سَ رِ	اَن	صَا	ف	بِ	مَهِ
-	U	-	-	U	U	-	U	U	-	U	U	← بلند در نظر گرفتن هجای پایانی
گف	ت	مَن	سَا	یِ	اَو	بَو	دَ	مُ	خُر	شی	دِی	نِست
-	U	-	-	U	U	-	U	U	-	-	U	← بلند در نظر گرفتن هجای پایانی
												↓

آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن ابدال بلند در نظر گرفتن هجای پایانی

۴۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * درس ۸ علوم و فنون ادبی ۳

گَن	ب	د	بَر	شُ	دُ	فُ	رَو	دُ	تُ	بَاد
-	U	U	-	U	U	U	-	U	U	-

قلب

هَم	چُ	بِ	هَش	تَز	زِ	بِ	ر	گَن	بِ	دِی
-	U	U	-	U	U	U	U	-	U	-

وزن بیت «مفتعلن مفتعلن فاعلن» است. در مصراع اول شاعر از مفاعِلن به جای مفتعلن استفاده کرده و وزن را «مفتعلن مفاعِلن فاعلن» آورده است.

۴۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۱۱ علوم و فنون ادبی ۳

وزن گزینه ۳ مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مفاعیلن مفاعیلن فعولن ← هزج مسدس محذوف

گزینه ۲: فعولن فعولن فعولن فعولن ← متقارب مثنی سالم

گزینه ۴: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن ← رمل مثنی محذوف

۴۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * درس ۴ علوم و فنون ادبی ۳

مفهوم بیت‌های ۱، ۳ و ۴ شکایت از اوضاع زمان است، ولی در بیت ۲، این مفهوم متجلی است که نباید گناه خود را به بقیه نسبت داد.

۴۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۱۰ علوم و فنون ادبی ۳

مفهوم مشترک: بهره‌گیری حداقلی از مادیات و توجه بیشتر به معنویات

۴۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۴ علوم و فنون ادبی ۳

مفهوم مشترک: از فراق بزرگی یا بزرگان، تمام هستی ناراحت و غمگین است.

۵۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۱۰ علوم و فنون ادبی ۲

بیت عنوان سؤال از تنهایی و عدم تمایل دیگران به خود ناراحت است، اما در گزینه ۲ قبول خلق را باعث دل‌سیاهی می‌داند و رد شدن از جانب دیگران را باعث صفای دل می‌داند.

«علوم اجتماعی»

۵۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۲ جامعه‌شناسی ۱

بوق نزدن نزدیک محوطه بیمارستان‌ها یک هنجار اجتماعی است.

احسان به والدین و احترام به حقوق ارباب رجوع، مصادیق ارزش است.

مهمانی رفتن به منزل یک دوست، یک کنش اجتماعی است.

۵۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۶ جامعه‌شناسی ۱

ماکس وبر معتقد است که رواج کنش‌های حسابگرانه دنیوی، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. نظام برنامه‌ریزی شده و پیچیده‌ای که انسان‌ها در جهت تسلط بر جهان ایجاد کرده‌اند، خود آن‌ها را به اسارت گرفته و قدرت اراده و آزادی را از انسان‌ها سلب کرده است.

با افول علوم عقلانی و وحیانی و علوم و روش‌های فراتجربی، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از دست می‌رود.

نکته: عقلانیت ذاتی، نوعی عقلانیت است که به انسان‌ها قدرت تشخیص خوب و بد و داوری درباره عقاید و ارزش‌های مختلف را می‌دهد.

۵۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۷ جامعه‌شناسی ۱

ارزش‌ها، راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی هستند.
 وقتی مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، ارزش‌ها به واقعیت تبدیل می‌شوند.
 مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترک در یک جهان اجتماعی، آرمان اجتماعی نام دارد.
 توحید نمونه‌ای از آرمان‌های جهان اسلام است.
 برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.

۵۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * درس‌های ۲ و ۷ جامعه‌شناسی ۲

به میزانی که فرهنگ غالب جهانی از ویژگی‌های مطلوب فرهنگ جهانی (عام و جهان‌شمول) برخوردار باشد، نظام جهانی از انسجام بیشتری برخوردار خواهد بود. اگر فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب و تأثیرگذار، فاقد ویژگی‌های مطلوب باشند، نظام جهانی با چالش‌ها و تضادهای درونی مواجه می‌شود.

۵۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * درس‌های ۳ و ۴ جامعه‌شناسی ۲

فارابی در تعریف جامعه تغلب می‌گوید که مردم در جامعه تغلب برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها، با یکدیگر همکاری کنند و این زمانی پیش می‌آید که همه مردم، شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر شوند. (درس ۳)
 امپریالیسم اقتصادی، در جایی رخ می‌دهد که قدرت اقتصادی یک کشور، بازارها و مواد خام کشور دیگر را تصرف کند. (درس ۳)
 در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از ظرفیت‌هایی که در دوره استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای نیل به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند. (درس ۳)
 قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیشتر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت، در دوران استعمار از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و این مسئله سبب شد تا استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآید.
 «ناسیونالیسم» عبارت است از مجموعه‌ای از باورها و نمادها که دلبستگی و تعلق ما به ملت و عناصر تشکیل‌دهنده آن از قبیل سرزمینی، نژاد، قوم و زبان را بیان می‌کند.

۵۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * درس ۱۵ جامعه‌شناسی ۱ و درس ۱ جامعه‌شناسی ۲

راه گسترش هر فرهنگ، شناختن، پذیرفتن و عمل کردن اعضای یک جهان اجتماعی به آن است. هدف اسلام، تحقق جهان اجتماعی توحیدی است. افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است.

۵۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس‌های ۱۱ و ۱۲ جامعه‌شناسی ۱

جامعه‌ای که به خودباختگی فرهنگی دچار شود، دارای ویژگی‌های زیر است:
 (۱) عناصر فرهنگ دیگر را تقلیدی می‌پذیرد.
 (۲) امکان بسط فرهنگ گذشته خود را ندارد.
 (۳) توان عبور و گذر از فرهنگ گذشته خود را ندارد.
 (۴) مبهوت فرهنگ دیگر می‌شود.
 فراموش کردن خود و دور ماندن از حقیقت خود و هستی، از خودبیگانگی فطری است.
 تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.

۵۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس‌های ۹، ۱۳ و ۱۴ جامعه‌شناسی ۲

سرکوب مقاومت مردمی برای حفظ هویت اسلامی توسط منورالفکران غرب‌گرا صورت گرفت. (درس ۱۳)
 موفق شدن در مقابله با استعمار قدیم توسط انقلاب‌های آزادی‌بخش بود (درس ۱۴) و باز شدن راه استثمار برای صاحبان ثروت توسط لیبرالیسم صورت گرفت. (درس ۹)

۵۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۵ جامعه‌شناسی ۳

(الف) دیدگاهی که کنش‌های انسان را معنادار می‌داند، دیدگاه تفسیری است.
 (ب) هدف دیدگاه تفسیری فهم معانی کنش‌های انسان است.
 (ج) دیدگاه این رویکرد نسبت به پدیده‌های اجتماعی این است که این پدیده‌ها متنوع و پیچیده هستند و فهم آن‌ها دشوار است. (این قسمت در همه گزینه‌ها درست است.)

(د) عامل پیدایش فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در این دیدگاه، خلاق و فعال بودن انسان در تولید معانی است. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

۶۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۷ جامعه‌شناسی ۳

نقطه اشتراک موافقان قشربندی اجتماعی و طرفداران عدالت اجتماعی: ضروری دانستن رقابت در زندگی اجتماعی
 دیدگاه مخالفان قشربندی اجتماعی: برپایی عدالت اقتصادی با توزیع برابر ثروت
 نقطه اشتراک موافقان قشربندی اجتماعی و طرفداران عدالت اجتماعی: عدم لغو مالکیت خصوصی

۶۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۹ جامعه‌شناسی ۳

فواید علوم اجتماعی: با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند. (رویکرد ابزاری - تبیینی)
 زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند. (رویکرد تفسیری)
 ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند.

۶۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۶ جامعه‌شناسی ۳

زمان پیدایش دولت- ملت‌ها، همان زمان شکل‌گیری قدرت‌های سیاسی سکولار است. اولین چالش جوامع صنعتی، چالش فقر و غناست و علت شکل‌گیری فقر و غنا، باز شدن راه استثمار برای سرمایه‌داران و نادیده گرفتن عدالت است که از طریق لیبرالیسم اقتصادی به‌وجود آمد. قالب توجیهی رفتار دو طرف جنگ‌های جهانی، اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی است. مهم‌ترین منبع قدرت در جوامع امروزی سازمان می‌باشد.

۶۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس‌های ۶، ۸ و ۹ جامعه‌شناسی ۱ و درس‌های ۲ و ۳ جامعه‌شناسی ۳

ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی و چگونگی این رابطه و پیوند معنای ساختار اجتماعی را منتقل می‌کند. (درس ۳ دوازدهم) تعریف علوم اجتماعی است، نه جامعه‌شناسی، زیرا جامعه‌شناسی زیر شاخه علوم اجتماعی است. (درس ۲ دوازدهم) جامعه‌شناسان و انسان‌شناسان درباره ابعاد اجتماعی و فرهنگی هویت انسان بحث می‌کنند. (درس ۸ دهم) فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی به‌صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند. (درس ۶ دهم)

۶۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۵ جامعه‌شناسی ۱، درس ۳ جامعه‌شناسی ۲ و درس ۹ جامعه‌شناسی ۳

فارابی جوامع را با معیارهای علم، اندیشه، فرهنگ و رفتار تقسیم‌بندی کرده است. تقسیم کار در جوامع مقطع اول یا جوامع مکانیکی یا شکل نگرفته است و یا در حد ساده و ابتدایی است؛ مثل تقسیم کار سنی و جنسی. در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

۶۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۵ جامعه‌شناسی ۱، درس ۷ جامعه‌شناسی ۲ و درس ۹ جامعه‌شناسی ۳

زوال تدریجی قدرت کلیسا موجب حاکمیت کنت‌ها و لردها شد. جهان‌های مختلف به‌دلیل تنوع معرفت، اراده و اختیار انسان‌ها به‌وجود آمده است. روش ابن‌خلدون در علوم اجتماعی مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، آگوست کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به‌کار گرفت. شاید به همین دلیل غربیان وی را بیش از سایر متفکران اجتماعی مسلمان می‌شناسند.

“روان‌شناسی”

۶۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۱ روان‌شناسی

■ برخی موضوعات را نمی‌توان به‌صورت مستقیم مشاهده و یا با کمک پرسش‌نامه‌های از پیش تعیین‌شده مطالعه کرد. محققان در چنین حالتی از روش مصاحبه استفاده می‌کنند. در این حالت، محقق در ضمن گفت‌وگو و بر اساس پاسخ‌های دریافت شده، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند، مانند زمانی که می‌خواهد علت اعتیاد یک نوجوان را از طریق خود او جویا شود. چون این موضوع شخصی است و نیاز به کند و کاو دارد، پرسش‌نامه‌های از پیش تعیین‌شده برای آن مناسب نیست (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

■ مشاهده یکی از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات و توصیف موضوعات مختلف است. اگر بخواهیم بیش‌فعالی کودک را از طریق تعداد دفعات بلند شدن و نشستن او تعیین کنیم، باید او را در یک بازه زمانی مورد مشاهده قرار دهیم و رفتارهای او را به دقت ثبت کنیم. روش مصاحبه مناسب نیست، چون تعداد دفعات بلند شدن موضوعی نیست که نیاز به گفتگو و سؤال‌های مختلف داشته باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

■ اطلاعاتی را که با کمک مشاهده مستقیم نمی‌توان به‌دست آورد، می‌توان از طریق پرسش‌نامه‌ها کسب کرد. در این حالت محقق از خود فرد درباره رفتار و یا افکار خاص او می‌پرسد. محقق نمی‌تواند دائماً با افراد همراه شود و نحوه عادات غذایی و رفتاری آن‌ها را در درون خانه و بیرون از خانه مشاهده کند (رد گزینه ۲). بنابراین از طریق سؤالات از پیش تعیین‌شده (پرسش‌نامه) این موارد را از خودشان می‌پرسد. نمونه‌ای از پرسش‌نامه سبک زندگی در کتاب درسی‌مان هم آمده است. روش آزمون مناسب نیست و زمانی کاربرد دارد که نیاز به ارزیابی دقیق و کمی از یک ویژگی داشته باشیم (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

۶۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۲ روان‌شناسی

رشد به‌معنای آن دسته از تغییراتی است که به آمادگی زیستی وابسته است و با گذشت زمان طبق یک برنامه طبیعی انجام می‌گیرد. عوامل محیطی هم می‌تواند تا حدودی بر رشد یا پختگی تأثیر بگذارد. مثلاً همه کودکان در محدوده سنی تقریباً یکسانی صحبت می‌کنند، ولی کودکانی که در محیط غنی‌تر و بهتری قرار می‌گیرند ممکن است کمی زودتر شروع به صحبت کنند و یا کلمات بیشتری را بیان کنند. در مورد این خانواده چون فرزند سوم در خانواده پرجمعیت‌تری متولد شده و از ارتباط با خواهر و برادرها بهره برده، زودتر صحبت کرده و می‌توان گفت پس محیط بر روی رشد او اثر گذاشته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: به‌طور کلی وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در رشد دارد، ولی در این مثال عامل تفاوت کودک سوم با کودک اول و دوم این نبوده است. گزینه ۲: نمی‌توانیم بگوییم فرزندان یک خانواده وراثت یکسان دارند، زیرا فقط دوقلوهای یکسان دارای وراثت یکسان هستند. گزینه ۴: محیط فرزندان یک خانواده هم لزوماً در همه چیز یکسان نیست. مثلاً فرزند سوم بر خلاف فرزند اول، امکان الگوگیری از خواهر برادر بزرگ‌تر را دارد.

۶۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۲ روانشناسی

بررسی عبارات:

عبارت اول: نوجوانان بسیاری هستند که شروع نوجوانی را برای خود شروع یک بحران می‌دانند، ولی این احساس در همه نوجوانان دیده نمی‌شود ← نادرست

عبارت دوم: حوزه‌های اساسی رشد جسمانی که در دوره نوجوانی دستخوش تغییر می‌شوند، عبارتند از: قد و وزن، رشد استخوانی-عضلانی، رشد سیستم عصبی، رشد اندام‌های داخلی و تغییراتی که در هنگام بلوغ روی می‌دهند ← درست

عبارت سوم: استفاده از حافظه در همه دوران عمر وجود دارد و کودکان هم دارای حافظه هستند و مراحل حافظه را برای یادگیری هر چیزی به‌کار می‌گیرند، ولی نوجوانان برخلاف کودکان قادر به ظرفیت‌سازی حافظه خود هستند ← درست

عبارت چهارم: بسیاری از نوجوانان به‌جای تلاش برای کم کردن فاصله بین خودآرمانی و خودواقعی، رویاپردازی می‌کنند و از آن لذت می‌برند، هرچند این پدیده در دوره نوجوانی غیرطبیعی نیست، ولی استفاده مکرر از آن باعث افت در عملکرد تحصیلی و سایر عملکردها می‌شود ← درست

۶۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۳ روانشناسی

در این موقعیت ۹ بار محرک هدف ارائه شده و ۵ بار به‌سمت آن‌ها شلیک شده است. پس ۵ بار اصابت اتفاق افتاده و در ۴ مورد محرک هدف از دست رفته است.

چون تعداد گلوله‌ها در هر اسلحه ۲۰ گلوله است و ۶ گلوله استفاده نشده، معلوم می‌شود که ۱۴ بار شلیک شده است، یعنی ۱۴ بار ردیابی اتفاق افتاده (فرد محرک ارائه شده را محرک هدف در نظر گرفته است)، در حالی که فقط در ۹ مورد واقعاً محرک هدف وجود داشته است. در نتیجه فرد در ۵ مورد فرد دچار کاذب شده است: $14 - 9 = 5$.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: در این موقعیت فرد ۱۴ بار شلیک کرده، ولی فقط ۹ بار محرک هدف ارائه شده، پس نمی‌توانیم بگوییم ۱۴ بار اصابت اتفاق افتاده است (اصابت یعنی ردیابی محرک هدف حاضر)

گزینه ۲: در این موقعیت افسر ۵ بار دچار کاذب شده است.

گزینه ۴: در مورد تعداد دفعاتی که محرک انحرافی ارائه شده، اطلاعات داده نشده است.

۷۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۳ روانشناسی

روانشناسان گشتالت بر این باور بودند که روش‌های جزءنگر، درک جامعی ایجاد نمی‌کند. آن‌ها اعتقاد داشتند که «کل بیشتر از مجموع اجزا است». از نظر آن‌ها کل علاوه بر مجموع اجزاء شامل روابط بین اجزا هم می‌شود که از جمع اجزاء به‌دست نمی‌آید. بنابراین گزینه‌های ۱ و ۳ طبق دیدگاه روان‌شناسان گشتالت است.

شواهد تجربی جدید نشان می‌دهد که علاوه بر ویژگی‌های حسی، ادراک به‌شدت از نوع پردازش افراد اثر می‌پذیرد. یعنی روان‌شناسان گشتالت معتقد بودند که ادراک بیشتر تحت تأثیر ویژگی‌های حسی (کنار هم بودن، شبیه هم بودن و...) قرار می‌گیرد در حالی که روان‌شناسان جدیدتر معتقدند نوع پردازش هم می‌تواند بر روی ادراک تأثیر بگذارد. بنابراین گزینه ۴ از یافته‌های جدیدتر است و به دیدگاه گشتالت مربوط نیست.

۷۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۴ روانشناسی

در حافظه کوتاه‌مدت فقط تا چند دقیقه می‌توانیم اطلاعات را ذخیره کنیم، ولی حافظه بلندمدت اطلاعاتی را دربر می‌گیرد که مربوط به بیش از چند دقیقه پیش هستند. در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ حافظه بلندمدت مطرح است، اما آقای محبی بلافاصله در همان زمانی که مطلبی را می‌شنود، تکرار می‌کند. پس به حافظه کوتاه‌مدت او مربوط است.

۷۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۴ روانشناسی

وقتی دو کلمه کنار هم قرار می‌گیرند و با یکدیگر به‌شکل جفت‌واژه ارائه می‌شوند، هرگاه کلمه اول گفته شود، کلمه دوم بهتر به‌یاد می‌آید. چون کلمه اول به‌عنوان یک نشانه بیرونی عمل می‌کند. واژه‌هایی که در گزینه‌های ۱ و ۲ آمده است («آبی-بوته» و «کفش-اضطراب») هر دو دارای نشانه‌های بیرونی هستند، چون به‌عنوان جفت‌واژه به فرد ارائه شده‌اند، ولی نشانه درونی (معنایی) ندارند. دقت کنید سؤال به‌دنبال گزینه‌ای است که در آن نه نشانه بیرونی وجود داشته باشد و نه نشانه درونی.

در گزینه‌های ۳ و ۴ هیچ‌کدام از واژه‌های «هویج-بوته» و «اسیر-آبی» با هم به‌عنوان جفت‌واژه نیامده بودند، بنابراین دارای نشانه بیرونی یا حسی نیستند، ولی «هویج-بوته» دارای ارتباط معنایی هستند و نشانه درونی در آن وجود دارد، پس گزینه ۳ هم رد می‌شود و فقط کلمات گزینه ۴، فاقد نشانه‌های درونی و بیرونی هستند.

۷۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۵ روانشناسی

عبارت اول: در مسئله، موقعیت فعلی یا مبدأ باید مشخص باشد. اگر قرار باشد به هدف‌مان برسیم، شناخت وضعیت فعلی به ما کمک می‌کند تا موانع احتمالی را به‌خوبی بشناسیم. تحلیل درس روان‌شناسی توسط حسام باعث می‌شود موقعیتی که در حال حاضر در آن قرار دارد را درک کند و موانع احتمالی را بهتر بشناسد.

عبارت دوم: مسئله یک فرایند تحت کنترل است. وقتی فردی در حال حل مسئله است، کاملاً درگیر موضوع است و به آنچه انجام می‌دهد، آگاهی کامل دارد. در جریان حل مسئله هرچه جدی‌تر باشیم، احتمال انتخاب راه‌حل بهتر بیشتر است. وقتی فردی برنامه‌ریزی می‌کند و تلاش می‌کند تا طبق آن عمل کند، یعنی درگیر موضوع شده و نسبت به آن آگاهی کامل دارد.

عبارت سوم: در مسئله، توانمندی‌های ما محدود است. اصولاً زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما محدود باشد، بسیاری از افراد توانایی‌های خود را نمی‌شناسند، عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود، مانند حلما که به‌جای درس خواندن به خریدن سؤالات اقدام می‌کند.

■ مهم‌ترین دلیل عدم موفقیت برخی افراد در حل مسئله ۸ سکه پیروی صرف از تجربه گذشته است، زیرا طبق تجربه گذشته، سکه‌ها را کنار هم می‌چینند؛ در حالی که اگر این تجربه را مورد بازبینی قرار دهند و سکه‌ها را روی هم بچینند، مسئله حل می‌شود. تجربه گذشته در صورت بازبینی راهگشای مفیدی خواهد بود.

■ نوع نگاه حل‌کننده مسئله باعث می‌شود تا فرد در حافظه خود اطلاعات مرتبط با آن نگاه خاص را به‌خاطر آورد و اقدامات احتمالی فرد برای حل مسئله تحت‌الشعاع آن نگاه خاص خواهد بود، زمانی بن‌بست ایجاد می‌شود که حل‌کننده مسئله با نگاه فعلی قادر به حل آن نیست. راه خروج از این بن‌بست تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله است. چون مینا به مسئله این طور نگاه می‌کند که رابطه پدر و پسری مطرح است، نمی‌تواند آن را حل کند، ولی اگر بازنمایی خود از مسئله را تغییر دهد و این عبارت را به‌شکل رابطه پدر و دختری در ذهن خود بچیند، جواب مشخص می‌شود.

■ زمانی که قادر به ارائه فوری راه‌حل نیستیم بهتر است مدتی آن را کنار گذاشته و بعداً دوباره مجدداً تلاش کنیم. وقتی سماجت بر حل مسئله برای مدت زمانی نادیده گرفته شود، عواملی که مانع حل آن مسئله هستند، فراموش می‌شود. در نتیجه هنگام مراجعه مجدد و با نبود عواملی که مانع حل مسئله می‌شدند، حل مسئله محقق می‌شود مانند اشکان که فعلاً نمی‌تواند یک موضوع خوب پیدا کند. نکته: ممکن است بگویید گزینه سوم هم درست است چون در قسمت اول آن به اثر انتقال اشاره شده است. ولی توجه کنید سؤال راهکار مناسب برای حل مسئله را خواسته است و عامل مؤثر بر حل مسئله را نپرسیده است. در مورد بهمن، اثر منفی انتقال باعث ناتوانی او در حل مسئله شده است، ولی راهکار مناسب برای از بین بردن اثر انتقال، بازبینی تجارب گذشته است.

دشواری تصمیم علاوه بر میزان اهمیت موضوع و پیچیده بودن آن، تابع توانمندی، نگرش‌ها و تجربیات شخصی فرد تصمیم‌گیرنده هم هست. یعنی هرچقدر توانمندی و تجربیات فرد در زمینه موضوع تصمیم‌گیری کمتر باشد و همچنین نگرش‌های منفی نسبت به آن داشته باشد، تصمیم‌گیری دشوارتر است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: تصمیم فرد بسیار مهم و پیچیده است، پس دشوار است، ولی چون فرد قبلاً چنین تصمیمی گرفته، تجارب شخصی او از دشواری تصمیم‌گیری‌اش می‌کاهد.

گزینه ۲: اگرچه فرد مهارت تصمیم‌گیری را نیاموخته، ولی چون ماهیت تصمیم ساده است، دشواری آن کاهش می‌یابد.

گزینه ۳: اینکه ملاک تصمیم‌گیری فرد چه بوده است، تعیین‌کننده دشواری تصمیم‌گیری نیست. فردی که بر اساس ملاک «خطر» تصمیم بگیرد، در واقع خطر از دست دادن را در نظر گرفته و ریسک نکرده است. این به‌معنای تصمیم‌گیری دشوار نیست.

گزینه ۴: با توجه به اینکه تصمیم فرد در آینده تعداد زیادی از افراد تأثیر دارد، یک تصمیم مهم محسوب می‌شود. از طرف دیگر این تصمیم با نگرش‌های مغایرت دارد. اگر فرد بخواهد چنین تصمیمی بگیرد یا باید نگرش‌هایش را تغییر دهد که کار دشواری است یا باید خلاف میل و نگرش‌هایش عمل کند که در این صورت دچار ناهماهنگی شناختی می‌شود. پس با تصمیم‌گیری دشوارتری نسبت به سایر افراد مواجه است.

در سبک تصمیم‌گیری وابسته، فرد به‌جای فکر کردن از دیگران کورکورانه اطاعت می‌کند و دلیل انتخاب او این است که دیگران چنین تصمیم گرفته‌اند. بنابراین خودش در تصمیم‌گیری نقشی ندارد و منفعل است.

در سبک تصمیم‌گیری اجتنابی فرد قصد دارد تصمیم بگیرد؛ ولی تصمیم او عملی نمی‌شود. چنین فردی دست‌دست می‌کند و کار امروز را به فردا می‌اندازد. یعنی به نوعی منفعلانه رفتار می‌کند.

سبک منطقی نه تنها در عوامل زیربنایی با سایر سبک‌ها فرق دارد، بلکه تابع یک روش قاعده‌مند و منظم است. زیربنای تصمیم‌گیری تکانشی عجله و شتاب است و زیربنای تصمیم‌گیری وابسته، اطاعت و پیروی کورکورانه است، ولی زیربنای سبک منطقی اندیشیدن است.

در انگیزه درونی فرد کار یا فعالیت را به‌خاطر خود آن چیز انجام می‌دهد، زیرا به آن کار علاقه دارد. برایش جالب است و با نیازهای فطری او مطابقت دارد. به‌عبارت دیگر منبع انگیزش در خود تکلیف است. سمیرا به‌دلیل انگیزه درونی، علی‌رغم اینکه تنبیه می‌شود، به‌سمت مطالعه این کتاب‌ها می‌رود و از خواندن آن لذت می‌برد. رفتاری که در اثر انگیزه درونی شکل بگیرد از انگیزه بیرونی پایدارتر است به همین دلیل سمیرا حتی وقتی تنبیه می‌شود، باز هم به خواندن کتاب ادامه می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: در این مثال اشاره‌ای به وجود عامل هدفمندی در سمیرا نشده است.

گزینه ۳: در این مثال ناهماهنگی شناختی وجود ندارد.

گزینه ۴: در متن سؤال رفتار دیگر یا فرد دیگری مطرح نشده که از نظر جهت و شدت با سمیرا متفاوت باشد.

بررسی عبارات:

عبارت اول: سعید دچار ناهماهنگی بعد از تصمیم شده و برای همین مزایای کالایی که خریده است را برمی‌شمارد تا نگرش مثبتی نسبت به این کالا پیدا کند. او در واقع نگرش خود را تغییر داده است.

عبارت دوم: احسان پس از شنیدن نگرش‌های فرد منتخب ریاست جمهوری، به او رأی می‌دهد؛ یعنی رفتار خود را تغییر داده است.

عبارت سوم: مهتاب عقیده دارد که رئیس خطاکار است، ولی چون بیان این عقیده با منافعش هماهنگ نیست و با نیازهایش جور در نمی‌آید، نگرشش را تغییر می‌دهد و می‌گوید مدیر حتماً درست عمل می‌کند و بر اساس مسئولیتش منابع شرکت کارمندان را در نظر گرفته، او در واقع نگرش خود را تغییر داده است.

۷۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۸ روان‌شناسی

هنگام روبه‌رو شدن با موقعیت فرد ابتدا بر اساس برداشت اولیه خود آن را ارزیابی می‌کند و از خود می‌پرسد: «آیا خطری مرا تهدید می‌کند؟» اگر پاسخ به این سؤال مثبت باشد، فرد کنترل شخصی خود را ارزیابی می‌کند: «آیا من می‌توانم کاری برای تغییر موقعیت انجام دهم؟» اگر پاسخ فرد به این سؤال هم مثبت باشد، روش‌های مقابله‌ای فراخوانی می‌شوند. بنابراین باید به دنبال گزینه‌ای باشید که در آن فرد هم موقعیت را تهدیدآمیز احساس کند و هم احساس کند که می‌تواند کاری برای آن انجام دهد. مانند فردی که تهیه کردن جهیزیه دخترش را یک موقعیت تهدیدآمیز تلقی می‌کند و این موقعیت را قابل کنترل می‌داند و می‌گوید باید کاری کنم، بنابراین روش‌های مقابله‌ای او (حل مسئله یا مشورت و کمک گرفتن از دیگران و...) فراخوانی می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: در این موقعیت فرد موقعیت را خطرناک ارزیابی می‌کند، ولی چون احساس می‌کند، نمی‌تواند برای تغییر موقعیت کاری کند، پس روش‌های مقابله‌ای فراخوانی نمی‌شود.

گزینه ۳: فرد موقعیت را خطرناک ارزیابی نمی‌کند و فکر می‌کند که از عهده مزایده برمی‌آید، بنابراین احساس نمی‌کند، نیاز به مقابله دارد.

گزینه ۴: این فرد احساس می‌کند توانایی‌های لازم را دارد و موقعیت را خطرناک ارزیابی نمی‌کند، در نتیجه به دنبال مقابله نیست.

۸۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۸ روان‌شناسی

راه مستقیم: مذهب و رفتارهای معنوی (مثل توکل به خدا)، از طریق ایجاد آرامش ذهنی، کاهش فشار روانی، رابطه با خداوند و ایجاد روحیه مثبت حاصل از شرکت در مراسم مذهبی، عبادت و افزایش احساس حمایت اجتماعی، باعث بهبود عملکرد سیستم ایمنی بدن می‌شود. عبادت و شرکت در نماز جماعت، خواندن دعای قبل از سفره و احساس حمایت اجتماعی و ایجاد روحیه مثبت حاصل از شرکت در مراسم مذهبی مانند مراسم عید غدیر، نمونه‌هایی از تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت است.

“عربی اختصاصی”

۸۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۵ عربی، زبان قرآن ۱

با توجه به اعراب «الخلق» که مفعول است، لذا معنای فعل «شروع کرد» است نه «شروع شد». ضمناً این فعل ماضی است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «الأرض» جمع نیست (رد گزینه ۲) / کیف: چگونه (رد گزینه ۴) / يُنشئ: ایجاد می‌کند (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۸۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۲ عربی، زبان قرآن ۲

لا تَسْتَشِرْ: مشورت نکن (رد گزینه ۲) / کَالسَّرَاب: همچون سراب (معرفه است) (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «يُبْعَد: دور می‌سازد» و «يَقْرَب: نزدیک می‌کند» در گزینه‌های ۱ و ۳ معادل دقیقی ندارند.

۸۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۴ عربی، زبان قرآن ۳

«كَانَ لَ» به معنای «داشتن» می‌باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / المستعمرین: استعمارگران (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / جابه‌جایی رخ داده در ترجمه گزینه ۴ کاملاً مفهومی متفاوت ایجاد کرده است!

۸۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۳

لِيت: کاش (رد گزینه ۲) / «يُدْرِكُون» معادل مضارع التزامی ترجمه می‌شود (رد گزینه ۳) / إرضاء: راضی کردن (رد گزینه ۳) / الناس: مردم (رد گزینه ۳) / الله: خداوند (رد گزینه ۳) / ساختار جمله چهارم به دلیل جابه‌جایی، متفاوت با جمله عربی است / «لَا تُدْرِك» فعل مجهول است (رد گزینه ۴)

۸۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۲ عربی، زبان قرآن ۳

تُصَدِّقین: باور می‌کنی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / استطاعوا: توانستند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / عظیم: بزرگ (رد گزینه ۱) / ضمناً «أَنْ يَهْجُمُوا» فعل است و نباید به صورت اسم معنی شود (رد گزینه ۴).

۸۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ترکیبی عربی، زبان قرآن ۲

بررسی گزینه‌ها:

(۱) يعذر: عذر می‌پذیرد / أعمالي المکروهه: اعمال ناپسند من

(۲) «السريعان» صفت است، نه خبر ← حرکت کردن و باز ایستادن سریع او تعجب را برمی‌انگیزد!

(۳) يفتحه: آن را باز می‌کند

۸۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۳

ترجمه درست: «و ارزش هر انسانی، به آن چیزی است که آن را درست انجام می‌دهد!»

۸۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۳ عربی، زبان قرآن ۳

ساختار آغازین این گزینه کاملاً نادرست است. همچنین «یتنفع» معادل «استفاده کند» نیست. از طرفی در زبان عربی مضاف، ال نمی‌گیرد و «القوة» نباید ال داشته باشد.

■ ترجمه متن:

«خاورشناسان همان اهل کتابی (مسیحی و یهودی) هستند که فرهنگ‌ها و تمدن‌های شرقی و هرآنچه که به آن‌ها وابسته است را مورد مطالعه قرار می‌دهند! پس آن‌ها ناگزیر هستند که زبان‌های شرقی را بیاموزند و از دانشگاه‌ها در این زمینه‌ها فارغ‌التحصیل شوند! و بسیاری از آن‌ها فقط نفوذی‌های استعمار هستند که به‌صورت ویژه تسلط بر مسلمانان و کشورهای آن‌ها و غارت ثروت‌های ایشان و نفوذ بیشتر در بین آن‌ها را خواستارند!

ولی این بدان معنا نیست که بین آن‌ها فرد منصفی وجود ندارد؛ بلکه تعدادی از آن‌ها نقشی اساسی در شناساندن مسلمانان و بازگرداندن نشر آثاری از آن‌ها را دارند که مسلمانان به آن‌ها توجهی نکرده‌اند! از جمله آن‌ها آنه ماری شیمل است که جهان غرب مسیحی را به فهم حقایق دین اسلام و آگاهی بر آن‌ها دعوت می‌نماید و سفارش کرده است که یه گروه برای گفت‌وگوی دینی و فرهنگی تشکیل شود که هدف برتر و اصلی آن گسترش و امتداد پل‌های دوستی و راستی بین اروپا و جهان اسلام است! همچنین او وصیت کرده که روی قبرش (این) حدیث نوشته شود: مردم در خوابند، هرگاه که بیدار می‌شوند!»

۸۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع

طبعاً قید «بید المسلمین» کاملاً نادرست است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) شرق‌شناسی مطالعه هرآنچه است که به شرقی‌ها مرتبط است به‌دست مسلمانان!

(۲) یادگیری زبان‌های شرقی برای شرق‌شناسان ضروری است!

(۳) از راه‌های نفوذ استعمارگران در بین کشورهای اسلامی، شرق‌شناسان هستند!

(۴) بسیاری از شرق‌شناسان می‌خواستند که به غارت ثروت‌های مسلمانان کمک کنند!

۹۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * جامع

ماری شیمل این گروه را تشکیل نداد بلکه توصیه به تشکیل آن کرد (رد گزینه ۱) و هدف از آن ایجاد تفاهم بین اسلام و مسیحیت بود نه قبول اسلام توسط اروپایی‌ها (رد گزینه ۲). همچنین آشنایی مسیحیان غربی با اسلام منحصر در دعوت شیمل نبوده است (رد گزینه ۴). ترجمه گزینه‌ها:

(۱) ماری شیمل یک گروه را برای گفت‌وگوی دینی در دانشگاه‌های اروپا تشکیل داد!

(۲) هدف این گروه پذیرش اسلام در بین اروپایی‌ها بود!

(۳) ماری شیمل از مشهورترین شرق‌شناسان است که نقشی اساسی در شناساندن مسلمانان داشته است!

(۴) جهان غرب مسیحی حقایق اسلام را تنها پس از دعوت شیمل شناختند!

۹۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * جامع

هرچند که تمامی گزینه‌ها تقریباً مفهوم غفلت را دارا هستند ولی بیشتر از آن اشاره به حسرت دارند؛ اما گزینه ۳ دقیقاً بیان همان حدیث به زبان شعر است.

۹۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع

«استعمار» دارای سه حرف زائد است و همچنین مجرور به حرف جرّ است، نه جارّ و مجرور!

۹۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع

با توجه به معنای عبارت، این فعل غائب و مؤنث است نه مخاطب.

۹۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع

«التلمیذ» و «مُحاوَلَة» صورت صحیح این کلمات هستند.

۹۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۴ عربی، زبان قرآن ۳

در گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ مفعول مطلق دارای صفت یا مضاف‌إلیه است؛ یعنی «لا تُضیعُه» جمله وصفیه برای «إحساناً»، «مؤمّل» مضاف‌إلیه برای «صَبیح» و «دائمیه» صفت برای «مُساعدَة» هستند؛ ولی در گزینه ۲ «إعجاباً» به‌تنهایی آمده و مفعول مطلق تأکیدی است.

۹۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۵ عربی، زبان قرآن ۱ و درس ۱ عربی، زبان قرآن ۳

خبر در گزینه‌ها به ترتیب: «فی وُدّ- جاهز- علی الحقّ- علی وجه» است که سه مورد جارّ و مجرور (خبر شبه‌جمله) و یک مورد اسم (خبر مفرد) است.

- ۹۷- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: * ساده * درس ۲ عربی، زبان قرآن ۱
 با توجه به «خُطْبِ» که جمع و مجرور است، در می‌بایم که باید از اعداد بین ۳ تا ۱۰ استفاده نماییم. همچنین با توجه به معنا از اعداد اصلی باید استفاده کنیم («رابع» عدد ترتیبی است!!).
 یادآوری: محدود اعداد ۱۱ تا ۹۹ مفرد و منصوب است.
- ۹۸- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۲ عربی، زبان قرآن ۲ و درس ۳ عربی، زبان قرآن ۳
 بررسی گزینه‌ها:
 در گزینه ۱، «الْحُجَّاج» جمع مکسر «الحاج» و اسم فاعل است. (وزن «فُعَال»، جمع اسم فاعل است!)
 گزینه‌های ۲ و ۳ مستثنی‌منه ندارند!
 در گزینه ۴، «عَلَّامَة» مستثنی‌منه و اسم مبالغه است.
 یادآوری: اسم مبالغه بر وزن «فُعَال» و «فَعَّالَة» می‌آید.
- ۹۹- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۶ عربی، زبان قرآن ۱
 منصوب به غیر فتحه در اسم‌های مثنی و جمع مذکر سالم رخ می‌دهد که نصب آن‌ها را با «ی» نشان می‌دهیم.
 در گزینه ۳ «والدِی» در اصل «والدِین» (اسم مثنی) بوده است که مفعول و منصوب به «ی» است.
 کلمات «العالمین» و «المسلمین» هر دو مضاف‌إلیه و مجرور هستند نه منصوب!
 کلمه «قوانین» نیز جمع مکسر است و در هنگام منصوب شدن، فتحه می‌گیرد.
- ۱۰۰- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۳ عربی، زبان قرآن ۲
 «یُبْعَد» و «خَيْرْتُ» از باب «تفعیل» هستند ولی «تَبِعْتُ» از باب «إففعال» است.
 باید دقت داشت که در گزینه ۴ اساساً جمله شرطی نداریم و مای نافی به کار رفته است!

«تاریخ»

- ۱۰۱- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس‌های ۴ و ۸)
 در عصر نوسنگی، انسان علاوه بر اینکه فن ساخت ابزارها و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری اقدام به تولید ظروف سفالی کرد و بعضی از پژوهشگران احتمال مهاجرت گروه‌هایی از جمعیت‌های انسانی را از آفریقا، آسیای مرکزی، قفقاز و شبه‌قاره هند به سوی سرزمین ما در دوران پارینه سنگی قدیم مطرح کرده‌اند.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۱: نوسنگی - نوسنگی
 گزینه ۳: پارینه سنگی - پارینه سنگی
 گزینه ۴: نوسنگی - نوسنگی
- ۱۰۲- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۴)
 در حدود ۲۴۰۰ ق.م، قوم آکدی که در مرکز بین‌النهرین می‌زیست به فرماندهی سارگن بر کشور، شهرهای سومری مسلط شدند. امپراتوری سارگن حدود دو قرن (۲۲۰۰ ق.م) دوام آورد.
- ۱۰۳- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۱)
 پادشاهان ساسانی همانند پادشاهان هخامنشی ادعا می‌کردند که بنا به خواست اهوره مزدا به مقام شاهی رسیده و حکومت آنان مورد تأیید او است.
- ۱۰۴- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۶) و تاریخ ۲ (درس ۸)
 (ب) قالی بهارستان را اعراب مسلمان زمانی که در جنگ قادسیه تیسفون را تسخیر کردند به غنیمت گرفتند.
 (ت) در دوره اشکانی، سفال‌ها نقش و طرح متنوع و گوناگون نداشتند، اما دارای لعابی اغلب سبزرنگ بودند.
- ۱۰۵- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس‌های ۱ و ۲)
 تاریخ‌نگاری عمومی از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت و تاریخ طبری از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی است که به شیوه تاریخ‌نگاری روایی نگارش شده است. مهم‌ترین ویژگی این نوع تاریخ‌نگاری، این بود که تاریخ‌نگاران بدون هیچ دخل و تصرفی در روایت‌ها، عیناً آن‌ها را ذکر می‌کردند.
- ۱۰۶- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس‌های ۶ و ۷)
 بزرگان عرب در بغداد نسبت به تسلط خاندان سهل بر امور خلافت به حسادت و دشمنی پرداختند این مورد مربوط به زمان خلافت مأمون و امامت امام رضا (ع) می‌باشد.
- ۱۰۷- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس ۱۰)
 ■ کشتار بسیاری از علما و مردم ری ← به بهانه اسماعیلی بودن
 ■ لشکرکشی‌های پی‌درپی به هند ← به بهانه جهاد در راه خدا
 ■ آتش زدن کتابخانه ری ← به بهانه وجود کتاب‌های فلسفی
 ■ انجام بسیاری از اقدامات سیاسی مذهبی ← به بهانه مبارزه با مخالفان خلافت عباسی

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس‌های ۱۱ و ۱۲)

در پرتو تلاش‌های رشیدالدین فضل‌الله همدانی مؤلف کتاب جامع‌التواریخ و وزیر کارداران ایلخانان، اصلاحات گسترده‌ای در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حقوقی انجام گرفت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: خواجه نصیرالدین توسی ← مؤسس رصدخانه مراغه

گزینه ۳: خواجه نظام‌الملک توسی ← سیاست‌نامه

گزینه ۴: عطاملک جوینی ← تاریخ جهانگشا

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس ۱۶)

انسان‌گرایان (اومانیست‌ها) به شیوه تعلیم و تربیت و محتوای آموزشی که تحت نظارت کلیسا در مدارس و دانشگاه‌ها تدریس می‌شد، انتقاد داشتند و آن‌ها را غیرمفید می‌شمردند. همچنین کلیسا را به خاطر ناهنجاری‌های اخلاقی کشیشان مورد سرزنش قرار می‌دادند.

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس ۱۳) و تاریخ ۳ (درس ۲)

نادر افشار تهماسب دوم پسر شاه‌سلطان حسین را به بهانه بی‌کفایتی از سلطنت خلع کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۲ و ۴: ویژگی شاه صفی بود.

گزینه ۳: ویژگی شاه سلیمان بود.

۱۱۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۶)

آلمان از یک‌سو با هدف مقابله با تهدیدهای خارجی به‌ویژه خطر حمله فرانسه و از سوی دیگر برای پیشبرد سیاست‌های توسعه‌طلبانه خود در اروپا و فراسوی دریاها، با برخی کشورها پیمان اتحاد سیاسی و نظامی منعقد کرد و در مقابل فرانسه نیز برای خروج از انزوای سیاسی و پایان دادن به برتری جویی آلمان، با کشورهای انگلستان و روسیه پیمان اتفاق سه‌گانه را منعقد کرد. این پیمان‌ها توازن قدرت جدیدی در اروپا به‌وجود آورد.

۱۱۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۸)

تهاجم ناگهانی آلمان به شوروی و هجوم نیروهای شوروی به انگلستان در زمان جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۴۱ میلادی صورت گرفت. سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: ۱۹۴۲-۱۹۴۳

گزینه ۳: ۱۹۴۵-۱۹۴۴

گزینه ۴: ۱۹۴۲-۱۹۴۵

۱۱۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس‌های ۱۰ و ۱۱)

امام خمینی^(ره) در حکم نخست‌وزیری مهندس مهدی بازرگان، شرط «در نظر نگرفتن روابط حزبی و گروهی» را قرار داد و مجلس شورای اسلامی آیت‌الله مهدوی کنی را به ریاست دولت برگزید تا در اداره امور کشور و جنگ و قفای به‌وجود نیاید.

“ جغرافیا ”

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیای ایران (درس ۴)

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) کوهستان‌های تالش با جهت شمالی- جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.

(ج) بخش اعظم چین خوردگی‌های منطقه کوهستانی البرز، حاصل کوه‌زایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است.

(د) از رشته‌کوه‌های مهم کوه‌های شمال خراسان، می‌توان هزار مسجد، آلاداغ و در اطراف نیشابور، بینالود را نام برد. علم‌کوه از قله‌های رشته‌کوه البرز است.

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۲)

هر ناحیه کره زمین با دیگر نواحی مبادلات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دارد. نواحی بر روی یکدیگر تأثیر می‌گذارند و با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند. مورد «الف» که در صورت سؤال ذکر شده است به این ارتباط اشاره دارد.

نواحی فقط تحت تأثیر روابط معمول انسان‌ها و محیط طبیعی نیستند بلکه حکومت‌ها و تصمیم‌گیری‌های سیاسی نیز به‌شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارند. مثال ساخت جزیره‌های مصنوعی توسط دولت امارات متحده عربی نیز به این موضوع اشاره دارد.

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافیا ۳ (درس ۱)

منظور از هسته اولیه، مکانی است که مردم برحسب نیاز آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده‌اند و بعدها روستا یا شهر از آن محل گسترش یافته است.

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۵)

پوشش گیاهی غنی ← آب‌وهوای معتدل خزری

بارندگی اندک ← ویژگی مشترک آب‌وهوای گرم و خشک و گرم و شرجی

اختلاف شدید دما ← آب‌وهوای گرم و خشک

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۱۱)

در کشورهای طویل (مانند شیلی) و چند تکه، نظارت حکومت بر همه قسمت‌های کشور و همچنین ایجاد خطوط ارتباطی با مشکل مواجه می‌شود. موقعیت دریایی، یعنی دسترسی به آب‌های آزاد در قدرت یک کشور تأثیرگذار است. برای مثال، انگلستان و ژاپن از همه سمت به آب‌های آزاد دسترسی داشته‌اند و توانسته‌اند به قدرت‌های بزرگ دریایی تبدیل شوند.

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۴)

موارد «الف»، «ب»، «ج» و «د»، از قابلیت‌های GPS است ولی نمایش زمان محلی و رسمی مکان‌ها اشتباه است و به مبحث ساعت هماهنگ جهانی (UTC) برمی‌گردد.

۱۱۲۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافیای ایران (درس ۱)

اینکه با افزایش ارتفاع، دما کاهش می‌یابد یک اصل هواشناسی است ولی بررسی تأثیر این رابطه بر مکان و زندگی انسان، در حوزه آب‌وهواشناسی است.

علم اقتصاد تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات، نظام اقتصادی و عرضه و تقاضا را مطالعه می‌کند و جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان می‌پردازد.

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۱۰)

از خط مینا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی (هر مایل دریایی برابر با ۱۸۵۲ متر است). دریای سرزمینی نامیده می‌شود که آن هم متعلق به کشور مجاور دریا است اما سایر کشورها در آن منطقه حق عبور و مرور بدون ضرر را دارند.

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۵)

الف) به ناحیه‌ای از سطح زمین که روی کانون زلزله قرار دارد، مرکز سطحی زمین لرزه گفته می‌شود.
 ب) برای اندازه‌گیری میزان تخریب ناشی از یک زمین لرزه (شدت)، از مقیاس مرکالی استفاده می‌شود.
 ج) کمربند کوهستانی آلپ-همالیا، جایی است که پوسته تشکیل‌دهنده قاره آسیا-اروپا به پوسته تشکیل‌دهنده قاره آفریقا و هند برخورد می‌کند.

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۹)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) شهر اراک و اصفهان هر دو نقش صنعتی دارند.

۳) اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند و این نقش‌ها را با هم ایفا می‌کنند.

۴) نقش سکونتگاه‌ها در طول زمان تغییر می‌کند یا تکامل و توسعه می‌یابد.

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۵)

هرچه ارتفاع افزایش می‌یابد، تعداد گونه‌ها، قد یا بلندی گیاهان، انبوهی و درجه رشد گیاهان و همچنین فصل رویش آن‌ها کمتر و کوتاه‌تر می‌شود. در دامنه‌های پرشیب، ضخامت خاک کمتر است و این دامنه‌ها کمتر می‌توانند آب را در خود نگه دارند. هرچه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه بیشتر باشد، میزان تولید ماده آلی در آنجا بیشتر است.

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۳ (درس ۵)

مورد «ب» سطح گسیختگی از قسمت‌های اصلی یک زمین لغزش را نشان می‌دهد. سطح گسیختگی، سطح زیرینا است که توده لغزشی روی آن جابه‌جا می‌شود.

“فلسفه و منطق”

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۲ منطق

مغالطات حیطة لفظ و معنا عبارت‌اند از: اشتراک لفظ، توسل به معنای ظاهری، نگارشی و ابهام در مرجع ضمیر. عبارت «با وجود» مشترک لفظی است. یک معنایش «علی‌رغم وجود» است و معنای دیگرش «به سبب وجود». با هر دو معنایش در این جمله می‌تواند به کار رود لذا احتمالاً منجر به مغالطه اشتراک لفظ می‌شود.

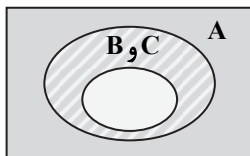
گزینه ۱: به این صورت مغالطه‌ای در این حیطة ندارد. اگر می‌گفت «طلای دزدیده شده توسط همسایه مالکش پیدا شد» با گذاشتن ویرگول بعد از «دزدیده شده» یا بعد از «مالکش» دو معنای متفاوت حاصل می‌شد و مغالطه نگارشی بود.

گزینه ۲: به این صورت مغالطه‌ای در این حیطة ندارد. اگر می‌گفت «سارا برای استادش احترام زیادی قائل است. او فرد متدین و فرهیخته‌ای است» مغالطه ابهام در مرجع ضمیر داشت زیرا معلوم نبود «او» به سارا برمی‌گردد یا به «استادش». ولی در جمله موردنظر چون به جای «استاد» از «اساتید» استفاده شده است، چاره‌ای نیست جز اینکه ضمیر به «سارا» برگردد و ابهامی در کار نیست.

گزینه ۳: «شیر» در ابتدا می‌تواند دو معنای «شیر گاز، نفت، بنزین و...» و «شیر درنده» را داشته باشد ولی جمله بعدی (با یک جرقه...) فقط متناسب با معنای اول است و لذا احتمال معنای دوم را از بین می‌برد. از این رو مغالطه‌ای در این حیطة ندارد.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس‌های ۳ و ۴ منطق

طبق این نمودار قسمت رنگی، غیر C را نشان می‌دهد که مفهوم مجهول است و قسمت هاشورخورده، اشتراک A و غیر B را نشان می‌دهد که تعریف است. بنابراین چون قسمت هاشورخورده (تعریف) زیرمجموعه قسمت رنگی (مفهوم مجهول) است، نتیجه می‌گیریم که تعریف مانع است ولی جامع نیست؛ زیرا تعریف برخی از مصادیق مفهوم مجهول را شامل نشده است (بیرون دایره A هاشور نخورده است) ولی هیچ مصداقی که مفهوم مجهول نباشد را نیز شامل نشده است (یعنی درون دایره C هاشور نخورده است).

توجه: قید «در حالت کلی» در صورت سؤال، به این معناست که حالات بسیار خاص مثل حالتی که A کل جهان باشد و بیرون آن هیچ مصداقی وجود نداشته باشد را نباید در نظر گرفت.

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۵ منطق

در مسائل علمی نیز از استنتاج بهترین تبیین جهت بررسی فرضیه‌های علمی استفاده می‌شود. این روش با تحلیل حدس‌های مختلف، موارد نامحتمل را رد می‌کند تا بهترین تبیین مشخص شود.

گزینه ۲: تمثیل مخالفی که برای نقد تمثیل ناروا می‌آید، لازم نیست خودش معتبر باشد بلکه می‌توان از یک تمثیل ناروای دیگر برای نقد تمثیل ناروای موردنظر استفاده کرد.

گزینه ۳: در تعمیم قوی، تعداد نمونه‌های بررسی شده باید با تعداد کل جامعه آماری متناسب باشد. ولی اینکه چه تعدادی متناسب است بستگی به موضوع مورد بررسی دارد و توسط متخصص آمار تعیین می‌شود. بنابراین در برخی موارد بررسی یک چهارم جامعه آماری کاملاً متناسب است و تعمیم را شتاب‌زده نمی‌کند. (به عنوان نمونه اگر یک چهارم میوه‌های یک درخت شیرین باشند، احتمالاً می‌توان این ویژگی را به همه میوه‌های آن درخت تعمیم داد).

گزینه ۴: استدلال قیاسی، استدلالی نیست که لزوماً نتیجه‌اش قطعی باشد بلکه حمایت مقدماتش از نتیجه قطعی و ضروری است. مثلاً این استدلال که «هر گاوی مرغ است و هر مرغی تخم‌گذار است پس هر گاوی تخم‌گذار است» یک استدلال قیاسی با نتیجه نادرست است زیرا با وجود اینکه مقدمات از نتیجه حمایت قطعی می‌کنند ولی چون مقدمات خودشان صحیح نیستند نتیجه هم صحیح نشده است. از طرفی استدلال استقرایی هم می‌تواند نتیجه قطعی داشته باشد. مثلاً اگر با بررسی تعدادی متوازی‌الاضلاع نتیجه بگیریم در همه متوازی‌الاضلاع‌ها قطرها برابرند، نتیجه ما قطعی است ولی حمایت مقدمات از نتیجه غیرقطعی و نسبی است و لذا استدلال یک استقرا محسوب می‌شود.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۶ منطق

هر مصراع یک قضیه شرطی است زیرا به اتصال دو نسبت حکم کرده است. در مصراع اول چهره نخراشیدن به بدگویی و در مصراع دوم دروغ گفتن به خوب‌گویی متصل شده است.

گزینه ۱: یک قضیه شرطی و یک جمله انشایی («غم مخور» نهی است و امر و نهی انشایی محسوب می‌شود) است که قضیه محسوب نمی‌شود.

گزینه ۲: مصراع اول جمله انشایی است (امری است) و مصراع دوم یک قضیه شرطی یا یک قضیه حملی موجب کلیه است.

گزینه ۴: یک جمله امری است که انشایی محسوب می‌شود و لذا قضیه نیست.

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * درس ۷ منطق

مغالطه ایهام انعکاس در جایی است که از قضیه‌ای عکس آن را نتیجه بگیریم ولی قواعد عکس مستوی را رعایت نکنیم. سالبه جزئی عکس لازم‌الصدق ندارد بنابراین این عکس کردن، ایهام انعکاس دارد.

گزینه ۱: عکس نشده بلکه تداخل است و مغالطه عدم رعایت احکام تداخل دارد.

گزینه ۲: مغالطه ندارد زیرا عکس مستوی سالبه کلیه، سالبه کلیه است و تداخل کلیه هم صادق است پس می‌توان عکس سالبه کلیه را به صورت سالبه جزئی نیز لازم‌الصدق دانست.

گزینه ۴: عکس کردنی اتفاق نیفتاده است.

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۸ منطق

وقتی اطلاعات ما درباره قیاس اقترانی فقط منحصر به مقدمات است، معمولاً بهتر است سراغ بررسی شرط اول و دوم اعتبار برویم زیرا این دو شرط فقط به مقدمات مربوط‌اند ولی قانون نتیجه و شرط سوم به نتیجه هم مربوط می‌شوند. شرط اول به دلیل موجب بودن مقدمات برقرار است. طبق شرط دوم حدوسط لااقل باید در یک مقدمه مثبت باشد. اما مقدمه اول که موجب جزئی است، جزء مثبت ندارد و مقدمه دوم هم فقط موضوعش مثبت است. پس حدوسط در مقدمه دوم حتماً موضوع است. می‌دانیم فقط در شکل‌های اول و سوم، حدوسط در مقدمه دوم موضوع است (رد سایر گزینه‌ها).

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس‌های ۱ و ۲ فلسفه یازدهم

مرتبه دوم تفکر یعنی تفکر فلسفی که به سؤالات بنیادی می‌پردازد. در سؤالات بنیادی، سؤالات ریشه‌ای که به هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی به طور عام می‌پردازند، مقدماتی ترند. در بین این دو دسته سؤالات هم سؤالات معرفت‌شناسی مقدماتی‌تر هستند زیرا شناخت وجود، فرع بر امکان شناخت آن است و این امکان شناخت در معرفت‌شناسی بررسی می‌شود. سؤال گزینه ۳ دقیقاً همان سؤال معرفت‌شناختی است که مقدمه هستی‌شناسی محسوب می‌شود و مقدماتی‌ترین پرسش به شمار می‌آید (رد گزینه ۲).

گزینه ۱: این سؤال می‌تواند جنبه توصیفی داشته باشد که در این صورت بنیادی نیست. حتی اگر این سؤال را از جنبه عقلی و استدلالی در نظر بگیریم هم باز مقدماتی‌ترین سؤال نیست زیرا باید قبل از آن بدانیم دانش فلسفه چیست و چیستی دانش فلسفه پس از اینکه بشر سؤالات هستی‌شناختی و معرفت‌شناختی خود را به نحو قانونمند دنبال کرد، معلوم شده است.

گزینه ۴: این سؤال لزوماً بنیادی نیست و در هر موضوعی در هر سطحی مطرح است.

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * درس ۳ فلسفه یازدهم

فلسفه ما همان باورهای مربوط به زندگی ما هستند (نه تابع آن‌ها) (رد گزینه ۳) که تعیین‌کننده اهداف ما خواهند بود که همان معنای زندگی ما محسوب می‌شوند (نه تابع آن‌ها) (رد گزینه ۲). بنابراین معنای زندگی (اهداف) تابع باورهای مربوط به زندگی (فلسفه) است (رد گزینه ۱).

۱۳۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۶ فلسفه یازدهم

معرفت‌شناسی همیشه جزئی از فلسفه بوده است. هنگامی که فیلسوفی درباره موضوعاتی مانند هستی، جهان و انسان می‌اندیشد، ناگزیر درباره خود‌اندیشیدن و شناخت نیز دیدگاهی دارد. بنابراین چنین کسی حتماً یک نظریه معرفت دارد.
 گزینه ۲: معرفت‌شناسی هنوز هم بخشی از فلسفه است ولی یک شاخه مستقل از فلسفه شده است که جدا از سایر مباحث فلسفی به آن پرداخته می‌شود.

گزینه ۳: همین که ما با طرف مقابل خود صحبت می‌کنیم، یا لیوان آبی را برمی‌داریم و می‌نوشیم، یا از عمل کسی خوشحال یا عصبانی می‌شویم، گویای آن است که ما به امکان شناخت خود پی برده‌ایم. آری اگر رفتاری غیر از این از ما سر می‌زد، می‌توانستیم بگوییم که در توانایی دانستن خود شک داریم (بنابراین رفتارهای غیرهدفمند و بی‌تناسب با امور زندگی نشانه شناخت نیستند. مثلاً دیوانه‌ای را فرض کنید که بیهوده فریاد می‌زند. این رفتار او نشانه هیچ شناختی نیست بلکه ممکن است کاملاً غریزی انجام شود. البته چنین رفتارهایی غیراختیاری هستند و ممکن است رفتار انسان محسوب نشوند. ولی در این سؤال با توجه به عبارت کتاب درسی (اگر رفتاری غیر از این از ما سر می‌زد،...) و نیز با توجه به اینکه گزینه ۱ پاسخ کاملاً صحیحی است، «رفتار» را شامل اعمال غیراختیاری مثل غلت زدن در خواب هم دانسته‌ایم).
 گزینه ۴: اگر از کودک پرسیم «می‌دانی توپت کجاست؟» و او بگوید «آری، می‌دانم» یا «خیر، نمی‌دانم»، نسبت به معنای «دانستن» آگاه است زیرا این مصدر را به نحو معناداری استفاده کرده است. ولی صرف اینکه کودک می‌داند توپش کجاست و با آن بازی می‌کند، بدون اینکه مصدر «دانستن» را به کار ببرد، فقط نشان‌دهنده بدهاقت امکان شناخت است، نه بدهاقت چیرستی شناخت. چرا که ممکن است کودک بدون اینکه بداند «شناخت» و «دانستن» چیست به برخی امور دانا باشد. مثل بچه نوزادی که نمی‌داند «شیر نوشیدن» یعنی چه ولی به طور غریزی شیر می‌نوشد.

۱۳۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۸ فلسفه یازدهم

در یونان پارمنیدس و پیروانش و نیز سوفیست‌ها اعتبار حس و فقط سوفیست‌ها اعتبار عقل را انکار می‌کردند و سایر فیلسوفان اعتبار هر دو را قبول داشتند. ولی در دوره جدید اروپا هیچ سوفیستی وجود نداشت که اعتبار هر دو نوع شناخت را به کلی رد کند. توجه کنید که نسبی‌گرایان و پراگماتیست‌ها اعتبار شناخت تجربی را به کلی رد نمی‌کردند بلکه واقع‌نمایی مطلق آن را انکار می‌کردند و معتقد بودند یک شناخت معتبر، لزوماً شناخت واقع‌نما نیست (پس در دوره جدید هم فیلسوفانی وجود داشته‌اند که واقع‌نمایی شناخت حسی و تجربی را انکار کنند) (رد گزینه ۴). در ضمن آنان بر خلاف سوفیست‌ها برای حقیقت و واقعیت ارزش قائل بودند و معتقد بودند انسان به نحو نسبی یا عمل‌گرایانه با واقعیت مرتبط می‌شود لذا نمی‌توان گفت آن‌ها مانند سوفیست‌ها هیچ اعتبار واقعی برای شناخت قائل نبودند.
 گزینه ۲: در اروپا و آمریکا هنوز هم راه‌های دیگر معرفت، یعنی شهود عرفانی و وحی، همچنان طرفدارانی دارند. برخی از فیلسوفان معاصر، در حالی که تجربه‌گرایی را قبول دارند، به شهود معنوی و تجربه دینی (به عنوان نوعی شناخت قلبی) نیز معتقد هستند. ویلیام جیمز و هانری برگسون از فیلسوفان تجربه‌گرایی هستند که به شهود عرفانی و تجربه دینی معتقدند و به بعد معنوی انسان اهمیت می‌دهند.
 گزینه ۳: درست است که در یونان باستان پارمنیدس اعتبار حس را به کلی انکار می‌کرد ولی در دوره جدید هیچ فیلسوفی اعتبار عقل را به کلی انکار نکرده است. توجه کنید که پوزیتیویست‌ها اعتبار عقل را زیر سؤال نبرده‌اند بلکه اشکال آنان نسبت به عقل مستقل از حس و تجربه است.

۱۳۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۹ فلسفه یازدهم

از نظر داروینیست‌ها و ماتریالیست‌ها چون انسان وارد زندگی اجتماعی شده، ناچار به ابداع اخلاق شده است و تنها موجودی است که با چنین نیازی مواجه است (رد گزینه ۴).
 گزینه ۱: انسان هم مثل هر حیوان دیگری امور مختص به خود دارد. مثل اخلاق یا تفکر یا امور ذهنی و نفسانی و روحانی. آنچه یک داروینیست قبول ندارد، اصل وجود این امور در انسان نیست بلکه آنان مدعی هستند همه این امور ریشه در بعد مادی یعنی بدن انسان دارد و انسان فاقد بعد مجرد و متعالی است.
 گزینه ۳: از نظر داروینیست‌ها انسان تفاوت حقیقی با دیگر جانداران ندارد و پیچیدگی بیشتر اگر چه ویژگی انسان است ولی این امر یک تفاوت حقیقی محسوب نمی‌شود.

۱۳۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۱۱ فلسفه یازدهم

در ماجرای مطرح شده برای مسعود، برگرداندن پول، فضیلت و تصاحب آن، ردیلت محسوب می‌شود. فلاسفه مسلمان می‌گویند: با اینکه انسان می‌تواند فضائل و رذائل را بشناسد (رد گزینه ۲) و حتی به آن‌ها علاقه بورزد، اما این علاقه به تنهایی نمی‌تواند باعث ترک رذیلت و کسب فضیلت شود. از نظر آنان، علاوه بر این تمایل ذاتی (تمایل به فضایل که ذاتی و فطری است)، پشتوانه‌ای دیگر هم لازم است تا هنگام تضاد میان تمایلات حیوانی و فضائل اخلاقی، انسان بتواند فضائل را بر تمایلات ترجیح دهد. این پشتوانه، به اعتقاد فلاسفه مسلمان، خداست؛ اگر خداوند نیز ما را به کسب فضائل ترغیب و از رذایل منع نماید و برای آن‌ها پاداش و مجازات معین فرماید، میل به فضائل در انسان تقویت می‌شود (تأیید گزینه ۱ و رد گزینه ۴). البته اعتقاد به خداوند، گرچه عامل تقویت کننده است، اما به این معنا نیست که عمل به فضیلت قطعی و حتمی می‌شود، زیرا در هر صورت، انسان موجودی مختار و با تمایلات قوی و شدید است و ممکن است برای رسیدن به آن تمایلات، از فرمان خدا هم سرپیچی نماید (رد گزینه ۳).

۱۳۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۱ فلسفه دوازدهم

همه حمل‌ها ضروری‌اند ولی فقط حمل «دارای علم» بر «دانشمند» بی‌نیاز از دلیل است. زیرا طبق تعریف «دانشمند»، چنین کسی «دارای علم و دانش» است. اما «بی‌رنگ بودن» جزء تعریف مکعب، «اول بودن» جزء تعریف عدد ۲ و «تنفس کردن» جزء تعریف گوسفند نیست (رد سایر گزینه‌ها).
توجه: مکعب، استوانه و... با جسم مکعبی‌شکل و جسم استوانه‌ای‌شکل و... فرق دارند. این امور جسم نیستند بلکه مقداری پیوسته هستند که در ذهن درک می‌شوند. بنابراین بی‌وزن، بی‌رنگ، بی‌بو، بی‌مزه و بدون دیگر صفات جسم هستند.

۱۳۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۳ فلسفه دوازدهم

متن زیر جدول واقعیت و ذهن در کتاب درسی: «انسان با سؤال «چرا» می‌کوشد از طریق استدلال، رابطه‌های علی میان پدیده‌ها را بشناسد». گزینه ۱: کسی که «چرا» می‌گوید به دنبال دانستن علت امور است، نه نشان دادن دانش خود.
گزینه ۲: ربطی ندارد. کلمه «چرا» یعنی ما درک کرده‌ایم رابطه علی و معلولی بین پدیده‌ها هست و به دنبال شناخت مصادیق این رابطه هستیم، نه اینکه بخواهیم چنین رابطه‌ای را برقرار کنیم.

گزینه ۳: کلمه «چرا» بازتاب درک رابطه علیت است، نه بازتاب منشأ درک رابطه علیت.

۱۴۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * درس ۴ فلسفه دوازدهم

معنای قابل قبول اتفاق، همان معنای چهارم است که به معنای عدم پیش‌بینی ما از برخی حوادث به سبب بی‌اطلاعی و جهل نسبت به علل آن‌هاست.

گزینه ۱: از پیش معین نبودن با قابل پیش‌بینی نبودن متفاوت است. همه حوادث، از پیش معین هستند و الا معنای سوم اتفاق رخ می‌دهد که معنای قابل قبولی نیست.

۱۴۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۵ فلسفه دوازدهم

این مطلب از مقدمات برهان نبود بلکه یکی از نتایج فرعی بود که بعد از بیان برهان مطرح شد.

سایر گزینه‌ها: همگی ترکیبی از مقدمات برهان کانت هستند که ممکن است با ادبیاتی متفاوت بیان شده باشند.

۱۴۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۷ فلسفه دوازدهم

هیوم پوزیتیویست نبود و لذا گزاره‌های فلسفی و عقلی محض را ناظر به واقعیت خارجی می‌دانست یعنی از نظر او این گزاره‌ها دربردارنده خبری (صادق یا کاذب) درباره واقعیات خارجی‌اند ولی درعین حال هیوم یک تجربه‌گرای تندرو بود که اعتقاد داشت عقل هیچ ادراک مستقل از حس و تجربه‌ای ندارد یا به عبارت دیگر عقل قضاوت فلسفی و عقلی محض ندارد و لذا این هیوم بود که برای اولین بار به طور کامل از عقل‌گرایان جدا شد (رد گزینه ۲). پس، از نظر هیوم اگر چه گزاره‌های فلسفی معنای ناظر به واقعیت دارند ولی قابل پذیرش نیستند زیرا عقل چنین شناخت‌هایی ندارد و این امور تنها تصورات عقلی درباره واقعیت هستند که تا از راه تجربه اثبات نشوند، در حد تصور صرف باقی خواهند ماند. اما کنت پوزیتیویست بود و گزاره‌های فلسفی را ناظر به واقعیت خارجی نمی‌دانست و معتقد بود این امور تصورات ذهنی محض و بی‌ارتباط با واقعیت هستند و لذا بحث درستی و نادرستی یا اثبات و عدم اثبات آن‌ها مطرح نیست زیرا این امور برای گزاره‌های ناظر به واقعیت مطرح هستند که اگر مطابق واقع باشند، درست و اگر مخالف باشند، نادرست‌اند ولی گزاره‌ای که ناظر به واقع نیست، معنا ندارد که درست یا نادرست باشد و طبعاً عقل انسان هم قضاوتی از این نوع نخواهد داشت.

گزینه ۳: کنت هم کاربرد این امور در ریاضیات را می‌پذیرفت زیرا ریاضی علمی ناظر به واقعیت خارجی نیست بلکه ذهنی محض است یعنی موضوع آن (مقدار گسسته (عدد) یا پیوسته (شکل)) فقط در ذهن تحقق دارد.

گزینه ۴: تجربه هم نوعی عملکرد عقل است که البته مبتنی بر حس می‌باشد. بنابراین این گزینه اختلافی بین هیوم و کنت مطرح نکرده است و یکی از نقاط اشتراک را بیان نموده است.

۱۴۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * درس ۸ فلسفه دوازدهم

در مرحله عقل بالفعل، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده و با تمرین و تکرار، دانش‌هایی را کسب کرده است (نه اینکه فقط توانایی کسب دانش را داشته باشد) (رد گزینه ۱).

در مرحله عقل بالمستفاد، انسان به طوری بر دانش‌هایی که کسب کرده مسلط است که از هر کدام که بخواهد می‌تواند استفاده نماید، مانند یک استاد ریاضی که هر مسئله ریاضی را جلوی او بگذارند، به راحتی حل می‌کند (پس عقل بالمستفاد آمادگی دریافت علم نیست بلکه تسلط بر علمی است که قبلاً دریافت شده است) (رد گزینه ۴). پس تفاوت این دو مرحله در تبصر و تسلط در به‌کارگیری دانش‌ها در هر زمانی است (نه صرفاً مورد استفاده قرار گرفتن زیرا در هر دو مرحله، عقل مورد استفاده قرار گرفته است و علاوه بر آن علوم کسب شده توسط عقل هم در هر دو مرحله می‌توانند مورد استفاده قرار بگیرند ولی در عقل بالفعل این استفاده از علوم در هر زمان و شرایطی میسر نیست چون هنوز تسلط کافی ایجاد نشده است ولی در عقل بالمستفاد، چنین تسلطی حاصل شده است) (رد گزینه ۳).

۱۴۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۱۰ فلسفه دوازدهم

این سینا در این رساله می‌گوید: «نیکویی وی پرده نیکویی وی است و آشکار شدن وی سبب پنهان شدن وی است. چنان که آفتاب اگر چند اندکی پنهان شد، بسیار آشکارا شد و چون سخت پیدا شد، اندر پرده شد. پس، روشنی وی پرده روشنی وی است». مقصود ابن سینا این است که وقتی امری بسیار آشکار و ظاهر باشد، همین شدت ظهور باعث غفلت افراد از آن می‌شود (رد سایر گزینه‌ها).

برهان علیت فارابی با این مقدمه آغاز می‌شود که در اطراف ما موجوداتی هستند که وجودشان از خودشان نیست بلکه محتاج علت‌اند. اما در فرض این سؤال، چون «وجود» جزء «ماهیت» است، وجود موجودات از خودشان خواهد بود و نیازی به علت هم نخواهد داشت. بنابراین برهان فارابی نادرست می‌شود.

گزینه ۱: اثبات وحدت وجود نیاز به اصالت وجود دارد ولی وقتی وجود جزء ماهیت باشد، اصالت وجود باعث می‌شود ماهیت هم اصیل باشد و وقتی ماهیت، اصیل باشد، اجزای دیگر ماهیت (غیر از وجود) که متمایز با دیگر ماهیات هستند، هم واقعی خواهند شد و به کثرت خواهیم رسید، نه وحدت.

گزینه ۲: برهان وجوب و امکان بر اساس مساوی بودن ماهیت نسبت به وجود و عدم است لذا با فرض اینکه «وجود» جزء «ماهیت» باشد، این تساوی از بین خواهد رفت و اساس برهان وجوب و امکان فرو خواهد ریخت.

گزینه ۴: در این فرض، چون «وجود» جزء «ماهیت» است، یا هر دو اصیل خواهند بود یا هر دو اعتباری و نمی‌شود از این لحاظ آن‌ها را از هم جدا کرد.

“اقتصاد”

الف) کارآفرین لازم است تا آگاهی و دانش زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب داشته باشد و همچنین توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب‌وکارش دارا باشد.

ب) سازمان‌دهنده: منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کند.

ج) هزینه‌های تولید در واقع همان پول‌هایی‌اند که برای خرید یا اجاره عوامل تولید پرداخت می‌شود.

الف) در شرایط کارایی، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد شد.

ب) وقتی تولید ناکارا باشد، این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود، بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود.

ابتدا درآمد سالانه را محاسبه می‌کنیم:

۱۹۲۰ میلیون تومان = ۱۲ (ماه) × ۱۶۰ میلیون تومان

سپس هزینه‌های سالانه را محاسبه می‌کنیم:

۲۱۶ میلیون تومان = ۳ میلیون تومان × ۱۲ (ماه) × ۶ (نفر): دستمزد سالانه کارکنان

۳۰ میلیون تومان = ۲/۵ میلیون تومان × ۱۲ (ماه): مواد اولیه سالانه

۳ میلیون تومان: استهلاک سالانه

۲۴۹ میلیون تومان = ۳ + ۳۰ + ۲۱۶: مجموع هزینه‌ها

حالا هزینه‌ها را از درآمد کسر می‌کنیم تا نتیجه عملکرد سالانه به دست آید:

۱۶۷۱ میلیون تومان سود = ۲۴۹ (هزینه‌ها) - ۱۹۲۰ (درآمد)

نکته: خانم صیادی سالن را خریداری کرده است و هزینه اجاره جزو هزینه‌های ایشان محسوب نمی‌شود.

الف) اگر یک کشور کالاهایی را از دیگر کشورها بخرد، هنوز با کمیابی و مبادله مواجه است.

ب) هزینه‌هایی که نباید تأثیری در انتخاب و تصمیم داشته باشد، هزینه‌های هدررفته است.

ج) درست است.

د) درست است.

ه) گاهی افراد به دلیل بی‌صبری زیاد، برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی می‌روند.

الف) با نوسازی تجهیزات و خطوط تولید، میزان عرضه بیشتر می‌شود و منحنی عرضه به سمت راست انتقال پیدا می‌کند.

ب) با افزایش درآمد، میزان «تقاضای کالای پست» کاهش و منحنی تقاضا به سمت چپ انتقال پیدا می‌کند.

الف) در اصل هیچ کالایی کاملاً مجانی نیست و دست‌کم برای تولید هر کالایی زمان صرف می‌شود و دارای هزینه فرصت است.

ب) گوشت قرمز و گوشت سفید کالای جانشین هستند؛ نه کالای مکمل. در کالاهای مکمل، افزایش قیمت یکی از آن‌ها، موجب کاهش تقاضای کالای دیگر می‌شود.

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فصل ۲، درس ۶ اقتصاد

(الف) اولین و مهم‌ترین هدف مالیات، افزایش درآمد دولت است.

(ب) در مالیات غیرمستقیم، مالیات به صورت بخشی از قیمت کالا از مشتری دریافت می‌شود.

(ج) درست

(د) درست

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فصل ۲، درس ۷ اقتصاد

(الف) همه گزینه‌ها به استثنای گزینه ۲ به منافع حاصل از تجارت بین الملل و نقش تجارت بین الملل در اقتصاد کشورها اشاره دارد. تجارت بین الملل منافع دیگری نیز دارد و این طور نیست که صرفاً باعث ادغام اقتصاد ممالک جهان سوم در اقتصاد و تجارت جهانی باشد.

بنابراین گزینه ۲ رد می‌شود؛ زیرا بخش «الف» آن نادرست است ولی بخش «الف» سایر گزینه‌ها صحیح می‌باشند.

(ب) در مزیت مطلق بهتر است هر کشوری در محصولی که مزیت دارد تخصص و تمرکز یابد و سپس محصولات خود را با دیگران مبادله کنند. گزینه ۴ رد می‌شود؛ زیرا بخش «ب» نادرست است ولی بخش «ب» سایر گزینه‌ها صحیح می‌باشد.

(ج) یک کشور ممکن است با مشکلات خاص خود مواجه باشد و کشور همسایه‌اش مشکلات و مسائل متفاوتی داشته باشد. همچنین آرمان‌ها و چشم‌اندازهای سیاسی و اجتماعی و فرهنگی کشورها ممکن است متفاوت باشد. گزینه‌های ۱ و ۴ رد می‌شود؛ زیرا قسمت «ج» آن نادرست است.

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فصل ۳، درس ۸ اقتصاد

$$\text{جمعیت بیکار} = \frac{\text{نرخ بیکاری}}{\text{جمعیت فعال}}$$

جمعیت غیرفعال + جمعیت فعال = جمعیت افراد ۱۵ سال به بالا

۱۰ میلیون = جمعیت فعال + ۳/۵ میلیون

۶/۵ میلیون نفر = ۱۰ - ۳/۵ = جمعیت فعال

$$\text{جمعیت بیکار} = \frac{۲۹۲/۵}{۱۰۰} = \frac{۴۵}{۱۰۰} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{۶/۵ \text{ میلیون نفر}}$$

جمعیت شاغل + جمعیت بیکار = جمعیت فعال

۲/۹۲۵ میلیون + جمعیت شاغل = ۶/۵ میلیون نفر

۳/۵۷۵ میلیون نفر = جمعیت شاغل

نکته: تعداد افراد زیر ۱۵ سال در این مسئله کاربردی ندارد.

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فصل ۳، درس ۹ اقتصاد

(الف) در تهاوت به دلیل اینکه معیار واحدی برای تعیین ارزش کالاها وجود نداشت، سنجش ارزش نسبی کالاها بسیار سخت بود و ممکن بود معاملات غیرمنطقی و نابرابر صورت گیرد. پس گزینه ۴ رد می‌شود؛ زیرا بخش «الف» این گزینه نادرست ولی قسمت الف سایر گزینه‌ها صحیح می‌باشند.

(ب) تورم بر رفاه مردم و امنیت اقتصادی تأثیر منفی دارد و موجب می‌شود فضای کسب و کار بی ثبات شود و تولیدکنندگان و بازرگانان نتوانند پیش‌بینی درستی از آینده قیمت‌ها در بازار داشته باشند، از سوی دیگر مصرف‌کنندگان با کاهش قدرت خرید پولشان مواجه می‌شوند، اما کاهش سطح تولید و افزایش بیکاری مربوط به حالتی است که کشور با رکود مواجه است. پس گزینه ۲ رد می‌شود؛ زیرا بخش «ب» گزینه ۲ نادرست می‌باشد.

(ج) افزایش فروش اوراق مشارکت از سیاست‌های پولی انقباضی است که حجم نقدینگی را کاهش می‌دهد و از تورم جلوگیری می‌کند.

(د) گاهی علت به وجود آمدن تورم در جامعه نابرابری عرضه و تقاضای کل در جامعه است که به صورت افزایش قیمت‌ها بروز می‌کند. همچنین اگر افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید هماهنگ نباشد، می‌تواند سبب تورم شود. علاوه بر این، نوسانات نرخ ارز نیز بر ارزش پول ملی ما اثر منفی دارد و منجر به کاهش قدرت خرید پول ملی و در پی آن منجر به تورم می‌شود.

توجه داشته باشید نابرابری عرضه و تقاضا در صورتی موجب ایجاد تورم می‌شود که باعث افزایش قیمت‌ها شود؛ یعنی کمبود عرضه و مازاد تقاضا. بنابراین گزینه ۳ رد می‌شود؛ زیرا بخش «د» این گزینه نادرست است.

۱۵۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فصل ۳، درس‌های ۹ و ۱۱ اقتصاد

$$100 \times \frac{\text{تولید در سال } ۱۴۰۰ - \text{تولید در سال } ۱۴۰۱}{\text{تولید در سال } ۱۴۰۰} = \text{تورم}$$

$$\text{تورم کشور الف } ۲۵\% = \frac{۲۴۵۰ - ۱۹۶۰}{۱۹۶۰} \times ۱۰۰$$

$$۵۰\% = ۲۵\% \times ۲ = \text{تورم کشور «ب»}$$

$$۱۰۰ = \frac{۵۰}{\text{تولید در سال } ۱۴۰۰} \times \text{تولید در سال } ۱۴۰۰$$

تولید در سال ۱۴۰۰ = x

$$\frac{۱۸۰۰ - x}{x} = \frac{۵۰}{۱۰۰} \Rightarrow ۱۸۰,۰۰۰ - ۱۰۰x = ۵۰x = ۱۸۰,۰۰۰ = ۱۵۰x \Rightarrow x = \frac{۱۸۰,۰۰۰}{۱۵۰} = ۱,۲۰۰$$

الف) در دوره پایانی حکومت صفویه، اقتصاد ایران به تدریج رو به ضعف نهاد. حاکمان وقت از موقعیت جهان و وظایف خطیر تاریخی خود تصور درستی نداشتند. به همین دلیل نتوانستند با انتخاب روش درست و بهره‌برداری از اوضاع خاص آن زمان، جریان پیشرفت و نوسازی را آغاز کنند.

ب) به ترتیب جدا شدن از ابعاد هویتی و فرهنگی و همچنین تجهیز زیرساخت‌ها و موقوفات، مربوط به دوران پهلوی و شکوفایی اسلامی است.

نکته: در ارتباط با این‌گونه مسائل: از فرمول‌های زیر استفاده می‌کنیم:

تولید ثابت سال اول - تولید ثابت هر سال = رشد واقعی

تولید ثابت همان سال - تولید جاری هر سال = افزایش قیمت یا تورم

تولید جاری سال اول - تولید جاری هر سال = رشد اسمی

$$\text{الف) } 250 = 2750 - 3000$$

$$\text{ب) } 500 = 2000 - 2500$$

$$\text{ج) } 250 = 3000 - 2750$$

$$\text{د) } 600 = 2000 - 2600$$

الف) رشد اقتصادی (زیاد شدن مقدار واقعی تولید در مقطعی مشخص نسبت به دوره قبل) منحنی PPF را به سمت راست و بالا منتقل می‌کند. یعنی کل منحنی به سمت راست منتقل می‌شود نه آنکه نقطه روی منحنی به سمت بالا حرکت کند. بنابراین گزینه ۳ رد می‌شود؛ زیرا بخش «الف» این گزینه نادرست است.

ب) اقتصاددانان سال معینی را به عنوان سال پایه انتخاب می‌کنند و ارزش تولیدات هر سال را بر حسب قیمت کالاها و خدمات در سال پایه (نه سال جاری) اندازه‌گیری می‌کنند؛ بنابراین تأثیر تغییرات قیمت در اندازه‌گیری تولید کل از بین خواهد رفت و تغییرات تنها بیانگر تغییر مقدار تولید کالاها و خدمات خواهد بود. پس گزینه ۴ رد می‌شود؛ زیرا بخش «ب» این گزینه نادرست است.

ج) اندیشمندان کشورمان به دنبال دستیابی به یک الگوی بومی برای پیشرفت هستند؛ الگویی که با شرایط فرهنگی، اقلیمی و تاریخی ما سازگار است و بتواند راه روشنی پیش پای مردم قرار دهد. بنابراین گزینه ۲ نیز رد می‌شود؛ زیرا بخش «ج» این گزینه نادرست است.

الف)

$$150 \times 12,000,000 = 1,800,000,000 = \text{مواد غذایی}$$

$$300 \times 2,500,000 = 750,000,000 = \text{پوشاک}$$

$$\frac{1}{3} \times 1,800,000,000 = 600,000,000 = \text{خدمات}$$

توجه: کالاهای واسطه‌ای (در اینجا گندم برای تهیه نان) در محاسبه تولید ناخالص داخلی و ملی در نظر گرفته نمی‌شود.

مجموع ارزش پولی کالا و خدمات نهایی توسط مردم کشور و خارجیان مقیم کشور = تولید ناخالص داخلی

$$1,800,000,000 + 750,000,000 + 600,000,000 + 900,000,000 = 3,050,000,000 = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

$$3,050,000,000 - 900,000,000 = 2,150,000,000 = \text{جمعیت} + \text{تولید ناخالص داخلی} = \text{تولید ناخالص داخلی سرانه}$$

ب)

مجموع ارزش پولی کالا و خدمات نهایی توسط مردم کشور + افراد مقیم خارج = تولید ناخالص ملی

$$1,800,000,000 + 750,000,000 + 600,000,000 + 250,000,000 = 3,000,000,000$$